

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο πενταμελές τμήμα)
της 19ης Οκτωβρίου 2005 *

Στην υπόθεση T-318/00,

Freistaat Thüringen (Γερμανία), εκπροσωπούμενο από τον M. Schütte, δικηγόρο,
με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγον,

υποστηριζόμενο από την

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τους
W.-D. Plessing και T. Jürgensen, επικουρούμενους από τον R. Bierwagen, δικηγόρο,

παρεμβαίνουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους
K.-D. Borchardt και V. Kreuschitz, επικουρούμενους από τον C. Koenig, με τόπο
επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

υποστηριζομένης από την

ODS Optical Disc Service GmbH, με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους I. Brinker και U. Soltész, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο προσφυγή περί ακυρώσεως της αποφάσεως 2000/796/EK της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2000, σχετικά με ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία υπέρ της εταιρείας CDA Compact Disc Albrechts GmbH στη Θουριγγία (ΕΕ L 318, σ. 62),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Azizi, πρόεδρο, R. García-Valdecasas, J. D. Cooke, M. Jaeger και F. Dehousse, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 5ης Μαΐου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- 1 Το άρθρο 87 ΕΚ ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η παρούσα Συνθήκη ορίζει άλλως [...]»

- 2 Το άρθρο 88 ΕΚ προβλέπει τα εξής:

«1. Η Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη εξετάζει διαρκώς τα συστήματα ενισχύσεων που υφίστανται στα κράτη αυτά. Τους προτείνει τα κατάλληλα μέτρα που απαιτεί η προοδευτική ανάπτυξη και η λειτουργία της κοινής αγοράς.

2. Αν η Επιτροπή διαπιστώσει, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερομένους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ότι ενίσχυση που χορηγείται

από ένα κράτος ή με κρατικούς πόρους δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 87, [ή] ότι η ενίσχυση αυτή εφαρμόζεται καταχρηστικώς, αποφασίζει ότι το εν λόγω κράτος οφείλει να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει [...].»

- 3 Κατά το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1):

«1. Εφόσον η Επιτροπή θεωρήσει ότι οι πληροφορίες που υπέβαλε το οικείο κράτος μέλος [...] είναι ελλιπείς, ζητάει όλες τις αναγκαίες συμπληρωματικές πληροφορίες. Όταν το κράτος μέλος απαντήσει στο αίτημα αυτό, η Επιτροπή το ενημερώνει ότι έλαβε την απάντηση.

2. Εφόσον το οικείο κράτος μέλος δεν παρέχει τις ζητούμενες πληροφορίες εντός της προθεσμίας που έταξε η Επιτροπή ή τις παρέχει κατά τρόπο ελλιπή, η Επιτροπή προβαίνει σε υπόμνηση, και τάσσει μια πρόσθετη εύλογη προθεσμία για την υποβολή των πληροφοριών.

[...]»

- 4 Επιπλέον, το άρθρο 6 του κανονισμού 659/1999 προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Στην απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή αναφέρει συνοπτικά τα σημαντικότερα πραγματικά και νομικά ζητήματα, προβαίνει σε προσωρινή εκτίμηση σχετικά με το χαρακτήρα του σχεδιαζόμενου μέτρου ως

ενίσχυσης και εκθέτει τις αμφιβολίες της για το συμβατό του μέτρου με την κοινή αγορά. Η απόφαση καλεί το οικείο κράτος μέλος και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν παρατηρήσεις εντός ορισμένης προθεσμίας, η οποία συνήθως δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα. Σε δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ταχθείσα προθεσμία.

[...]»

5 Κατά το άρθρο 10 του κανονισμού 659/1999:

«1. Εφόσον η Επιτροπή έχει στην κατοχή της πληροφορίες από τις οποίες απορρέει ότι υπήρξαν παράνομες ενισχύσεις, ανεξαρτήτως της πηγής τους, εξετάζει αμελλητί τις πληροφορίες αυτές.

2. Εν ανάγκη, ζητάει πληροφορίες από το οικείο κράτος μέλος. Εφαρμόζ[εται] το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, mutatis mutandis.

3. Στις περιπτώσεις όπου, παρά την υπόμνηση σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 2, το οικείο κράτος μέλος δεν παρέχει τις ζητούμενες πληροφορίες εντός της προθεσμίας που έταξε η Επιτροπή ή παρέχει ελλιπείς πληροφορίες, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση με την οποία απαιτεί την παροχή των πληροφοριών αυτών (εφεξής αποκαλούμενη “διαταγή παροχής πληροφοριών”). Στην απόφαση αυτή, ορίζεται ποιες πληροφορίες ζητούνται και τάσσεται κατάλληλη προθεσμία για την υποβολή τους.»

6 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999 έχει ως εξής:

«Μετά την εξέταση της ενδεχόμενης ύπαρξης παράνομων ενισχύσεων, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφοι 2, 3 ή 4. Στην περίπτωση απόφασης για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, η διαδικασία περατώνεται με απόφαση βάσει του άρθρου 7. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του κράτους μέλους με διαταγή παροχής πληροφοριών, η απόφαση αυτή λαμβάνεται με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες.»

7 Το άρθρο 14 του ίδιου κανονισμού ορίζει:

«1. Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης για υπόθεση παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει την εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τον δικαιούχο (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση ανάκτησης”). Η Επιτροπή δεν απαιτεί ανάκτηση της ενίσχυσης εάν αυτό αντίκειται σε κάποια γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.

2. Το ποσό που πρέπει να ανακτηθεί δυνάμει απόφασης ανάκτησης περιλαμβάνει και τους σχετικούς τόκους, υπολογιζόμενους με το δέον επιτόκιο που ορίζει η Επιτροπή. Οι τόκοι πρέπει να καταβληθούν από την ημερομηνία κατά την οποία η παράνομη ενίσχυση ετέθη στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την ημερομηνία της ανάκτησής της.

3. Με την επιφύλαξη απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου [242 ΕΚ], η ανάκτηση πραγματοποιείται αμελλητί και σύμφωνα με τις διαδικασίες της εθνικής νομοθεσίας του οικείου κράτους μέλους, εφόσον αυτές επιτρέπουν την άμεση και πραγματική εκτέλεση της απόφασης της

Επιτροπής. Για τον σκοπό αυτό και σε περίπτωση κινήσεως διαδικασίας ενώπιον εθνικών δικαστηρίων, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα που διαθέτουν στα αντίστοιχα νομικά τους συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών μέτρων, με την επιφύλαξη της κοινοτικής νομοθεσίας.»

- 8 Εξάλλου, το άρθρο 16 του κανονισμού 659/1999, με τον τίτλο «Καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης», ορίζει:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 23, η Επιτροπή μπορεί, σε περιπτώσεις καταχρηστικής εφαρμογής ενισχύσεων, να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 4. Τα άρθρα 6, 7, 9 [και] 10, το άρθρο 11, παράγραφος 1, και τα άρθρα 12, 13, 14 και 15 εφαρμόζονται *mutatis mutandis*.»

- 9 Τέλος, η Επιτροπή υιοθέτησε, το 1994, κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 368, σ. 12), που τροποποιήθηκαν το 1997 (ΕΕ C 283, σ. 2) (στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση).

Ιστορικό της διαφοράς

- 10 Με την απόφαση 2000/796/ΕΚ, της 21ης Ιουνίου 2000, σχετικά με ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία υπέρ της εταιρείας CDA Compact Disc Albrechts GmbH στη Θουριγγία (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), η Επιτροπή απεφάνθη επί του νομίμου των χρηματοδοτικών συνδρομών που είχαν χορηγήσει διάφοροι γερμανικοί οργανισμοί τα έτη 1991 έως 1995 υπέρ ενός εργοστασίου παραγωγής ψηφιακών δίσκων CD (στο εξής: CD) και συμπληρωματικών εξαρτημάτων για τέτοιους δίσκους (στο εξής: εργοστάσιο CD στο Albrechts), εγκατεστημένου στην πόλη Albrechts του Freistaat Thüringen (ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας).

Α — Γενικό πλαίσιο της υποθέσεως

- 11 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή διέκρινε τρία στάδια, ήτοι, πρώτον, το στάδιο της συστάσεως της επιχειρήσεως, δεύτερον, το στάδιο της αναδιαρθρώσεως της επιχειρήσεως και, τέλος, την εξαγορά ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού της επιχειρήσεως από την εταιρία MediaTec Datenträger GmbH (στο εξής: MTDA).

1. Στάδιο της συστάσεως της επιχειρήσεως (από το 1990 έως το 1992)

- 12 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ότι το εργοστάσιο CD στο Albrechts δημιουργήθηκε με σύμβαση συνεργασίας συναφθείσα στις 20 Φεβρουαρίου 1990 μεταξύ, αφενός, της επιχειρήσεως VEB Robotron [δημόσιας «εταιρίας λαϊκής ιδιοκτησίας» της πρώην Ανατολικής Γερμανίας], με έδρα τη Δρέσδη στο ομόσπονδο κράτος της Σαξονίας (στο εξής: Robotron), και, αφετέρου, της εταιρίας R. E. Pilsz GmbH & Co. Beteiligungs KG (στο εξής: PBK), εταιρίας που υπαγόταν στον όμιλο Pilsz με έδρα το Kranzberg στο ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (στο εξής: όμιλος Pilsz). Το κεφάλαιο της κοινής επιχειρήσεως, η οποία ονομαζόταν τότε «Pilsz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG» (στο εξής: κοινή επιχείρηση), κατείχαν η μεν Robotron κατά τα δύο τρίτα και η PBK κατά το ένα τρίτο. Η κοινή επιχείρηση είχε ως αντικείμενο την κατασκευή CD, θηκών για CD και λοιπών εξαρτημάτων. Ο Reiner Pilsz, που διηύθυνε τον όμιλο Pilsz, ασκούσε τη διεύθυνση και της επιχειρήσεως αυτής (αιτιολογική σκέψη 11 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 13 Προς επίτευξη του εταιρικού σκοπού της η κοινή επιχείρηση συνήψε στις 29 Αυγούστου 1990 σύμβαση γενικής συνεργασίας με την εταιρία Pilsz GmbH & Co. Construction KG, ανήκουσα στον όμιλο Pilsz (στο εξής: Pilsz Construction), για την κατασκευή εργοστασίου παραγωγής CD έτοιμου προς λειτουργία έναντι κατ' αποκοπή τιμήματος 235,525 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (DEM). Στα σχετικά έξοδα προσετίθεντο ακόμη οι δαπάνες αναγκαίων έργων εξοπλισμού του οικοπέδου, οι οποίες κατ' εκτίμηση ανήρχοντο σε 7,5 εκατομμύρια DEM (αιτιολογικές σκέψεις 12 και 20 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

- 14 Επιπλέον, με τροποποιητική πράξη της 26ης Μαΐου 1992, οι δύο συνεταίροι της κοινής επιχειρήσεως συνήψαν σύμβαση προβλέπουσα την αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής σε CD και σε θήκες για CD. Το συνολικό ποσό της αξίας της σχετικής προς τούτο παροχής υπηρεσιών και της προμήθειας υλικών ανερχόταν σε 39 εκατομμύρια DEM (αιτιολογική σκέψη 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 15 Για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων αυτών η κοινή επιχείρηση, η Robotron και η PBK συνήψαν δάνειο για τα αναγκαία ποσά από κοινοπραξία τραπεζών. Οι σχετικές τραπεζικές πιστώσεις καλύπτονταν είτε μερικώς είτε καθ' ολοκληρία από εγγυήσεις της Treuhandanstalt, δηλαδή του δημόσιου οργανισμού που ήταν επιφορτισμένος με τη χρηματοδότηση της ιδιωτικοποίησης των επιχειρήσεων της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας (στο εξής: ΤΗΑ), καθώς και του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας. Επιπλέον, τα ομόσπονδα κράτη της Θουριγγίας και της Βαυαρίας, το τελευταίο μέσω της Bayerische Landesanstalt für Aufbaufinanzierung, υπηρεσίας του ομοσπόνδου κράτους αυτού για τη χρηματοδότηση των έργων υποδομής (στο εξής: LfA), παρέσχαν επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις υπέρ της κοινής επιχείρησης.
- 16 Εξάλλου, κατά το στάδιο της συστάσεως του εργοστασίου CD στο Albrechts, η κυριότητα των εταιρικών μεριδίων που αντιπροσώπευαν το κεφάλαιο της κοινής επιχείρησης μεταβιβάστηκε πολλές φορές. Καταρχάς, λόγω του ότι η ΤΗΑ έθεσε υπό εκκαθάριση τη Robotron το 1992, τα εταιρικά μερίδια της κοινής επιχείρησης που κατείχε η εταιρία αυτή επωλήθηκαν στην PBK. Στη συνέχεια, η PBK μεταβίβασε, με τη σειρά της, το σύνολο των εταιρικών μεριδίων της κοινής επιχείρησης που κατείχε στην εταιρία Pilz GmbH & Co. Compact Disc KG (στο εξής: Pilz Compact Disc), άλλη εταιρία του ομίλου Pilz, οπότε η κοινή επιχείρηση κατέστη θυγατρική της τελευταίας. Τέλος, στις 24 Νοεμβρίου 1992, κατόπιν της μεταβίβασεως αυτής και της μεταφοράς της έδρας της εταιρίας στο Albrechts, η κοινή επιχείρηση άλλαξε την επωνυμία της σε Pilz Albrechts GmbH (στο εξής: PA). Αμέσως μετά τη μεταβίβαση αυτή εντάχθηκε στο συγκεντρωτικό σύστημα οικονομικής διαχειρίσεως του ομίλου Pilz (αιτιολογικές σκέψεις 13 και 14 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

2. Στάδιο της αναδιάρθρωσεως (από το 1993 έως το 1998)

- 17 Το εργοστάσιο παραγωγής CD άρχισε να λειτουργεί το 1993. Ήδη από την αρχή της λειτουργίας του αντιμετώπισε σοβαρές δυσχέρειες και συνήψε υπέρογκα δάνεια (αιτιολογική σκέψη 15 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 18 Προς αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής, συνήφθη σύμβαση εξυγιάνσεως στις 7 Μαρτίου 1994 μεταξύ του ομίλου Pilz (περιλαμβανομένης της PA), των τραπεζών και των δημόσιων οργανισμών [της THA, της LfA, της Thüringer Industriebeteiligungsgesellschaft (στο εξής: TIB) και της Thüringer Aufbaubank (στο εξής: TAB)] που είχαν μετάσχει στη χρηματοδότηση της κατασκευής του εργοστασίου CD στο Albrechts. Στο πλαίσιο της συμβάσεως αυτής, εξοφλήθη, μερικώς ή καθ' ολοκληρία, ένα μεγάλο μέρος των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί για την κατασκευή του εργοστασίου παραγωγής CD. Επιπλέον, βάσει της συμβάσεως εξυγιάνσεως, η TIB απέκτησε το 98 % των εταιρικών μεριδίων του κεφαλαίου της PA και η TAB το υπόλοιπο 2 % αναδρομικά από 1ης Ιανουαρίου 1994, και η PA έπαψε πλέον, εξ αυτού, να αποτελεί μέρος του ομίλου Pilz. Από τον Οκτώβριο του 1994 η εταιρία αυτή άλλαξε επωνυμία, ονομαζόμενη πλέον CDA Compact Disc Albrechts GmbH (στο εξής: CD Albrechts) (αιτιολογικές σκέψεις 15 και 17 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εξάλλου, η TAB και η LfA παρέσχαν το 1994 και το 1995 πολυάριθμες πιστώσεις στην CD Albrechts.
- 19 Επίσης το 1994 οι γερμανικές αρχές αντελήφθησαν ότι μεγάλο μέρος των χρηματοδοτικών συνδρομών που είχαν χορηγηθεί για τη χρηματοδότηση της κατασκευής του εργοστασίου CD στο Albrechts είχε διοχετευθεί παρανόμως, ιδίως στο πλαίσιο του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχειρίσεως του ομίλου Pilz, σε άλλες εταιρίες του ομίλου αυτού. Επιπλέον, στις 25 Ιουλίου 1995, κινήθηκε διαδικασία πτωχεύσεως όσον αφορά όλα τα στοιχεία ενεργητικού του ομίλου Pilz. Τέλος, ο Reiner Pilz καταδικάστηκε σε φυλάκιση λόγω δολίας χρεωκοπίας και για άλλα αδικήματα (αιτιολογική σκέψη 16 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

3. Εξαγορά ορισμένων στοιχείων ενεργητικού εκ μέρους της MTDA

- 20 Από 1ης Ιανουαρίου 1998 η MTDA, θυγατρική κατά 100 % της TIB που ασκεί τις δραστηριότητές της κυρίως στον τομέα της παραγωγής υποθεμάτων αποθηκείσεως δεδομένων υψηλής αποδόσεως, ιδίως επανεγγράψιμων CD (CD-ROM) και DVD, εξαγόρασε ένα μέρος των στοιχείων ενεργητικού της CD Albrechts, ήτοι πάγια στοιχεία ενεργητικού, βραχυπρόθεσμες αξίες, καθώς και τεχνογνωσία και το δίκτυο εμπορίας των προϊόντων (αιτιολογική σκέψη 18 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 21 Παράλληλα με την εξαγορά αυτή, άλλαξε η επωνυμία της CD Albrechts σε LCA Logistik Center Albrechts GmbH (στο εξής: LCA), ενώ αυτή της MTDA κατέστη CDA Datenträger Albrechts GmbH (στο εξής: CDA). Ωστόσο, η LCA εξακολούθησε να έχει την κυριότητα του αναγκαίου για την εκμετάλλευση οικοπέδου, των επ' αυτού κτιρίων, της τεχνικής υποδομής και των υλικοτεχνικών εγκαταστάσεων. Επιπλέον, η LCA και η CDA συνήψαν σύμβαση ανταλλαγής παροχών περιλαμβάουσα, αφενός, σύμβαση μισθώσεως-διαχειρίσεως με ετήσιο μίσθωμα 800 000 DEM και, αφετέρου, σύμβαση παροχής υπηρεσιών ύψους περίπου 3 εκατομμυρίων DEM ετησίως, αποτελούσα συνάρτηση του όγκου των πωλήσεων (αιτιολογική σκέψη 19 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 22 Τέλος, στις 22 Σεπτεμβρίου 2000 η LCA ζήτησε να τεθεί υπό εκκαθάριση στο πλαίσιο διαδικασίας πτωχεύσεως.

B — Εξέλιξη της διοικητικής διαδικασίας

- 23 Πληροφορηθείσα από τον Τύπο ότι οι γερμανικές αρχές είχαν χορηγήσει ενισχύσεις για την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts, η Επιτροπή ζήτησε ήδη από

τον Οκτώβριο του 1994 από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να της παράσχει πληροφοριακά στοιχεία περί των ενισχύσεων αυτών. Στη συνέχεια, ακολούθησε έντονη ανταλλαγή αλληλογραφίας και διάφορες συσκέψεις μεταξύ των γερμανικών αρχών και της Επιτροπής (αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 3 της προσβαλλομένης απόφασης).

24 Με έγγραφο της 17ης Ιουλίου 1998 (στο εξής: απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων), η Επιτροπή πληροφόρησε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας περί της απόφασής της να κινήσει, όσον αφορά τις ενισχύσεις αυτές, την επίσημη διαδικασία εξετάσεως κατά το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ. Στο έγγραφο αυτό συναπτόταν κατάλογος ερωτημάτων προς τις γερμανικές αρχές. Η απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 15ης Δεκεμβρίου 1998 [Ανακοίνωση της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο [88, παράγραφος 2,] ΕΚ προς τα άλλα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερομένους σχετικά με την ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Γερμανική Κυβέρνηση για την ίδρυση της CD Albrechts GmbH στη Θουριγγία (πρώην όμιλος Pilsz, Βαυαρία), ΕΕ C 390, σ. 7].

25 Οι γερμανικές αρχές αντέδρασαν στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων με την αποστολή διαφόρων εγγράφων που περιελάμβαναν συμπληρωματικές πληροφορίες. Ακόμη, πραγματοποιήθηκαν διάφορες συσκέψεις μεταξύ των ως άνω αρχών και της Επιτροπής.

26 Εντούτοις, εκτιμώντας ότι οι πληροφορίες που παρέσχαν οι γερμανικές αρχές δεν αποτελούσαν ικανοποιητική απάντηση στις ερωτήσεις της, η Επιτροπή απαίτησε, με έγγραφο της 22ας Ιουλίου 1999, να της δοθεί απάντηση το αργότερο μέχρι τις 31 Αυγούστου 1999. Αφού ζήτησαν, με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1999, παράταση της προθεσμίας αυτής και αφού είχαν νέα συνομιλία με εκπροσώπους της Επιτροπής στις 23 Σεπτεμβρίου 1999 στις Βρυξέλλες, οι γερμανικές αρχές παρέσχαν συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία.

- 27 Εξάλλου, μετά την εκπνοή της προθεσμίας που προέβλεπε η απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, η εταιρία CDA και η εταιρία Point Group Ltd, ανταγωνίστρια της CDA, παρενέβησαν με την ιδιότητα του ενδιαφερομένου και υπέβαλαν παρατηρήσεις στην Επιτροπή.
- 28 Τέλος, στις 21 Ιουνίου 2000 η Επιτροπή περάτωσε τη διαδικασία λαμβάνοντας την προσβαλλόμενη απόφαση.

Γ — Διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και νομική εκτίμηση

- 29 Η Επιτροπή εξέτασε χωριστά τις χρηματοδοτικές συνδρομές που χορήγησε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατά το στάδιο της συστάσεως της επιχειρήσεως, κατά το στάδιο της αναδιαρθρώσεως και, τέλος, στο πλαίσιο της εξαγοράς ορισμένων στοιχείων ενεργητικού της CD Albrechts από τη MTDA.

1. Χρηματοδοτικές συνδρομές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κατά το στάδιο της συστάσεως

- 30 Στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή παρέθεσε πέντε χρηματοδοτικές συνδρομές χορηγηθείσες κατά το στάδιο της συστάσεως της επιχειρήσεως. Σε έναν συνοπτικό πίνακα που περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τις περιέγραψε ως ακολούθως:

	Μέτρα	Ποσό σε εκατ. DEM	Αποδέκτης	Φορέας χορηγήσεως	Έτος	Νομική βάση
1	Εγγύηση αισίας περατώσεως κατά 100 %, αρχικά εγγύηση κατά 80 % άνω των 52,72 εκατ. DEM	54,7	PBK	LfA	1991	Νόμος για την ανάληψη κρατικών εγγυήσεων του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας
2	Ελαφρύνσεις και επιχορηγήσεις επενδύσεων	19,42	Κοινή επιχείρηση	LfA	1991/1992	Κοινό πρόγραμμα δράσης «Βελτίωση των περιφερειακών οικονομικών δομών», νόμος όσον αφορά τις ελαφρύνσεις επενδύσεων
3	Παραίτηση	3,0	PBK	LfA	1994	Ουδεμία
4	Εγγύηση κατά 100 %	190,0	Robotron, κοινή επιχείρηση	THA	199[2]	Καθεστώς THA
5	Επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις επενδύσεων	63,45	Κοινή επιχείρηση από τις 24.11.1992, η PA	[Ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας]	1991 έως 1993	Κοινό πρόγραμμα «Βελτίωση των περιφερειακών οικονομικών δομών», νόμος όσον αφορά τις ελαφρύνσεις επενδύσεων
Σύνολο		330,57				

- 31 Από τον πίνακα αυτόν προκύπτει, πρώτον, ότι το 1991 η ΤΗΑ παρέσχε εγγύηση 100% για ποσό 190 εκατομμυρίων DEM, καλύπτουσα το μεγαλύτερο τμήμα των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί στη Robotron και στην κοινή επιχείρηση. Κατά την Επιτροπή, η εν λόγω εγγύηση πρέπει να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά, καθόσον δεν χορηγήθηκε σύμφωνα με τους όρους που προσδιόρισε στα καθεστώτα (συστήματα) ενισχύσεων που ενέκρινε η Επιτροπή, αντιστοίχως, με το έγγραφο SG(91) D/17825 της 26ης Σεπτεμβρίου 1991 (στο εξής: πρώτο σύστημα της ΤΗΑ) και με το έγγραφο SG(92) D/17613 της 8ης Δεκεμβρίου 1992 (στο εξής: δεύτερο σύστημα της ΤΗΑ). Θεωρεί ωστόσο ότι πρέπει να επιστραφεί μόνον το ποσό των 120 εκατομμυρίων DEM που πράγματι κατέβαλε η ΤΗΑ βάσει της εγγυήσεως, επί του συνόλου των 190 εκατομμυρίων DEM που αφορούσε αρχικά η εγγύηση.
- 32 Δεύτερον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας είχε χορηγήσει στην κοινή επιχείρηση, στη συνέχεια δε στην ΡΑ, βάσει του «Investitionszulagengesetz» (νόμου περί φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων) και του εικοστού και του εικοστού πρώτου «Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe "Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur"» (προγράμματος-πλαisiού θεσπισθέντος, αντιστοίχως, για τα έτη 1992 και 1993, κατ' εφαρμογήν του νόμου της 6ης Οκτωβρίου 1969 σχετικά με την κοινού συμφέροντος δράση «Βελτίωση των περιφερειακών οικονομικών δομών», στο εξής: ρύθμιση ΚΣ), επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις υπέρ επενδύσεων συνολικού ύψους 63,45 εκατομμυρίων DEM. Όμως, κατά την Επιτροπή, η ως άνω περιφερειακού χαρακτήρα ενίσχυση κακώς χορηγήθηκε στο πλαίσιο της δράσεως κοινού συμφέροντος και του νόμου περί φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων και, επομένως, ως ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά, πρέπει να επιστραφεί. Λαμβανομένης υπόψη της αποφάσεως του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας να διατάξει την επιστροφή ποσού 32,5 εκατομμυρίων DEM, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να αναζητηθεί ποσό 30,95 εκατομμυρίων DEM.
- 33 Τρίτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το 1991 και το 1992 το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας είχε παράσχει μέσω της LfA στην κοινή επιχείρηση επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις υπέρ επενδύσεων συνολικού ύψους 19,42 εκατομμυρίων DEM. Όμως, καθόσον οι εν λόγω επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις διοχετεύθηκαν στις εταιρίες του ομίλου Pilz, η Επιτροπή θεωρεί ότι κακώς χορηγήθηκαν στο πλαίσιο της ρυθμίσεως ΚΣ και του νόμου περί φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων. Κατά την Επιτροπή, πρόκειται, επομένως, για ενισχύσεις ασυμβίβαστες με τη Συνθήκη ΕΚ.

- 34 Τέταρτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας είχε συστήσει εγγύηση αφορώσα το 80 έως 100 % των συνολικού ύψους 54,7 εκατομμυρίων DEM τραπεζικών πιστώσεων που έλαβε τελικά η ΡΒΚ, και τούτο κατ' εφαρμογήν των «Richtlinien für die Übernahme von Staatsbürgschaften im Bereich der gewerblichen Wirtschaft» (οδηγιών περί της συστάσεως εγγυήσεων του Δημοσίου στον βιομηχανικό τομέα, που δημοσιεύθηκαν με την ανακοίνωση L 6811-1/7-43358 του Υπουργείου Οικονομικών της Βαυαρίας, της 7ης Αυγούστου 1973, στο εξής: ρύθμιση περί χορηγήσεως εγγυήσεων από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας). Κατά την Επιτροπή, οι γερμανικές αρχές, παρά την αίτηση παροχής πληροφοριών που περιελάμβανε η απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, δεν διαβίβασαν επαρκώς λεπτομερή στοιχεία ικανά να διαλύσουν τις αμφιβολίες όσον αφορά τη νομιμότητα των πράξεων περί χορηγήσεως εγγυήσεως εκ μέρους του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας (της LfA). Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι η εν λόγω ενίσχυση δεν χρησίμευσε για επενδύσεις αλλά διοχετεύθηκε αλλού, εκτιμά ότι η εγγύηση πρέπει να χαρακτηριστεί ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.
- 35 Πέμπτον, η Επιτροπή θεώρησε ότι η εκ μέρους της LfA παραίτηση από την απαίτηση ποσού 3 εκατομμυρίων DEM που υπήρχε έναντι της ΡΒΚ λόγω της καταβολής του ποσού αυτού στις τράπεζες στο πλαίσιο της εγγυήσεως περί της οποίας γίνεται λόγος στη σκέψη 34 αποτελούσε κρατική ενίσχυση. Κατ' αυτήν, η εν λόγω ενίσχυση είναι ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά, καθόσον χορηγήθηκε χωρίς νόμιμη βάση.
- 36 Λαμβανομένων υπόψη των διαπιστώσεων αυτών, η Επιτροπή συνεπέρανε ότι, κατά το στάδιο της συστάσεως της επιχειρήσεως CD στο Albrechts, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας χορήγησε, κατά παράβαση του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ, κρατικές ενισχύσεις συνολικού ποσού 260,57 εκατομμυρίων DEM. Οι ενισχύσεις αυτές αποτελούνται από οικονομική συνδρομή εκ μέρους του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας ύψους 63,45 εκατομμυρίων DEM, της LfA ύψους 77,12 εκατομμυρίων DEM (54,7 εκατομμύρια DEM υπό μορφή εγγυήσεως, 19,42 εκατομμύρια DEM ως ελαφρύνσεις για επενδύσεις και 3 εκατομμύρια DEM με τη μορφή παραιτήσεως από απαίτηση), και της ΤΗΑ ύψους 120 εκατομμυρίων DEM.
- 37 Κατά την Επιτροπή, οι ενισχύσεις αυτές είναι ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά κυρίως λόγω του ότι ευνόησαν τις εταιρίες του ομίλου Pilz και διότι, για τον λόγο αυτό, χορηγήθηκαν καταχρηστικά, υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

2. Χρηματοδοτικές συνδρομές χορηγηθείσες κατά τη διάρκεια της αναδιαρθρώσεως

38 Στην προσβαλλόμενη απόφαση η Επιτροπή προσδιόρισε και χαρακτήρισε ανάλογα ως ενισχύσεις δώδεκα χρηματοδοτικές συνδρομές χορηγηθείσες κατά το στάδιο της αναδιαρθρώσεως της επιχειρήσεως. Σε έναν συνοπτικό πίνακα που περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 39 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι συνδρομές αυτές παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	Μέτρο	Ποσό σε εκατ. DEM	Αποδέκτης	Φορέας χορήγησης	Ημερομηνία	Νομική βάση
1	Πίστωση	25,0	PA	TAB	Οκτώβριος 1993	Καμία
2	Πίστωση	20,0	PA	TAB	Μάρτιος 1994	Καμία
3	Τιμή αγοράς	3,0	PBK	TIB	Μάρτιος 1994	Καμία
4	Επιχορήγηση	12,0	PA	TIB	Μάρτιος 1994	Καμία
5	Συμμετοχή επιχείρησης	33,0	PA	TIB (98 %) TAB (2 %)	Μάρτιος 1994	Καμία
6	Πίστωση	2,0	PA	LfA	Μάρτιος 1994	Καμία
7	Εταιρικό δάνειο	3,5	PA	TIB	Απρίλιος 1994	Καμία
8	Πίστωση	15,0	Όμιλος Pilz	LfA	Ιούνιος 1994	Καμία
9	Πίστωση	15,0	CD Albrechts	TAB	Οκτώβριος 1994	Καμία
10	Πίστωση	7,0	CD Albrechts	LfA	Δεκέμβριος 1994	Καμία
11	Πίστωση	9,5	CD Albrechts	TAB	Ιανουάριος 1995	Καμία
12	Τόκοι	21,3			από το τέλος του 1993	
Σύνολο		166,3				

- 39 Πρώτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Οκτώβριο του 1993, η TAB χορήγησε στην ΡΑ πίστωση 25 εκατομμυρίων DEM για να καλύψει το ταμειακό έλλειμμα της εταιρίας αυτής, όμως, μέσω του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχείρισεως του ομίλου Pilsz, τα σχετικά ποσά χορηγήθηκαν απευθείας στις λοιπές εταιρίες του ομίλου.
- 40 Δεύτερον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Μάρτιο του 1994, η TAB χορήγησε στην ΡΑ πίστωση 20 εκατομμυρίων DEM προς εξόφληση τραπεζικών πιστώσεων εγγυημένων από την THA, τα ποσά αυτά όμως χορηγήθηκαν απευθείας στις εταιρίες του ομίλου Pilsz μέσω του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχείρισεως.
- 41 Τρίτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Μάρτιο του 1994, η TIB κατέβαλε στην ΡΒΚ ποσό 3 εκατομμυρίων DEM για την απόκτηση των εταιρικών μεριδίων της ΡΑ που κατείχε η ως άνω εταιρία.
- 42 Τέταρτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Μάρτιο του 1994, η TIB παρέσχε επιχορήγηση με μορφή εισφοράς στο κεφάλαιο της ΡΑ, συνολικού ποσού 12 εκατομμυρίων DEM.
- 43 Πέμπτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Μάρτιο του 1994, η TIB και η TAB απέκτησαν, αντιστοίχως, το 98 και το 2 % του εταιρικού κεφαλαίου της ΡΑ, ύψους 33 εκατομμυρίων DEM.
- 44 Έκτον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Μάρτιο του 1994, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας χορήγησε στην ΡΑ, μέσω της LfA, πίστωση 2 εκατομμυρίων DEM.

- 45 Έβδομον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Απρίλιο του 1994, η TIB χορήγησε στην ΡΑ δάνειο παρεχόμενο από εταίρο ύψους 3,5 εκατομμυρίων DEM.
- 46 Όγδοον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Ιούνιο του 1994, η LfA χορήγησε πίστωση εκμεταλλεύσεως ύψους 15 εκατομμυρίων DEM στον όμιλο Pilz η οποία έπρεπε να χρησιμεύσει ως προσωρινό βοήθημα εν αναμονή της ευρέσεως αγοραστή για το εργοστάσιο CD στο Albrechts.
- 47 Ένατον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Οκτώβριο του 1994, η TAB χορήγησε πίστωση 15 εκατομμυρίων DEM στην CD Albrechts. Παρατήρησε ότι τα σχετικά ποσά, μολονότι χορηγήθηκαν στην CD Albrechts, χρησιμοποιήθηκαν για την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις του ομίλου Pilz, παροχές για τις οποίες οι εν λόγω εταιρίες ουδέποτε κατέβαλαν αντίτιμο, οπότε ευνοήθηκαν μόνον οι τελευταίες αυτές επιχειρήσεις.
- 48 Δέκατον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Δεκέμβριο του 1994, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας χορήγησε, μέσω της LfA, νέα πίστωση 7 εκατομμυρίων DEM στην CD Albrechts.
- 49 Ενδέκατον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, τον Ιανουάριο του 1995, η TAB χορήγησε πίστωση 9,5 εκατομμυρίων DEM στην CD Albrechts.
- 50 Δωδέκατον, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, κατά τις πληροφορίες των γερμανικών αρχών, στην ΡΑ και στην CD Albrechts παρασχέθηκαν πλεονεκτήματα με μορφή τόκων συνολικού ποσού 21,3 εκατομμυρίων DEM κατά την περίοδο από το τέλος του 1993 μέχρι το 1998.

51 Κατά την Επιτροπή, οι δώδεκα χρηματοδοτικές συνδρομές που περιγράφονται ανωτέρω, συνολικού ποσού 166,3 εκατομμυρίων DEM, πρέπει να θεωρηθούν ως παράνομες κρατικές ενισχύσεις και ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Πράγματι, καθόσον από τις συνδρομές αυτές ωφελήθηκαν η TIB και η TAB μετά την εκ μέρους των εταιριών αυτών ανάληψη της οικονομικής ευθύνης του εργοστασίου CD στο Albrechts, μπορούσαν να λάβουν την έγκριση της Επιτροπής μόνον βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Όμως, κατά την Επιτροπή, είναι πρόδηλο ότι οι συνδρομές αυτές δεν ανταποκρίνονται προς τις κατευθυντήριες γραμμές, διότι από τις πληροφορίες που διαθέτει δεν αποδεικνύεται ότι χορηγήθηκαν στο πλαίσιο ενός βιώσιμου σχεδίου αναδιαρθρώσεως συνοδευόμενου από συγκεκριμένα εσωτερικά μέτρα ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στην Επιτροπή να διαπιστώσει την εντός εύλογης περιόδου αποκατάσταση της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητας μακροπρόθεσμα της επιχειρήσεως. Επιπλέον, δεν ευρέθη κανείς ιδιώτης αγοραστής διατεθειμένος να εξαγοράσει τις υφιστάμενες σήμερα εταιρίες LCA και CDA, οπότε, ελλείψει συμμετοχής ιδιώτου, δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί αν η ενίσχυση είναι ανάλογη προς το κόστος της αναδιαρθρώσεως.

3. *Επί της αναζήτησεως των ενισχύσεων*

52 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, η Επιτροπή αποφάσισε ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όφειλε να αναζητήσει την παράνομη και ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά ενίσχυση που είχε χορηγηθεί τόσο κατά το στάδιο της συστάσεως της επιχειρήσεως όσο και κατά το στάδιο της αναδιαρθρώσεως του εργοστασίου CD στο Albrechts.

53 Επιπλέον, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι, προς εξασφάλιση της τηρήσεως της αποφάσεώς της και της εξαλείψεως κάθε στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, ήταν υποχρεωμένη, εν ανάγκη, να ζητήσει να μην περιοριστεί η διαδικασία αναζήτησεως στον αρχικό αποδέκτη της ενισχύσεως, αλλά να επεκταθεί στην επιχείρηση που συνεχίζει τη δραστηριότητά του μέσω των μεταβιβασθέντων μέσω παραγωγής. Δήλωσε ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί αν μια επιχείρηση συνεχίζει πράγματι τις δραστηριότητες του αρχικού αποδέκτη («δικαιούχου») της ενισχύσεως, ελάμβανε

υπόψη ορισμένα στοιχεία, μεταξύ των οποίων το αντικείμενο της μεταβιβάσεως, το τίμημα της αγοράς, την ταυτότητα των εταίρων και των ιδιοκτητών της παλαιάς επιχείρησης και εκείνη του αγοραστή, την ημερομηνία της πραγματοποίησης της μεταβιβάσεως και τον εμπορικό χαρακτήρα της. Όμως, εκτίμησε ότι, στην υπό κρίση περίπτωση, η LCA και η CDA ωφελούνταν οπωσδήποτε από την ενίσχυση που είχε χορηγηθεί προηγουμένως στην PBK, στην κοινή επιχείρηση και στην PA, διότι χρησιμοποιούσαν στοιχεία του ενεργητικού και υποδομή των επιχειρήσεων αυτών προς συνέχιση της δραστηριότητάς τους. Επομένως, αποφάσισε ότι η LCA, η CDA και όλες οι άλλες επιχειρήσεις στις οποίες είχαν μεταβιβαστεί τα στοιχεία ενεργητικού της κοινής επιχείρησης, της PA ή της PBK έπρεπε να επιστρέψουν τις ενισχύσεις αυτές, διότι οι ως άνω επιχειρήσεις έπρεπε να θεωρηθούν ως «δικαιούχοι» των ενισχύσεων αυτών.

4. Διατακτικό της προσβαλλομένης απόφασης

54 Λαμβανομένων υπόψη των εκτιμήσεων αυτών, η Επιτροπή αποφάσισε τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

1. Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από την [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] στην [PBK], την [κοινή επιχείρηση] και την [PA] με σκοπό την κατασκευή, τη λειτουργία και τη σταθεροποίηση της μονάδας παραγωγής CD στο Albrechts (Θουριγγία) χρησιμοποιήθηκαν σε ποσό ύψους 260,57 εκατ. DEM σε άλλους τομείς του ομίλου Pilz.

Οι ενισχύσεις αφορούν συγκεκριμένα τα μέτρα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας, ύψους 63,45 εκατ. DEM, της [LfA], συνολικού ύψους 77,12 εκατ. DEM, και της [THA], ποσού ύψους 120 εκατ. DEM.

Η κατάχρηση συνιστά καταχρηστική εφαρμογή ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, [...] ΕΚ, κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες με τη Συνθήκη ΕΚ.

2. Οι ενισχύσεις, συνολικού ύψους 166,3 εκατ. DEM, για την αναδιάρθρωση της CDA Compact Disc Albrechts GmbH είναι, σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 1, [...] ΕΚ, ασυμβίβαστες με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 2

1. Η [Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας] λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να ανακτήσει από τους δικαιούχους τους τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν παράνομα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1.

2. Η αναζήτηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες του εσωτερικού δικαίου. Τα ποσά που πρέπει να επιστραφούν αυξάνονται κατά τους τόκους, οι οποίοι αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία καταβολής της ενίσχυσης στον/στους δικαιούχο/δικαιούχους μέχρι την πραγματική επιστροφή τους, βάσει του επιτοκίου αναφοράς που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του καθαρού ισοδύναμου επιδότησης των περιφερειακών ενισχύσεων.

3. Κατά την έννοια του παρόντος άρθρου ως “δικαιούχοι” νοούνται η [CDA] και η [LCA], καθώς και κάθε άλλη επιχείρηση στην οποία έχουν μεταβιβασθεί ή πρόκειται να μεταβιβαστούν περιουσιακά στοιχεία ή/και υποδομή [της ΡΒΚ], [της κοινής επιχείρησης] ή [της ΡΑ] προκειμένου να διαφύγουν των συνεπειών της παρούσας απόφασης [...]

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 55 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Οκτωβρίου 2000 το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας άσκησε προσφυγή ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η προσφυγή αυτή πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-318/00.
- 56 Με διάταξη της 28ης Μαΐου 2001 του προέδρου του τρίτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, επετράπη στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να παρέμβει υπέρ του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας και στην ODS Optical Disc Service GmbH (στο εξής: ODS), επιχείρηση ανταγωνίστρια της CDA, να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.
- 57 Η ODS και η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κατέθεσαν τα υπομνήματα παρεμβάσεώς τους, αντιστοίχως, στις 29 Αυγούστου και στις 3 Σεπτεμβρίου 2001. Στις 24 Οκτωβρίου 2001 το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας και η Επιτροπή υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους επί των υπομνημάτων παρεμβάσεως της ODS και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
- 58 Με διάταξη της 30ής Σεπτεμβρίου 2002 το Πρωτοδικείο (τρίτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου στις υποθέσεις C-328/99, Ιταλία κατά Επιτροπής, και C-399/00, SIM 2 Multimedia κατά Επιτροπής. Λαμβανομένης υπόψη της αποφάσεως που εκδόθηκε στις 8 Μαΐου 2003 στις εν λόγω συνεκδικασθείσες υποθέσεις, το Πρωτοδικείο ζήτησε από τους διαδίκους να εκφράσουν την άποψή τους επί της συνέχειας που θα έπρεπε να δοθεί στην παρούσα προσφυγή. Οι σχετικές παρατηρήσεις κατατέθηκαν στις 23 και τις 24 Ιουνίου 2003.
- 59 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο ζήτησε από τους διαδίκους να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με μian ενδεχόμενη ένωση και

συνεκδίκαση της παρούσας προσφυγής με την προσφυγή την οποία άσκησε η CDA και η οποία πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου με τον αριθμό T-324/00 και έχει το ίδιο αντικείμενο. Μετά την κατάθεση των παρατηρήσεων των διαδίκων, οι υποθέσεις ενώθηκαν, με διάταξη της 8ης Μαρτίου 2004, με σκοπό τη διεξαγωγή κοινής επ' ακροατηρίου συζητήσεως και εκδόσεως κοινής αποφάσεως.

- 60 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, κάλεσε τους διαδίκους να καταθέσουν ορισμένα έγγραφα και τους υπέβαλε εγγράφως ερωτήσεις.
- 61 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 5ης Μαΐου 2004.
- 62 Με διάταξη της 23ης Ιουλίου 2004, αποφασίσθηκε ο χωρισμός των υποθέσεων T-318/00 και T-324/00 με σκοπό την έκδοση χωριστών αποφάσεων.
- 63 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
 - επικουρικώς, να ακυρώσει το άρθρο 1, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον κηρύσσει ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην κοινή επιχείρηση και την ΡΑ, και να ακυρώσει το άρθρο 1, παράγραφος 2, και το άρθρο 2, παράγραφος 3, της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

64 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παρεμβαίνουσα, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

65 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

I — Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

66 Προς στήριξη της προσφυγής του το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας προβάλλει διάφορους λόγους, οι οποίοι στηρίζονται, αντιστοίχως, σε προσβολή της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, σε πεπλανημένη διαπίστωση ορισμένων πραγματικών περιστατικών, σε παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, σε

παράβαση των άρθρων 87 ΕΚ και 88 ΕΚ, καθώς και των διατάξεων εφαρμογής τους, σε προσβολή της αρχής της αναλογικότητας και, τέλος, σε προσβολή της αρχής της ασφαλείας δικαίου και μιας «αρχής της βεβαιότητας».

- 67 Το Πρωτοδικείο αποφασίζει να εξετάσει, καταρχάς, τους λόγους που προβάλλονται προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Στη συνέχεια, η εξέταση του Πρωτοδικείου θα καλύψει τους λόγους που αφορούν τη σειρά με την οποία πρέπει να γίνει η αναζήτηση που προβλέπει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

II — *Επί της νομιμότητας του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

- 68 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι παράνομο λόγω του ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση των διαφόρων χρηματοδοτικών συνδρομών που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δημιουργίας εργοστασίου CD στο Albrechts στηρίζεται σε πραγματική πλάνη, αντιβαίνει προς το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ και το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ και δεν ικανοποιεί την υποχρέωση αιτιολογήσεως.
- 69 Επομένως, πρέπει να εξεταστούν διαδοχικά, για καθεμία από τις χρηματοδοτικές συνδρομές οι οποίες απαριθμούνται στους πίνακες που περιλαμβάνονται στους παρατιθέμενους στις σκέψεις 30 και 38 ανωτέρω πίνακες, οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας.
- 70 Πάντως, το Πρωτοδικείο κρίνει αναγκαίο να εξετάσει προεισαγωγικώς την επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά την οποία η Επιτροπή δεν edικαιούτο να στηριχθεί στις πληροφορίες που διέθετε όταν έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση.

A — Επί της δυνατότητας στηρίξεως της προσβαλλομένης απόφασεως στις διαθέσιμες πληροφορίες

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

71 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, η Επιτροπή δεν edικαιούτο να στηρίξει την προσβαλλόμενη απόφαση στις πληροφορίες που διέθετε όταν έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση. Σημειώνει, καταρχάς, ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 659/1999 και από πάγια νομολογία, η Επιτροπή δεν μπορεί να στηρίξει μια απόφαση στις διαθέσιμες πληροφορίες παρά μόνον όταν το κράτος μέλος παρέλειψε να απαντήσει ή απάντησε ατελώς σε διαταγή παροχής πληροφοριών που του απηύθυνε προς τούτο η Επιτροπή (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, C-301/87, Γαλλία κατά Επιτροπής, λεγόμενη «Boussac», Συλλογή 1990, σ. I-307, σκέψεις 19 και 22, και της 13ης Απριλίου 1994, C-324/90 και C-342/90, Γερμανία και Pleuger Worthington κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-1173, σκέψη 26). Παρατηρεί επίσης ότι, έστω και αν οι εθνικές αρχές έχουν την υποχρέωση να παρέχουν στην Επιτροπή όλες τις κρίσιμες πληροφορίες με σκοπό την εξασφάλιση του έργου της σχετικά με τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων, η τελευταία έχει την υποχρέωση να διευκρινίζει τα πραγματικά περιστατικά στο μέτρο του δυνατού. Κατά το προσφεύγον, τούτο σημαίνει ότι η Επιτροπή πληροφορεί με σαφήνεια και συγκεκριμένα τις εθνικές αρχές σχετικά με το σύνολο των στοιχείων που χρειάζεται στο πλαίσιο της αποστολής της και ότι δεν προχωρεί στη λήψη αποφάσεως με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, στις οποίες, παρά τα σχετικά αιτήματά της, δεν επιτυγχάνει να λάβει τις ζητούμενες διευκρινίσεις. Όμως, κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, εν προκειμένω, οι γερμανικές αρχές απάντησαν στις διάφορες αιτήσεις της Επιτροπής περί παροχής πληροφοριών και, ειδικότερα, στις ερωτήσεις που περιλαμβάνονται σε παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων. Πράγματι, παρατηρεί ότι, με μία μόνο εξαίρεση, οι ερωτήσεις που περιλαμβάνονταν στο έγγραφο οχλήσεως της 22ας Ιουλίου 1999 δεν αντιστοιχούν προς εκείνες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων, πράγμα το οποίο αποδεικνύει, κατά τη γνώμη του, ότι η διαδικασία είχε προχωρήσει στο μεταξύ. Κατά το προσφεύγον, αν η Επιτροπή θεωρούσε ότι οι απαντήσεις στις ερωτήσεις που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων ήταν ανεπαρκείς, όφειλε να το διευκρινίσει στο έγγραφο οχλήσεως της 22ας Ιουλίου 1999. Επομένως, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι, καθόσον η Επιτροπή δεν ζήτησε τέτοιες διευκρινίσεις από τις γερμανικές αρχές, δεν edικαιούτο να στηρίξει την προσβαλλόμενη απόφαση στις διαθέσιμες πληροφορίες.

72 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, αμφισβητεί τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

73 Από τη νομολογία προκύπτει ότι η Επιτροπή έχει την εξουσία να λαμβάνει απόφαση με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες όταν πρόκειται για κράτος μέλος το οποίο δεν τηρεί την υποχρέωση συνεργασίας που υπέχει και δεν της παρέχει τις πληροφορίες που ζήτησε η ίδια για να εξετάσει αν μια ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά (αποφάσεις Boussac, προαναφερθείσα στη σκέψη 71 ανωτέρω, σκέψη 22, και Γερμανία και Pleuger Worthington κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 71 ανωτέρω, σκέψη 26). Εντούτοις, πριν λάβει μια τέτοια απόφαση, η Επιτροπή πρέπει να τηρήσει ορισμένες διαδικαστικές προϋποθέσεις. Ειδικότερα, πρέπει να υποχρεώσει το κράτος μέλος να της παράσχει, εντός προθεσμίας που καθορίζει, όλα τα έγγραφα, τις πληροφορίες και τα στοιχεία που απαιτούνται για να εξετάσει αν η ενίσχυση συμβιβάζεται με την κοινή αγορά. Μόνο σε περίπτωση που το κράτος μέλος παραλείπει, παρά την εντολή της Επιτροπής, να παράσχει τα ζητούμενα πληροφοριακά στοιχεία, η τελευταία έχει την εξουσία να περατώσει τη διαδικασία και να λάβει απόφαση διαπιστώνουσα το ασυμβίβαστο της ενισχύσεως προς την κοινή αγορά βάσει των στοιχείων που έχει στη διάθεσή της (απόφαση Boussac, προαναφερθείσα στη σκέψη 71 ανωτέρω, σκέψεις 19 και 22). Οι προϋποθέσεις αυτές επαναλαμβάνονται και συγκεκριμενοποιούνται στο άρθρο 5, παράγραφος 2, στο άρθρο 10, παράγραφος 3, και στο άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999.

74 Η εξέταση του αν στην υπό κρίση υπόθεση η Επιτροπή edικαιούτο να λάβει την προσβαλλόμενη απόφαση στηριζόμενη μόνο στις πληροφορίες που διέθετε τον Ιούνιο του 2000 πρέπει να διενεργηθεί με γνώμονα τις αρχές αυτές.

75 Καταρχάς, πρέπει να υπομνησθεί η εξέλιξη της διοικητικής διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση.

- 76 Η εν λόγω διαδικασία άρχισε τον Οκτώβριο του 1994 με την αποστολή ενός εγγράφου στις γερμανικές αρχές. Με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή ζήτησε από τις γερμανικές αρχές να παράσχουν πληροφορίες περί της κρατικής ενισχύσεως που χορηγήθηκε για την κατασκευή εργοστασίου CD στο Albrechts. Απαντώντας με έγγραφο της 9ης Νοεμβρίου 1994, οι γερμανικές αρχές κοινοποίησαν ενίσχυση του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας και του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας υπέρ της κοινής επιχειρήσεως και του ομίλου Pils. Με έγγραφο της 15ης Νοεμβρίου 1994 η Επιτροπή ζήτησε πιο συγκεκριμένες πληροφορίες περί της ενισχύσεως αυτής. Οι γερμανικές αρχές τής απάντησαν, με έγγραφο της 3ης Μαρτίου 1995, συμπληρώνοντας την κοινοποίηση με ανακοίνωση νέων ενισχύσεων που χορήγησαν η ΤΗΑ καθώς και το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας. Δεδομένου ότι οι ενισχύσεις αυτές είχαν ήδη χορηγηθεί, η Επιτροπή τις πρωτοκόλλησε υπό τον αριθμό NN 54/95 (αιτιολογική σκέψη 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Με έγγραφα της 1ης Αυγούστου 1995, της 16ης Οκτωβρίου 1995 και της 25ης Νοεμβρίου 1996 η Επιτροπή υπέβαλε συμπληρωματικές ερωτήσεις στις οποίες οι γερμανικές αρχές απάντησαν με έγγραφα της 22ας Αυγούστου 1995, της 25ης Αυγούστου 1995, της 18ης Ιανουαρίου 1996 και της 17ης Απριλίου 1997. Στις 3 Φεβρουαρίου και στις 22 και 23 Σεπτεμβρίου 1997 πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις, αντιστοίχως, στις Βρυξέλλες και στο Erfurt μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και των γερμανικών αρχών. Με έγγραφο της 20ής Ιανουαρίου 1998 οι αρχές αυτές εξέθεσαν τις ανακεφαλαιωτικές παρατηρήσεις τους μετά τη συνάντηση με τους εκπροσώπους της Επιτροπής (αιτιολογική σκέψη 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως).
- 77 Μετά από προκαταρκτική εξέταση των πληροφοριών που διαβίβασαν οι γερμανικές αρχές, η Επιτροπή, επειδή θεώρησε ότι από τα επίμαχα μέτρα ανέκυπταν σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμφωνία τους προς την κοινή αγορά, έλαβε στις 17 Ιουλίου 1998 την απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων.
- 78 Με την απόφαση αυτή, επιπλέον, διέταξε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας «να της κοινοποιήσει, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την παραλαβή της [εν λόγω αποφάσεως], όλα τα έγγραφα, τις πληροφορίες και τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εξέταση του συμβιβάσμου των ενισχύσεων με το άρθρο [87 ΕΚ]». Στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων συναπτόταν παράρτημα περιλαμβάνον επτά ερωτήσεις.

- 79 Με έγγραφο της 26ης Αυγούστου 1998 η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αντέδρασε στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων. Στις 15 Οκτωβρίου 1998 πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες νέα συνάντηση μεταξύ των εκπροσώπων της Επιτροπής και των γερμανικών αρχών. Με έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 1998 οι αρχές αυτές παρέσχαν συμπληρωματικές πληροφορίες.
- 80 Εκτιμώντας ότι οι διαβιβασθείσες πληροφορίες εξακολουθούσαν να είναι ανεπαρκείς, η Επιτροπή διέταξε εκ νέου τις γερμανικές αρχές, με έγγραφο της 4ης Μαρτίου 1999, να της παράσχουν τις αναγκαίες πληροφορίες και, ειδικότερα, να απαντήσουν στις ερωτήσεις που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων.
- 81 Απαντώντας στη νέα αυτή διαταγή, οι γερμανικές αρχές με έγγραφο της 30ής Μαρτίου, της 1ης Απριλίου και της 16ης Απριλίου 1999 διαβίβασαν περαιτέρω συμπληρωματικές πληροφορίες.
- 82 Η Επιτροπή θεώρησε όμως ότι οι πληροφορίες αυτές εξακολουθούσαν να μην αποτελούν επαρκή απάντηση στις ερωτήσεις που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων (ειδικότερα, στις ερωτήσεις 3 έως 7 του παραρτήματος). Έτσι, με έγγραφο της 22ας Ιουλίου 1999, ζήτησε να δοθεί σχετική απάντηση μέχρι τις 31 Αυγούστου 1999. Επιπλέον, ζήτησε από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να της παράσχει περαιτέρω πληροφορίες και συμπληρωματικά έγγραφα.
- 83 Αφού ζήτησαν, με έγγραφο της 28ης Ιουλίου 1999, παράταση της προθεσμίας που είχε τάξει η Επιτροπή και αφού είχαν νέα συνάντηση με τους εκπροσώπους της στις 23 Σεπτεμβρίου 1999 στις Βρυξέλλες, οι γερμανικές αρχές παρέσχαν και άλλες πληροφορίες στις 28 Σεπτεμβρίου και στις 19 Οκτωβρίου 1999.

- 84 Τελικά, η Επιτροπή έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση στις 21 Ιουνίου 2000.
- 85 Όσον αφορά το επιχείρημα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά το οποίο οι γερμανικές αρχές γνωστοποίησαν το σύνολο των πληροφοριών που είχαν ζητηθεί, οπότε η Επιτροπή δεν εδικαιούτο να στηριχθεί στις διαθέσιμες πληροφορίες, επιβάλλεται η διαπίστωση, προεισαγωγικώς, ότι από την εξέλιξη της διοικητικής διαδικασίας προκύπτει ότι η Επιτροπή τήρησε τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που δέχεται η νομολογία και προβλέπει ο κανονισμός 659/1999. Πράγματι, ζήτησε τρεις φορές από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να της παράσχει τις αναγκαίες πληροφορίες για να μπορέσει να εξετάσει τη συμφωνία των επίμαχων ενισχύσεων με την κοινή αγορά.
- 86 Επιπλέον, σε αντίθεση με όσα προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, από το έγγραφο της Επιτροπής της 22ας Ιουλίου 1999 δεν προκύπτει ότι οι γερμανικές αρχές απάντησαν σε όλες τις ερωτήσεις με μία μόνον εξαίρεση. Αντιθέτως, με το έγγραφο αυτό η Επιτροπή ζήτησε εντόνως από τις γερμανικές αρχές να απαντήσουν στις ερωτήσεις 3 έως 7 που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων.
- 87 Στη συνέχεια, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας δεν απέδειξε ότι οι γερμανικές αρχές απάντησαν εξαντλητικά σε όλες τις ερωτήσεις της Επιτροπής που περιλαμβάνονταν στο παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων. Ειδικότερα, δεν απέδειξε ότι οι αρχές αυτές προσκόμισαν συγκεκριμένο κατάλογο των ενισχύσεων που είχαν χορηγηθεί από το 1991, τον οποίο ωστόσο επανειλημμένα είχε ζητήσει η Επιτροπή. Ομοίως, δεν παρέσχε απόδειξη ότι οι αρχές αυτές απάντησαν στην ερώτηση σχετικά με την ενδεχόμενη ύπαρξη σχεδίων αναδιαρθρώσεως. Επιπλέον, από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι αρχές αυτές απάντησαν αόριστα στην ερώτηση σχετικά με την περιγραφή των συμβάσεων που είχαν συναφθεί στο πλαίσιο της αναλήψεως της κοινής επιχειρήσεως από την TAB και την TIB, καθώς και στην ερώτηση σχετικά με την περιγραφή των περιστάσεων και των όρων τής εκ μέρους των ιδιωτικών τραπεζών παραιτήσεως από διάφορες πιστώσεις το 1994.

- 88 Συναφώς, πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, «[στην] απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή αναφέρει συνοπτικά τα σημαντικότερα πραγματικά και νομικά ζητήματα, προβαίνει σε προσωρινή εκτίμηση σχετικά με το χαρακτήρα του σχεδιαζόμενου μέτρου ως ενίσχυσης και εκθέτει τις αμφιβολίες της για το συμβατό του μέτρου με την κοινή αγορά». Με την απόφαση αυτή και με τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, το κράτος μέλος και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι πληροφορήθηκαν τα πραγματικά περιστατικά στα οποία επρόκειτο να στηρίξει την απόφασή της η Επιτροπή. Επομένως, αν οι ενδιαφερόμενοι θεωρούσαν ότι ορισμένα πραγματικά περιστατικά περιλαμβανόμενα στην απόφαση περί κινήσεως επίσημης διαδικασίας εξετάσεως ήταν εσφαλμένα, όφειλαν να το γνωστοποιήσουν στην Επιτροπή κατά τη διοικητική διαδικασία, ειδάλλως δεν θα μπορούσαν πλέον να αμφισβητήσουν τα περιστατικά αυτά στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας (βλ. επ' αυτού, όσον αφορά το κράτος μέλος, την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, C-278/92 έως C-280/92, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4103, σκέψη 31). Αντιθέτως, σύμφωνα με τις παρατιθέμενες στη σκέψη 73 ανωτέρω αρχές που συνάγονται από τη νομολογία και τη σχετική κανονιστική ρύθμιση, ελλείψει αντίθετων πληροφοριών από τους ενδιαφερομένους, η Επιτροπή δικαιούται να στηρίζεται στα στοιχεία που διαθέτει τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως, έστω και αν αυτά είναι εσφαλμένα, όταν η Επιτροπή έχει απευθύνει στο κράτος μέλος διαταγή σχετικά με την παροχή των αναγκαίων πληροφοριών. Αν αντίθετως δεν απευθύνει διαταγή στο κράτος μέλος περί παροχής πληροφοριών όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά στα οποία προτίθεται να στηριχθεί, η Επιτροπή δεν μπορεί να δικαιολογεί στη συνέχεια τα ενδεχόμενα πραγματικά σφάλματα διατεινόμενη ότι, τη στιγμή της λήψεως της αποφάσεως περί περατώσεως της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως, βασίμως μπορούσε να λάβει υπόψη μόνο τα διαθέσιμα τότε πληροφοριακά στοιχεία.
- 89 Ωστόσο, σε αντίθεση με όσα εκθέτει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, η Επιτροπή δεν είναι απαλλαγμένη από κάθε δικαιοδοτικό έλεγχο όσον αφορά τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών. Πράγματι, αν το κράτος μέλος τηρεί πλήρως την υποχρέωσή του να διαβιβάσει όλες τις πληροφορίες που ζητεί η Επιτροπή, θα μπορεί πολύ εύκολα να αποδείξει, με τη βοήθεια των πληροφοριών που διαβίβασε στο πλαίσιο της διαδικασίας, ότι δεν φέρει το ίδιο την ευθύνη για ενδεχόμενα σφάλματα περιλαμβανόμενα στην προσβαλλόμενη απόφαση. Επιπλέον, όταν η Επιτροπή στηρίζει απόφαση σε διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με ορισμένα πραγματικά στοιχεία χωρίς να τηρήσει, στη συγκεκριμένη περίπτωση, τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που δέχεται η νομολογία και τις οποίες επιβάλλει ο κανονισμός 659/1999, το Πρωτοδικείο μπορεί να ασκήσει τον έλεγχό του σχετικά με το αν το γεγονός ότι ελήφθησαν υπόψη τα εν λόγω πραγματικά στοιχεία θα μπορούσε να οδηγήσει σε πλάνη εκτιμήσεως με αποτέλεσμα να θίγεται το κύρος της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 90 Όμως, υπό τους όρους που εκτίθενται στις σκέψεις 85 έως 88 ανωτέρω και λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, των τριών διαταγών που απηύθυνε η Επιτροπή στο ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας κατά τη διοικητική διαδικασία, το προσφεύγον δεν απέδειξε ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη πραγματικά στοιχεία στην προσβαλλόμενη απόφαση χωρίς να τηρήσει τις επιβαλλόμενες σχετικά διαδικαστικές προϋποθέσεις. Κατά συνέπεια, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή edικαιούτο να στηριχθεί στις πληροφορίες που διέθετε.
- 91 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, η εν λόγω αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

B — Επί της εγγυήσεως που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA) στην RBK

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 92 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη όσον αφορά τη συνδρομή αυτή. Υπογραμμίζει ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας, που κάλυπτε αρχικά το 80 % των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί στην RBK, δεν μετατράπηκε σε εγγύηση καλύπτουσα το 100 % των πιστώσεων συνολικού ποσού 54,7 εκατομμυρίων DEM. Σημειώνει, ειδικότερα, ότι το ποσό των 54,7 εκατομμυρίων DEM στο οποίο αναφέρεται η Επιτροπή αντιστοιχεί στην αξία των πιστώσεων (μη περιλαμβανομένων των τόκων) που καλύπτονταν κατά 80 % από εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας κατά τον χρόνο της συμβάσεως εξυγιάνσεως τον Μάρτιο του 1994. Κατά το προσφεύγον, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας δεν δέχθηκε να εγγυηθεί το ποσό αυτό κατά 100 %. Αντιθέτως, στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως, το συνολικό ποσό των πιστώσεων για τις οποίες παρέσχε εγγύηση το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας μειώθηκε, αφενός, κατόπιν της εκ μέρους των τραπεζών παραιτήσεως της αξιώσεως προς επιστροφή των εγγυημένων πιστώσεων μέχρι του ποσού των 12 εκατομμυρίων DEM και, αφετέρου, κατόπιν των διαφόρων παρεμβάσεων του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας. Υπογραμμίζει ότι μόνο το απομένον ποσό, ήτοι 41,4 εκατομμύρια DEM, δέχθηκε να εγγυηθεί κατά 100 % το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA) στο

πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως και ότι, το 1995, η LfA εξεπλήρωσε την απορρέουσα από την εγγύηση υποχρέωσή της στο σύνολό της καταβάλλοντας το αντίστοιχο ποσό στις τράπεζες. Διευκρινίζει, επιπλέον, ότι η απαίτηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας έναντι της κοινής επιχειρήσεως ύψους 41,4 εκατομμυρίων DEM, που προέκυπτε από την εν λόγω καταβολή και από άλλες πιστώσεις του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας χορηγηθείσες στην εταιρία αυτή, ποσού 9 εκατομμυρίων DEM, εξαγοράστηκαν τελικά από την TAB, στις 7 Νοεμβρίου 1995, έναντι 15 εκατομμυρίων DEM. Κατά το προσφεύγον, η CDA εξόφλησε πλήρως το αντίστοιχο προς την ως άνω αξίωση της TAB έναντι της κοινής επιχειρήσεως ποσό όταν απέκτησε τα στοιχεία ενεργητικού της LCA.

- 93 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας υπογραμμίζει ότι οι πληροφορίες αυτές γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή από τις γερμανικές αρχές στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας. Σημειώνει ότι από τα έγγραφα της 18ης Ιανουαρίου 1996 και της 30ής Μαρτίου 1999 προκύπτει σαφώς ότι η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας που κάλυπτε αρχικά το 80 % των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί στην PBK δεν μετατράπηκε σε εγγύηση καλύπτουσα το 100 % των πιστώσεων συνολικού ποσού 54,7 εκατομμυρίων DEM. Κατά το προσφεύγον, η χορήγηση της ως άνω προβαλλόμενης εγγυήσεως ύψους 100 % ήταν στην πραγματικότητα παρέμβαση στο πλαίσιο της αρχικής εγγυήσεως και δεν κάλυπτε, επιπλέον, παρά μόνον ένα απομένον ποσό 41,4 εκατομμυρίων DEM. Κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, η Επιτροπή κακώς δεν προέβη σε μια τέτοια διαπίστωση, ενώ το στοιχείο αυτό ήταν καθοριστικής σημασίας, διότι παρείχε τη δυνατότητα αποδείξεως του ότι η κατά 100 % εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως δεν συνιστούσε νέα ενίσχυση αλλά παρέμβαση στο πλαίσιο υφισταμένης ενισχύσεως που χορηγήθηκε στο πλαίσιο ενός επιτρεπόμενου συστήματος ενισχύσεων.

- 94 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας υπογραμμίζει, εξάλλου, ότι από τις πληροφορίες αυτές προκύπτει ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η LfA δεν κατέβαλε ποσό 54,7 εκατομμυρίων DEM, που προσαυξήθηκε κατά 7 εκατομμύρια DEM, στο πλαίσιο της παρεμβάσεώς της βάσει της εγγυήσεως. Κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, η LfA χορήγησε, το πολύ, ποσό 48,4 εκατομμυρίων DEM, διότι, τον Μάρτιο του 1994, κατέβαλε 3 εκατομμύρια DEM στις τράπεζες και παρέσχε στην PA δύο δάνεια ύψους 2 εκατομμυρίων DEM το καθένα —το ένα προς εξόφληση εγγυημένων πιστώσεων και το άλλο προς εγγύηση της καταβολής των μελλοντικών

τόκων των πιστώσεων αυτών—, και διότι, το 1995, κατέβαλε 41,4 εκατομμύρια DEM στις τράπεζες. Θεωρεί ότι η διαφορά μεταξύ του ποσού αυτού των 48,4 εκατομμυρίων DEM και του ποσού των 54,7 εκατομμυρίων DEM που περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως εξηγείται ιδίως από το γεγονός ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη ορισμένα ποσά δύο φορές, δηλαδή μία πρώτη φορά ένα ποσό για το οποίο είχε παράσχει εγγύηση το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας και μια δεύτερη ένα ποσό καταβληθέν εκ μέρους της LfA στο πλαίσιο της ως άνω εγγυήσεως.

- 95 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, δεύτερον, ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ, καθόσον πεπλανημένα θεώρησε στις αιτιολογικές σκέψεις 89 έως 93 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η επίμαχη εγγύηση, λόγω της μετατροπής της σε εγγύηση κατά 100 %, δεν πληρούσε πλέον τους όρους που προέβλεπε η ρύθμιση σχετικά με τη χορήγηση εγγυήσεων εκ μέρους του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας.
- 96 Τέλος, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως, καθόσον δεν παρέθεσε αιτιολογία προς στήριξη της διαπιστώσεώς της κατά την οποία η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας δεν ήταν σύμφωνη με την εφαρμοστέα ρύθμιση.
- 97 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας, όσον αφορά την εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας, πρέπει να απορριφθεί συνολικά ως αβάσιμη.
- 98 Αφενός, αμφισβητεί ότι πλανήθηκε κατά τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών όσον αφορά την εγγύηση αυτή. Σημειώνει, καταρχάς, ότι, παρά τη σχετική διαταγή προς τις γερμανικές αρχές, αυτές δεν διευκρίνισαν τα πραγματικά περιστατικά, όσον αφορά την ως άνω χρηματοδοτική συνδρομή. Παρατηρεί ότι, στο έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1999, οι γερμανικές αρχές περιορίστηκαν να θεωρήσουν «λογική» την αύξηση της εγγυήσεως από 80 σε 100 %, χωρίς όμως να παράσχουν καμία σχετική εξήγηση. Θεωρεί, επομένως, ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Ιουνίου 1992, C-47/91, Ιταλία κατά Επιτροπής, λεγόμενη «Italgiani» (Συλλογή 1992, σ. I-4145), εδικαιούτο να λάβει την απόφασή της

έχοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες. Όμως, κατά την Επιτροπή, από τις πληροφορίες αυτές προκύπτει ότι η πραγματική χορήγηση της εγγυήσεως δεν αντιστοιχούσε, λόγω της μετατροπής της, προς τους όρους που προέβλεπε αρχικά η ρύθμιση περί χορηγήσεως εγγυήσεων εκ μέρους του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας. Παρατηρεί, επομένως, ότι, επειδή το εν λόγω σύστημα ενισχύσεων, που είχε λάβει αρχικά την έγκριση της Επιτροπής, προέβλεπε ότι η εγγύηση μπορούσε να καλύπτει το πολύ το 80 % των πιστώσεων, η εγγύηση του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας όφειλε να μειωθεί ως αποτέλεσμα της εκ μέρους των τραπεζών παραίτησης από την αξίωση επιστροφής των πιστώσεων ύψους 12 εκατομμυρίων DEM. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι ούτε οι γερμανικές αρχές ούτε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ήταν σε θέση να εξηγήσουν την αύξηση του εγγυημένου ποσού από 52,72 σε 54,72 εκατομμύρια DEM. Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι, και αν ακόμα υποτεθεί ότι το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας έχει δίκαιο όταν ισχυρίζεται ότι ο καλυπτόμενος από την εγγύηση κίνδυνος επήλθε τον χρόνο κατά τον οποίο το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας ανέλαβε να εγγυηθεί το υπόλοιπο ποσό κατά 100%, ωστόσο το ομόσπονδο κράτος αυτό όφειλε να καλύψει το νέο απαιτητό ποσό μόνο μέχρι το 80%.

- 99 Αφετέρου, θεωρεί ότι κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ και την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά τη νομική εκτίμηση της εκ μέρους του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας εγγυήσεως.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 100 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας αμφισβητεί τη νομιμότητα του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως καθόσον αυτό χαρακτηρίζει ως κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά μια χρηματοδοτική συνδρομή που χορήγησε η LfA με τη μορφή εγγυήσεως δανείου ποσού 54,7 εκατομμυρίων DEM, επικαλούμενο την ύπαρξη πραγματικής πλάνης, τη διάπραξη παραβάσεως του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και προσβολή της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.

- 101 Συναφώς, πρέπει να εξετασθεί, καταρχάς, αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη διαπιστώνοντας στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι «ως αποτέλεσμα της χορήγησης περιφερειακών ενισχύσεων αυτού του μεγέθους η πίστωση του τραπεζικού ομίλου ύψους άνω των 65,85 εκατ. DEM αποτιμήθηκε τελικά μόνο σε 54,7 εκατ. DEM» και ότι «η LfA χορήγησε εγγύηση αίσιας περατώσεως κατά 100 % και όχι κατά 80 % όπως αρχικά προβλεπόταν».
- 102 Όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 88 ανωτέρω, τούτο δεν μπορεί να συμβαίνει παρά μόνον αν το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας είναι σε θέση να αποδείξει ότι, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, η Επιτροπή παρέσχε τις αναγκαίες πληροφορίες που της παρείχαν τη δυνατότητα να διορθώσει τα ενδεχόμενα ανακριβή στοιχεία που περιλαμβάνονταν στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων.
- 103 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο σημείο 2.2.1, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων, η Επιτροπή ανέφερε ότι «το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας χορήγησε για την πίστωση αυτή εγγύηση καλής εκτελέσεως [...] δυνάμει του καθεστώτος [συστήματος] ενισχύσεων που είχε εγκριθεί» και ότι «[η εγγύηση αυτή] κάλυπτε το 80 % του ποσού, ήτοι 52,72 εκατομμύρια DEM». Στο πέμπτο εδάφιο του ίδιου σημείου, η απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων παραθέτει τα ακόλουθα:

«Δεδομένου ότι η [PBK] έλαβε στην πραγματικότητα επιχορηγήσεις επενδύσεων και ελαφρύνσεις υψηλότερες από ό,τι προβλεπόταν, καταβλήθηκαν μόνο 54,7 εκατομμύρια DEM από την πίστωση ύψους 65,85 εκατομμυρίων DEM που είχε εγκριθεί από την κοινοπραξία τραπεζών. Συνεπώς, το 1994, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας τροποποίησε την εγγύησή του, η οποία αρχικά αφορούσε το 80 % του ποσού των πιστώσεων (52,72 εκατομμύρια DEM), σε εγγύηση που κάλυπτε το 100 % του ποσού (54,7 εκατομμύρια DEM) [...]»

- 104 Τέλος, στο πλαίσιο της προσωρινής εκτιμήσεως των ενισχύσεων, η απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων αναφέρει ότι «η Επιτροπή έχει σοβαρές αμφιβολίες κατά πόσο τα ληφθέντα μέτρα στο πλαίσιο της εγγύησης αυτής, δηλαδή η μετατροπή της

σε εγγύηση καλής εκτέλεσης με κάλυψη 100 % και η αύξηση του εγγυηθέντος ποσού από 52,72 εκατομμύρια DEM σε 54,7 εκατομμύρια DEM, επιπίπτουν όντως στο εν λόγω καθεστώς [σύστημα] ενισχύσεων» (σημείο 3.1.1, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων).

105 Από την ανάπτυξη αυτή προκύπτει ότι, στο στάδιο της κινήσεως της διαδικασίας, η Επιτροπή είχε συναγάγει από τις πληροφορίες που διέθετε ότι, αφενός, το 1994, η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας που κάλυπτε αρχικά το 80 % των πιστώσεων μετατράπηκε σε εγγύηση κατά 100 % και, αφετέρου, ότι το εγγυημένο ποσό αυξήθηκε από 52,72 σε 54,7 εκατομμύρια DEM.

106 Όμως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, στο έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1999, οι γερμανικές αρχές έλαβαν θέση σχετικά με αυτήν την παρουσίαση των πραγμάτων όσον αφορά την εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας. Πράγματι, υπογράμμισαν ότι, στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως, οι τράπεζες δέχθηκαν να παραιτηθούν από ένα ποσό 12 εκατομμυρίων DEM όσον αφορά τις πιστώσεις που καλύπτονταν από την εγγύηση αυτή και ότι, λόγω της παραιτήσεως αυτής, ο δικός τους κίνδυνος σχετικά με τις εν λόγω πιστώσεις ήταν πλήρως καλυμμένος οπότε «το υπόλοιπο ποσό των πιστώσεων εξακολουθούσε να καλύπτεται κατά 100 % από την εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας». Υπενθύμισαν ακόμη την εξέλιξη των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση αυτή. Από την περιγραφή αυτή προκύπτει ότι, πριν από την εκ μέρους των τραπεζών παραίτηση στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως, το συνολικό ποσό των πιστώσεων που κάλυπτε η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας ήταν 58,4 εκατομμύρια DEM. Κατόπιν της παραιτήσεως των τραπεζών σχετικά με ποσό 12 εκατομμυρίων DEM, της παρεμβάσεως του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας στο πλαίσιο της εγγυήσεώς του για ποσό 3 εκατομμυρίων DEM και της χορηγήσεως δανείου 2 εκατομμυρίων DEM εκ μέρους της LfA στην PA προς εξόφληση άλλων δανείων, το ποσό της εγγυήσεως μειώθηκε σε 41,4 εκατομμύρια DEM.

107 Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών αυτών, τις οποίες δεν αμφισβητεί συγκεκριμένα η Επιτροπή και οι οποίες ουδόλως διαψεύδονται από τα στοιχεία της δικογραφίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κακώς η Επιτροπή διαπίστωσε, κατ' ουσίαν, στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι το εγγυημένο ποσό αυξήθηκε από 52,72 σε 54,7 εκατομμύρια DEM.

- 108 Όσον αφορά τις συνέπειες της ως άνω πραγματικής πλάνης, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι με βάση αυτή τη διαπίστωση που περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως η Επιτροπή θεώρησε ότι το ποσό της ενισχύσεως που έπρεπε να αναζητηθεί όσον αφορά την εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας ανερχόταν σε 54,7 εκατομμύρια DEM (αιτιολογικές σκέψεις 89 έως 93 και 123 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Επομένως, λόγω της προαναφερθείσας πραγματικής πλάνης, η Επιτροπή προσδιόρισε εσφαλμένα το ποσό της ενισχύσεως που έπρεπε να αναζητηθεί.
- 109 Συναφώς, το Πρωτοδικείο θεωρεί επίσης ότι δεν διαθέτει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία για να μπορέσει να ασκήσει τον έλεγχο του όσον αφορά το βάσιμο της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι, κατά συνέπεια, επιβάλλεται να εξετάσει αυτεπαγγέλτως έναν λόγο σχετικό με την έλλειψη αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως επί του σημείου αυτού (βλ. επ' αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Φεβρουαρίου 1997, C-166/95 P, Επιτροπή κατά Daffix, Συλλογή 1997, σ. I-983, σκέψη 24· τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 1992, T-61/89, Dansk Pelsdyravlterforening κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1931, σκέψη 129, και της 8ης Ιουλίου 2004, T-44/00, Mannesmannröhren-Werke κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2223, σκέψη 210). Πράγματι, η αιτιολογία που περιλαμβάνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 30, 32 και 89 της προσβαλλομένης αποφάσεως παρεμποδίζει το Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχο του, διότι δεν εξηγεί συγκεκριμένα και κατανοητά τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή διαπίστωσε τη σχέση μεταξύ, πρώτον, του ποσού των τραπεζικών πιστώσεων, που μειώθηκε από 65,58 σε 54,7 εκατομμύρια DEM (αιτιολογική σκέψη 30 της προσβαλλομένης αποφάσεως), δεύτερον, του ποσού της εγγυήσεως που χορήγησε η LfA, που αυξήθηκε από το 80 % των πιστώσεων σε 100 % των πιστώσεων (αιτιολογικές σκέψεις 30 και 32 της προσβαλλομένης αποφάσεως), και, τρίτον, του ποσού της χορηγηθείσας εγγυήσεως, που αυξήθηκε από 52,72 σε 54,7 εκατομμύρια DEM (αιτιολογικές σκέψεις 30 και 89 της προσβαλλομένης αποφάσεως), προκειμένου να δικαιολογήσει τον εκ μέρους της υπολογισμό της αξίας των εν λόγω ενισχύσεων και για να καταλήξει στο πεπλανημένο συμπέρασμά της που παρατίθεται στη σκέψη 108 ανωτέρω. Επιπλέον, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή ούτε απάντησε στα επιχειρήματα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, που προβάλλονταν με τα έγγραφα των γερμανικών αρχών της 18ης Ιανουαρίου 1996 και της 30ής Μαρτίου 1999, κατά τα οποία η TAB εξαγόρασε τελικά τις αξιώσεις του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας για ποσό 15 εκατομμυρίων DEM, ούτε αιτιολόγησε την εκτίμησή της όσον αφορά τις ενδεχόμενες συνέπειες της συναλλαγής αυτής επί της αξίας των επίμαχων ενισχύσεων και επί του ποσού που έπρεπε να αναζητηθεί. Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή παρέβη επίσης την υποχρέωση αιτιολογήσεως που προβλέπει το άρθρο 253 ΕΚ.

- 110 Πρέπει στη συνέχεια να εξετασθεί αν η Επιτροπή παρέβη επίσης το άρθρο 87, παράγραφοι 1 και 2, ΕΚ στο πλαίσιο της νομικής εκτιμήσεως της εν λόγω χρηματοδοτικής συνδρομής. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή κακώς διαπίστωσε ότι δεν τηρήθηκαν οι όροι που προέβλεπε η ρύθμιση περί της χορηγήσεως εγγυήσεων από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας διότι, αφενός, υπήρξε μετατροπή της αρχικής εγγυήσεως σε εγγύηση κατά 100% και, αφετέρου, οι καλυπτόμενες από την εγγύηση αυτή πιστώσεις διοχετεύθηκαν παρανόμως στον όμιλο Pilsz. Έτσι, κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, η Επιτροπή συνήγαγε εξ αυτού χωρίς κάποιο έρεισμα ότι η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας ήταν εξαρχής ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.
- 111 Πρέπει να υπομνησθεί καταρχάς ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 89 έως 93 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διευκρίνισε τους λόγους που την οδήγησαν να ζητήσει την επιστροφή του ποσού της εγγυήσεως που αντιπροσωπεύει η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας. Έτσι, αφού υπογράμμισε, στην αιτιολογική σκέψη 89, ότι οι ατελείς πληροφορίες των γερμανικών αρχών δεν αρκούσαν για να διαλυθούν οι αμφιβολίες σχετικά με τη μετατροπή της αρχικής εγγυήσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, σε αντίθεση με όσα επέτασσε η ρύθμιση περί της χορηγήσεως εγγυήσεων από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, «ούτε το προαναφερθέν μέτρο αποσκοπούσε προφανώς στη χρηματοδότηση της επένδυσης για την οποία ζητήθηκε στήριξη ούτε ο επενδυτής συμμετείχε κατά τον δέοντα τρόπο στο κόστος της χρηματοδότησης με ίδια μέσα» (αιτιολογικές σκέψεις 90 και 91). Επιπλέον, εξέθεσε ότι οι δηλώσεις των γερμανικών αρχών, κατά τις οποίες το μεγαλύτερο μέρος των εγγυημένων πιστώσεων ωφέλησε μόνον τις εταιρίες του ομίλου Pilsz, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι εγγυήσεις χρησιμοποιήθηκαν καταχρηστικά (αιτιολογική σκέψη 92). Συνήγαγε επομένως ότι «οι εν λόγω ενισχύσεις δεν διατέθηκαν για το επενδυτικό σχέδιο κατασκευής εργοστασίου CD, αλλά χρησιμοποιήθηκαν για τη [στήριξη] του ομίλου Pilsz και κατά συνέπεια [χορηγήθηκαν] καταχρηστικά, κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ» και ότι, «επομένως, οι εν λόγω ενισχύσεις δεν συμβιβάζονται με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, πρέπει να καταργηθούν και να ανακτηθούν από τις γερμανικές αρχές» (αιτιολογική σκέψη 93).
- 112 Πρώτον, από τις αιτιολογίες αυτές προκύπτει σαφώς ότι, λόγω ακριβώς της καταχρηστικής χορηγήσεως της ενισχύσεως στο πλαίσιο της εγγυήσεως του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας, η Επιτροπή θεώρησε ότι η ενίσχυση αυτή

έπρεπε να αναζητηθεί. Όπως ορθά υπογραμμίζει η Επιτροπή, το ζήτημα της μετατροπής της αρχικής εγγυήσεως σε εγγύηση ύψους 100 % αναφέρθηκε μόνο δευτερευόντως και επ' ουδενί λόγω αποτελεί το έρεισμα της σχετικής εκτιμήσεως της Επιτροπής.

- 113 Δεύτερον, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η έννοια της καταχρηστικής χορηγήσεως προκύπτει απευθείας από το άρθρο 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, το οποίο ορίζει ότι «αν η Επιτροπή διαπιστώσει, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερομένους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ότι ενίσχυση [...] [χορηγείται] καταχρηστικώς, αποφασίζει ότι το εν λόγω κράτος οφείλει να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει». Επιπλέον, το άρθρο 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού 659/1999 ορίζει την «κατάχρηση ενισχύσεως» ως την ενίσχυση εκείνη «η οποία χρησιμοποιείται από τον δικαιούχο κατά παράβαση απόφασης που έχει ληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, ή το άρθρο 7, παράγραφοι 3 ή 4, του παρόντος κανονισμού».
- 114 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι, προκειμένου να αποδείξει ότι μια ενίσχυση, παρεχόμενη σύμφωνα με ένα επιτρεπόμενο σύστημα ενισχύσεων, χορηγήθηκε καταχρηστικώς, η Επιτροπή πρέπει να προσκομίσει στοιχεία ότι η ενίσχυση αυτή χρησιμοποιήθηκε κατά παράβαση του ως άνω συστήματος όπως αυτό έτυχε της εγκρίσεώς της, δηλαδή κατά παράβαση των εθνικών κανόνων που διέπουν το σύστημα αυτό ή των συμπληρωματικών προϋποθέσεων που δέχθηκε το κράτος μέλος στο πλαίσιο της εκ μέρους της Επιτροπής εγκρίσεως του οικείου συστήματος ενισχύσεων.
- 115 Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή απέδειξε με σαφήνεια ότι η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας χρησιμοποιήθηκε κατά παράβαση της ρυθμίσεως περί χορηγήσεως εγγυήσεων από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας. Υπενθύμισε, καταρχάς, στην αιτιολογική σκέψη 90 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι, δυνάμει του συστήματος αυτού, το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας χορηγεί εγγυήσεις προς κάλυψη πιστώσεων προοριζομένων για τη χρηματοδότηση επενδύσεων (κατασκευής, επεκτάσεως εγκαταστάσεων κ.λπ.) και ότι, για να μπορεί να χορηγηθεί μια τέτοια εγγύηση, η σχετική επιχείρηση πρέπει να μετέχει, σε ανάλογο βαθμό, στη χρηματοδότηση του σχεδίου με ίδια

κεφάλαια και να εξασφαλίζει τη συνολική χρηματοδότηση του σχεδίου, να φροντίζει για την καταβολή των τόκων και για την εξόφληση των πιστώσεων σε εύλογο χρονικό διάστημα. Στη συνέχεια, διαπίστωσε ότι, αφενός, «ούτε το προαναφερθέν μέτρο αποσκοπούσε προφανώς στη χρηματοδότηση επένδυσης για την οποία ζητήθηκε η στήριξη ούτε ο επενδυτής συμμετείχε κατά τον δέοντα τρόπο στο κόστος της χρηματοδότησης με ίδια μέσα» (αιτιολογική σκέψη 91) και, αφετέρου, «[οι κρατικά εγγυημένες πιστώσεις] [...] απέβησαν προς οικονομικό όφελος αποκλειστικά των επιχειρήσεων του ομίλου Pilsz » (αιτιολογική σκέψη 92).

- 116 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το γεγονός ότι η παρασχεθείσα εγγύηση είχε χορηγηθεί αρχικά σύμφωνα με το σύστημα εγγυήσεων δεν έχει σημασία. Πράγματι, όπως ορθά υπογραμμίζει η Επιτροπή, συνιστά κατάχρηση όχι η αρχική χορήγηση της ενισχύσεως, αλλά η μεταγενέστερη χρησιμοποίησή της κατά παράβαση των διατάξεων του επιτραπέντος συστήματος ενισχύσεων. Επιπλέον, από το άρθρο 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ προκύπτει σαφώς ότι η διαπίστωση της καταχρηστικής χορηγήσεως γίνεται με διαφορετικό και ανεξάρτητο κριτήριο σε σχέση με εκείνο της συμφωνίας μιας ενισχύσεως προς την κοινή αγορά που δικαιολογεί από μόνο του απόφαση της Επιτροπής διατάσσουσα την κατάργηση ή την τροποποίηση μιας ενισχύσεως. Σε αντίθεση με όσα διατείνεται το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, επομένως, ορθώς η Επιτροπή δεν περιέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφαση αιτιολογίες προς απόδειξη του ότι η εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας ήταν ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Εξ αυτού προκύπτει εξάλλου ότι η Επιτροπή τήρησε την υποχρέωση παραθέσεως αιτιολογίας που υπείχε συναφώς δυνάμει του άρθρου 253 ΕΚ.
- 117 Επομένως, τα επιχειρήματα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με παράβαση του άρθρου 87 ΕΚ πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα.
- 118 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί καθόσον η Επιτροπή θεώρησε με αυτό ότι στην κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε για την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts περιλαμβάνεται ποσό 54,7 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο της εγγυήσεως του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας.

Γ — Επί της εκ μέρους του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας (της LfA) παραίτησης από απαίτηση 3 εκατομμυρίων DEM έναντι της PBK

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 119 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή πεπλανημένα διαπίστωσε στην αιτιολογική σκέψη 96 της προσβαλλομένης απόφασης ότι η PBK έλαβε ενίσχυση λόγω του ότι η LfA παραίτηθηκε από την ύψους 3 εκατομμυρίων DEM απαίτησή της έναντι της εν λόγω επιχειρήσεως. Συναφώς εκθέτει ότι, καταλήγοντας στη διαπίστωση αυτή, η Επιτροπή λησμονεί ότι έλαβε ήδη υπόψη το ποσό αυτό ως ενίσχυση στο πλαίσιο της εκτιμήσεως της εγγυήσεως που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας —δηλαδή ποσό 54,72 εκατομμυρίων DEM. Όμως, όπως ανακοίνωσαν οι γερμανικές αρχές στην Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας με έγγραφα της 3ης Μαρτίου 1995 και της 30ής Μαρτίου 1999, η γένεση της απαίτησεως αυτής έναντι της PBK προκύπτει ακριβώς από την καταβολή αντιστοίχου ποσού στις τράπεζες με σκοπό τη μείωση του ποσού των πιστώσεων που κάλυπτε η αρχική εγγύηση.
- 120 Ισχυρίζεται, στη συνέχεια, ότι η Επιτροπή πλανήθηκε θεωρώντας, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η εκ μέρους της LfA παραίτηση από την ύψους 3 εκατομμυρίων DEM απαίτηση συνιστά νέα ενίσχυση. Σημειώνει ότι, όπως υπογραμμίστηκε στην προηγούμενη σκέψη, η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή χρησίμευσε για την εξόφληση των πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί με σκοπό την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts και που καλύπτονταν από την εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας. Εν πάση περιπτώσει, εκτιμά ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως, καθόσον δεν εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι η εκ μέρους της LfA παραίτηση από την απαίτηση των 3 εκατομμυρίων DEM υπέρ της PBK αποτελούσε ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.
- 121 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, αμφισβητεί το σύνολο της επιχειρηματολογίας του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας όσον αφορά την παραίτηση από την απαίτηση των 3 εκατομμυρίων DEM. Σημειώνει, καταρχάς, ότι δεν υπέπεσε σε πραγματική ή νομική πλάνη σχετικά με την ως άνω συνδρομή, διότι

δεν χαρακτηρίσε ως συμπληρωματική ενίσχυση την παρέμβαση στο πλαίσιο της εγγυήσεως αλλά τη μεταγενέστερη παραίτηση από την απαίτηση που γεννήθηκε λόγω της παρεμβάσεως αυτής. Υπογραμμίζει εξάλλου ότι, μολονότι η παραίτηση αυτή χαρακτηρίστηκε ήδη ως ενίσχυση κατά την επίσημη κίνηση της διαδικασίας εξετάσεως, ιδίως στον πίνακα της σελίδας 9 της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων, οι γερμανικές αρχές δεν το αμφισβήτησαν στη συνέχεια. Επιπλέον, η Επιτροπή εκτιμά ότι τήρησε την υποχρέωση αιτιολογήσεως που υπείχε όσον αφορά την ενίσχυση αυτή. Σημειώνει ότι διαπίστωσε, στην αιτιολογική σκέψη 96 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στηριζόμενη σε ελλιπείς πληροφορίες που είχαν διαβιβάσει οι γερμανικές αρχές, ότι επρόκειτο για ενίσχυση χορηγηθείσα άνευ νομίμου ερείσματος και η οποία, επομένως, ήταν ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 122 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, όσον αφορά την εκ μέρους της LfA παραίτηση από την απαίτηση των 3 εκατομμυρίων DEM υπέρ της PBK, ότι υφίσταται σχετικά πραγματική πλάνη, πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.
- 123 Προεισαγωγικώς πρέπει να υπομνησθεί ότι, στην αιτιολογική σκέψη 96 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι «η παραίτηση από την απαίτηση επιστροφής πίστωσης ύψους 3 εκατομμυρίων DEM πρέπει να θεωρηθεί ως μη συμβιβάσιμη ενίσχυση η οποία πρέπει να επιστραφεί, δεδομένου ότι χορηγήθηκε χωρίς νόμιμη βάση».
- 124 Κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, η διαπίστωση αυτή στηρίζεται σε πραγματική πλάνη και σε εσφαλμένη νομική εκτίμηση, καθόσον η Επιτροπή υπολόγισε δύο φορές την ίδια ενίσχυση, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το συνολικό ποσό της εγγυήσεως που χορήγησε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (54,7 εκατομμύρια DEM) όσο και το ποσό της απαιτήσεως την οποία το τελευταίο αποφάσισε να μην αναζητήσει από την PBK (3 εκατομμύρια DEM). Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως παραλείποντας να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε την παραίτηση από την απαίτηση ως ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.

- 125 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι τόσο η ύπαρξη όσο και η σημασία μιας ενισχύσεως πρέπει να εκτιμώνται λαμβανομένης υπόψη της καταστάσεως κατά τον χρόνο της χορηγήσεώς της. Επομένως, το γεγονός ότι μια κρατική εγγύηση λειτούργησε ως τέτοια σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής της δικαιούχου επιχειρήσεως δεν μεταβάλλει τη φύση της εγγυήσεως αυτής έναντι του άρθρου 87 ΕΚ και δεν δημιουργεί μια νέα ενίσχυση.
- 126 Ασφαλώς, σε ορισμένες περιπτώσεις, το γεγονός ότι ένας δημόσιος οργανισμός που έχει παράσχει κάποια εγγύηση παραιτείται μονομερώς από τα δικαιώματα που έχει έναντι του πρωτοφειλέτη όταν ο δανειστής στραφεί κατ' αυτού μπορεί να αποτελεί ενίσχυση. Τούτο συμβαίνει, ειδικότερα, όταν ο ως άνω οργανισμός δεν ενεργεί εύλογα ως επιχειρηματίας με κάθε δυνατό μέσο με σκοπό την επιστροφή του ποσού που υποχρεώθηκε να καταβάλει ως εγγυητής. Επιπλέον, αν προκύπτει ότι η παραίτηση από απαίτηση αρχικά καλυπτόμενου από εγγύηση δανείου είναι οριστική όταν ο εγγυητής ικανοποίησε τον δανειστή, μειώνοντας άμεσα με τον τρόπο αυτό το χρέος του πρωτοφειλέτη, η παραίτηση αυτή μπορεί καταρχήν να συνιστά χωριστή ενίσχυση, καθόσον παρέχει ένα συμπληρωματικό οικονομικό πλεονέκτημα σε σχέση με την εγγύηση ενός δανείου αλλά και σε σχέση με την περίπτωση της εξοφλήσεως του δανείου από τον εγγυητή.
- 127 Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι μόνο διαρκούσας της δίκης η Επιτροπή παρατήρησε ότι χαρακτήρισε ως συμπληρωματική ενίσχυση όχι την παρέμβαση στο πλαίσιο της εγγυήσεως αλλά τη μεταγενέστερη παραίτηση από την αξίωση που γεννήθηκε από την παρέμβαση αυτή. Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 31 και 96 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν παρέχουν ούτε στα ενδιαφερόμενα μέρη ούτε στο Πρωτοδικείο τη δυνατότητα να αντιληφθούν με επαρκή νομική βεβαιότητα τη συλλογιστική που προβάλλεται συναφώς ως αιτιολογία και, επομένως, δεν καθιστούν δυνατό τον εκ μέρους του Πρωτοδικείου έλεγχο των λόγων για τους οποίους η Επιτροπή θεώρησε, κατά την έκδοση της αποφάσεως αυτής, ότι η παραίτηση από την ως άνω απαίτηση συνιστούσε νέα ενίσχυση, διαφορετική από εκείνη που ελήφθη υπόψη στο πλαίσιο της εγγυήσεως του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας ή της εξοφλήσεως του σχετικού δανείου από τον εγγυητή. Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, οι εξηγήσεις της Επιτροπής κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία δεν μπορούν καταρχήν να αναπληρώσουν την ανεπάρκεια της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. επ' αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-329/93, C-62/95 και C-63/95, Γερμανία κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-5151, σκέψεις 47 και 48· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 1998, T-371/94 και T-394/94, British Airways κ.λπ. και British Midland Airways κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2405, σκέψεις 116 έως 119, και της 18ης Ιανουαρίου 2005, T-93/02, Confédération nationale du crédit mutuel κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. II-143, σκέψεις 123 έως 126).

- 128 Επομένως, και χωρίς να απαιτείται να εξεταστεί αν η Επιτροπή πράγματι έλαβε υπόψη δύο φορές την ίδια ενίσχυση, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν μπορούσε να αρκεστεί στο να διαπιστώσει, στην αιτιολογική σκέψη 96 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η παραίτηση από την αξίωση επιστροφής του δανείου συνιστούσε ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά, διότι «χορηγήθηκε χωρίς νόμιμη βάση».
- 129 Επομένως, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν οι λοιπές αιτιάσεις που προβάλλει συναφώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, ορθώς αυτό ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογίας που υπέχει από το άρθρο 253 ΕΚ όσον αφορά τον χαρακτηρισμό ως ενισχύσεως της εκ μέρους της LfA υπέρ της RBK παραιτήσεως από την απαίτηση 3 εκατομμυρίων DEM.
- 130 Λαμβανομένων υπόψη των προηγούμενων σκέψεων, το άρθρο 1, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί καθόσον η Επιτροπή θεώρησε ότι η κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε για την κατασκευή, την εκμετάλλευση και τη σταθεροποίηση της καταστάσεως του εργοστασίου CD στο Albrechts περιλαμβάνει ποσό 3 εκατομμυρίων DEM, λόγω της υπέρ της RBK παραιτήσεως από τη σχετική αξίωση.

Δ — Επί των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων ποσού 63,45 εκατομμυρίων DEM και 19,42 εκατομμυρίων DEM που παρέσχαν, αντιστοίχως, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA) στην κοινή επιχείρηση και την PA

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 131 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη σχετικά με διάφορα πραγματικά περιστατικά, σε πλάνη εκτιμήσεως και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά τις επιχορηγήσεις και τις ελαφρύνσεις υπέρ επενδύσεων που παρέσχαν το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA).

- 132 Καταρχάς, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι, δεδομένου ότι η Επιτροπή διαπίστωσε στην αιτιολογική σκέψη 88 της προσβαλλομένης απόφασεως ότι το ως άνω ομόσπονδο κράτος είχε λάβει απόφαση σχετικά με την CD Albrechts προκειμένου να απαιτήσει την επιστροφή ποσού 32,45 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο των επενδυτικών επιχορηγήσεων που είχε παράσχει, το κοινοτικό αυτό όργανο κακώς απαιτεί, στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης απόφασεως, την επιστροφή του συνολικού ποσού των εν λόγω επιχορηγήσεων, δηλαδή 63,45 εκατομμύρια DEM.
- 133 Στη συνέχεια, ισχυρίζεται ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 87 και 88 της προσβαλλομένης απόφασεως, οι επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της κατασκευής του εργοστασίου CD στο Albrechts είναι υφιστάμενες ενισχύσεις, σύμφωνες με τα συστήματα ενισχύσεων που είχε προηγουμένως εγκρίνει η Επιτροπή, και όχι νέες ενισχύσεις, που θα ήταν ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά λόγω του ότι χορηγήθηκαν κατά παράβαση κάποιας δήθεν υφισταμένης απαγορεύσεως να παρέχεται στήριξη υπέρ των αγαθών εξοπλισμού συνδεδεμένων μεταξύ τους επιχειρήσεων. Συναφώς διατείνεται ότι, γενικά, μια απαγόρευση έχουσα τέτοιο περιεχόμενο δεν περιλαμβάνεται ούτε στον νόμο περί φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ των επενδύσεων ούτε στη ρύθμιση ΚΣ, ούτε στο κοινοτικό δίκαιο. Παρατηρεί στη συνέχεια ότι, και αν ακόμα υποθεθεί ότι η ρύθμιση ΚΣ προβλέπει την απαγόρευση να παρέχεται στήριξη υπέρ των αγαθών εξοπλισμού συνδεδεμένων μεταξύ τους επιχειρήσεων, η απαγόρευση αυτή τηρήθηκε στην υπό κρίση υπόθεση διότι, πριν από την καταβολή των επιχορηγήσεων, το ως άνω ομόσπονδο κράτος ζητούσε κάθε φορά επιβεβαίωση εκ μέρους της κοινής επιχειρήσεως ότι οι επιχορηγήσεις δεν θα χρησίμευαν για τη στήριξη υπέρ των αγαθών εξοπλισμού συνδεδεμένων μεταξύ τους επιχειρήσεων. Κατά το κράτος αυτό, τα εν λόγω περιστατικά προκύπτουν σαφώς από το κατηγορητήριο της εισαγγελικής αρχής του Landgericht Mühlhausen της 9ης Απριλίου 1998, που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή με το παράρτημα του εγγράφου της 28ης Σεπτεμβρίου 1999. Επιπλέον, κατά τη γνώμη του, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι, τη στιγμή της συνάψεως της συμβάσεως κατασκευής του εργοστασίου CD στο Albrechts, οι σχέσεις μεταξύ της κοινής επιχειρήσεως και της Pilsz Construction ήταν σχέσεις «συνδεδεμένων μεταξύ τους επιχειρήσεων», διότι τότε ο όμιλος Pilsz κατείχε απλώς μια μειοψηφία του κεφαλαίου της κοινής επιχειρήσεως. Επομένως, θεωρεί ότι η παροχή επιχορηγήσεων ήταν σύμφωνη προς τους όρους που προέβλεπε η ρύθμιση ΚΣ, οπότε υπαγόταν σε εγκεκριμένο σύστημα ενισχύσεων και, κατά συνέπεια, ήταν σύμφωνη προς την κοινή αγορά. Κατά το ομόσπονδο κράτος αυτό, το γεγονός που οδήγησε στο να θεωρηθεί το ως άνω τμήμα των επενδυτικών επιχορηγήσεων μη σύμφωνο προς τους όρους που προέβλεπε η ρύθμιση ΚΣ και, επομένως, ασυμβίβαστο προς την κοινή αγορά είναι μόνον η παράνομη εκτροπή των επιχορηγήσεων υπέρ του ομίλου Pilsz. Επ' αυτού, εξάλλου, αμφισβητεί τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι, κατά την επίσημη

διαδικασία εξετάσεως, οι γερμανικές αρχές δεν απέδειξαν ότι ένα τμήμα των επιχορηγήσεων χρησιμοποιήθηκε πράγματι νομοτύπως. Σημειώνει ότι η πληροφορία αυτή περιλαμβάνεται στις κατηγορίες που απήγγειλε η εισαγγελική αρχή του Landgericht Mühlhausen στις 9 Απριλίου 1998 (σ. 10 έως 12).

134 Εξάλλου, όσον αφορά την παροχή φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή αμέλησε να προσδιορίσει τους όρους της παροχής τους και, επομένως, πεπλανημένα συνήγαγε ότι η προβαλλόμενη απαγόρευση υποστηρίξεως συνδεδεμένων μεταξύ τους επιχειρήσεων έπρεπε να προβληθεί κατά την παροχή τέτοιων ελαφρύνσεων. Εκθέτει ότι ο νόμος περί φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων δεν προβλέπει μια τέτοια απαγόρευση και ότι, αντιθέτως, δέχεται το δικαίωμα του επενδυτή όσον αφορά τη λήψη των ελαφρύνσεων αυτών ανεξάρτητα από τον προμηθευτή του σχετικού αγαθού. Επιπλέον, κατά το προσφεύγον, η Επιτροπή αμέλησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι ένα μέρος των ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων, δηλαδή ποσό 6,137 εκατομμυρίων DEM, αποτέλεσε το αντικείμενο αιτήματος προς επιστροφή και ότι, για το λοιπό ποσό, πληρούνταν αναμφισβήτητα οι προϋποθέσεις που προέβλεπε ο νόμος.

135 Τέλος, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας αμφισβητεί τον ισχυρισμό της ODS κατά τον οποίο οι επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις δεν έπρεπε να χορηγηθούν, καθόσον το επενδυτικό σχέδιο άρχισε να εφαρμόζεται στις 29 Αυγούστου 1989, δηλαδή πριν από την επανένωση της Γερμανίας. Κατά το ομόσπονδο κράτος αυτό, επιπλέον του γεγονότος ότι η ως άνω διαπίστωση είναι πεπλανημένη, πρέπει να σημειωθεί ότι το διάταγμα εκπονήσεως σχεδίου της 25ης Ιανουαρίου 1991 που καθόριζε τις λεπτομέρειες χορηγήσεως ενισχύσεως σύμφωνα με τη ρύθμιση ΚΣ κατέστησε δυνατή επίσης την προώθηση των σχεδίων που είχαν αρχίσει πριν από την 1η Ιουλίου 1990 και, επομένως, πριν από τις 3 Οκτωβρίου 1990 (Bundestag, δημοσίευση 12/895, παράρτημα 4). Επιπλέον, υπογραμμίζει ότι, όσον αφορά τις ελαφρύνσεις υπέρ επενδύσεων, η εφαρμοστέα ρύθμιση ίσχυε ήδη στο έδαφος της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας πριν από την επανένωση και διατηρήθηκε αρχικά σε ισχύ μετά την επανένωση αυτή δυνάμει της συνθήκης που συνήφθη στις 31 Αυγούστου 1990 μεταξύ της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας περί της επανενώσεως της Γερμανίας (BGBl. 1990 II, σ. 889).

136 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι υπέπεσε σε πραγματική πλάνη και σε πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά τις επιχορηγήσεις και τις ελαφρύνσεις υπέρ επενδύσεων.

137 Υπογραμμίζει, καταρχάς, ότι ο ισχυρισμός του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά τον οποίο η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη τον όρο που προέβλεπε ρητά το ομόσπονδο κράτος αυτό για την παροχή επενδυτικών επιχορηγήσεων στο πλαίσιο της ρυθμίσεως ΚΣ είναι ακατανόητος, καθόσον η Επιτροπή στήριξε τη νομική εκτίμηση των εν λόγω ενισχύσεων λαμβάνοντας ακριβώς υπόψη τον όρο αυτό (αιτιολογικές σκέψεις 87 και 88 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Εξάλλου, εκτιμά ότι η προσθήκη ενός τέτοιου όρου ήταν εύλογη, διότι, έστω και αν δεν υπάρχει γενική απαγόρευση επιχορηγήσεων όσον αφορά τις συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις, πρέπει ωστόσο να απαγορεύεται η χορήγηση δημοσίων πόρων όταν, στο πλαίσιο συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχειρίσεως, οι πόροι αυτοί εκτρέπονται αυτομάτως από τον σκοπό τους και καταλήγουν έτσι σε άλλες επιχειρήσεις του ομίλου που δεν πληρούν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να λάβουν τις ως άνω επιχορηγήσεις (εν προκειμένω στις επιχειρήσεις του ομίλου Pilsz). Παρατηρεί ότι, αν επιτρεπόμενες βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, ΕΚ επιχορηγήσεις καταβάλλονται σε επιχείρηση που συμμετέχει σε συγκεντρωτικό σύστημα οικονομικής διαχειρίσεως, κατ' εξαίρεση οι ως άνω επιχορηγήσεις πρέπει να θεωρούνται αυτομάτως παράνομες και, επομένως, είναι αναζητήσιμες. Κατά την Επιτροπή, ένα τέτοιο σύστημα εμποδίζει εξαρχής τη χρησιμοποίηση των επιχορηγήσεων σύμφωνα με τον σκοπό τους. Κατ' αυτήν, εξάλλου, το αίτημα επιστροφής των επενδυτικών επιχορηγήσεων το οποίο υπέβαλε το ομοσπόνδο κράτος της Θουριγγίας αποτελεί αναγνώριση της κακής χρησιμοποίησης των ενισχύσεων αυτών από την κοινή επιχείρηση. Θεωρεί, επιπλέον, ότι αν το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας διατείνεται ότι το λοιπό μέρος των επιχορηγήσεων χρησιμοποιήθηκε νομίμως, πρέπει και να το αποδείξει. Παρατηρεί εντούτοις ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, ούτε οι ομοσπονδιακές γερμανικές αρχές ούτε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας αλλ' ούτε και κάποιος άλλος ενδιαφερόμενος ήταν σε θέση να αποδείξει ότι ένα μέρος τουλάχιστον των επιχορηγήσεων χρησίμευσε για την κατασκευή, την επέκταση, τη μετατροπή ή τον εξορθολογισμό της επιχείρησης.

138 Στη συνέχεια, σημειώνει ότι, δεδομένου ότι οι γερμανικές αρχές δεν της διαβίβασαν την απόφαση του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας που επέτασσε την επιστροφή των ενισχύσεων, δεν είχε άλλη επιλογή από το να στηρίξει την απόφασή της παρά μόνο στις πληροφορίες που διέθετε τη στιγμή της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, δηλαδή στις κατηγορίες που απήγγειλε η εισαγγελική αρχή του Landgericht Mühlhausen στις 9 Απριλίου 1998. Κατά την Επιτροπή, όμως, από το έγγραφο αυτό προκύπτει ότι, υπολογίζοντας το προς επιστροφή ποσό των ενισχύσεων, οι αρχές της Θουριγγίας στηρίχθηκαν κακώς στην υπόθεση ότι το καταχρηστικώς χρησιμοποιηθέν ποσό ήταν χαμηλότερο διότι δεν εγνώριζαν ακόμη, κατά τον χρόνο του προσδιορισμού του επιστρεπτέου ποσού, ότι είχε διαπραχθεί παράβαση της απαγορεύσεως επιχορηγήσεων σε συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις όσον αφορά το σύνολο του σχεδίου και ότι, επομένως, δεν θα έπρεπε

να είχε καταβληθεί καμία επιχορήγηση. Θεωρεί, επομένως, ότι δικαίως η ίδια θεώρησε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι το σύνολο των καταβληθεισών επιχορηγήσεων έπρεπε να χαρακτηριστεί ως παράνομο και, επομένως, να αναζητηθεί. Κατ' αυτήν, το ως άνω συμπέρασμα επιβάλλεται για τον πρόσθετο λόγο ότι, τον χρόνο της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ίδια δεν διέθετε πληροφορίες από τις οποίες να προκύπτει ότι το ποσό των 32,45 εκατομμυρίων DEM που ζητούσε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας είχε πράγματι επιστραφεί.

139 Εξάλλου, απαντώντας στην επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά την οποία η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το ενδεχόμενο να επιχορηγήθηκε το εργοστάσιο CD στο Albrechts στο πλαίσιο του συστήματος των περιφερειακών ενισχύσεων, το ως άνω κοινοτικό όργανο υπενθυμίζει ότι, κατά την εκτίμηση των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων, στηρίχθηκε στις κατευθυντήριες γραμμές του σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα [Ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ 1998, C 74, σ. 9), που τροποποιήθηκε πλέον πρόσφατα με την ανακοίνωση για την τροποποίηση των κατευθυντηρίων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ 2000, C 258, σ. 5), στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα], οπότε δεν υπάρχει λόγος να συζητείται το ζήτημα αυτό.

140 Τέλος, θεωρεί ότι, καθόσον, αφενός, δεν αμφισβητείται ότι οι ελαφρύνσεις υπέρ επενδύσεων εξετράπησαν του προορισμού τους στο πλαίσιο του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχειρίσεως και, αφετέρου, δεν προσκομίστηκε απόδειξη περί της ορθής χρησιμοποίησεως ενός μέρους των ελαφρύνσεων, πρέπει να απαιτηθεί η επιστροφή του συνόλου των ελαφρύνσεων αυτών, διότι αυτές πρέπει να θεωρηθούν ως ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά ήδη από τη στιγμή της χορηγήσεώς τους. Παρατηρεί ότι, μολονότι ζητήθηκε ήδη η επιστροφή ποσού 6,4 εκατομμυρίων DEM, προσαυξημένου κατά 2,2 εκατομμύρια DEM (αιτιολογική σκέψη 79 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η ίδια δεν διέθετε πληροφορίες σχετικά με την πραγματική καταβολή του ποσού αυτού, οπότε απαιτήσε να καταβληθεί το συνολικό ποσό, δηλαδή 19,42 εκατομμύρια DEM. Θεωρεί επίσης ότι το επιχείρημα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας, κατά το οποίο δεν εξέφρασε την άποψή της επί των ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων, δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Παρατηρεί ότι εκφράστηκε επί του ζητήματος αυτού, διότι, αναφερόμενη στις προηγούμενες αιτιολογικές σκέψεις, απέδειξε, στην αιτιολογική σκέψη 94 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το ασυμβίβαστο προς την κοινή αγορά των εν λόγω ελαφρύνσεων στηριζόμενη στις δηλώσεις των γερμανικών αρχών, από τις οποίες μπορούσε να συναχθεί ότι τα σχετικά ποσά δεν είχαν αποβεί σε όφελος του επενδυτικού σχεδίου αλλά οδήγησαν στη στήριξη της συνεχίσεως της δραστηριότητας όλου του ομίλου Pilsz, ήτοι χρησιμοποιήθηκαν καταχρηστικά.

141 Η ODS συμμαρξίζεται τους ισχυρισμούς που προβάλλει η Επιτροπή όσον αφορά τις επιχορηγήσεις και τις ελαφρύνσεις υπέρ επενδύσεων. Υπογραμμίζει, επιπλέον, ότι υφίσταται ακόμη ένας λόγος υπέρ της απόψεως της Επιτροπής, κατά την οποία οι επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που χορηγήθηκαν στην κοινή επιχείρηση και, στη συνέχεια, στην ΡΑ δεν ήταν σύμφωνες με το σύστημα ενισχύσεων που προέβλεπαν ο νόμος περί φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων και η ρύθμιση ΚΣ, που είχαν λάβει την έγκριση της Επιτροπής. Σημειώνει ότι, κατά τους ισχυρισμούς του ίδιου του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας, οι ενισχύσεις αυτές χορηγήθηκαν πριν από την επανένωση της Γερμανίας, δηλαδή σε περίοδο κατά την οποία τα εν λόγω συστήματα ενισχύσεων δεν είχαν τεθεί σε ισχύ όσον αφορά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας (σημεία 1.2, 3.2 και 2.9.2 της ρυθμίσεως ΚΣ και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, σημείο 4.2).

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

142 Στο πλαίσιο της ως άνω αιτιάσεως, πρέπει να εξεταστούν χωριστά τα επιχειρήματα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με τις επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας και εκείνα τα οποία αφορούν τις επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA). Πράγματι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή έδωσε διαφορετική αιτιολογία για τις δύο χρηματοδοτικές συνδρομές.

α) Επί των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας

143 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας είναι ασυμβίβαστες με τη Συνθήκη ΕΚ καθόσον «εφαρμόστηκαν καταχρηστικώς», υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

144 Η έννοια της καταχρηστικής εφαρμογής απορρέει απευθείας από το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, το οποίο ορίζει ότι «αν η Επιτροπή διαπιστώσει, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερομένους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ότι ενίσχυση που χορηγείται από ένα κράτος ή με κρατικούς πόρους [...] εφαρμόζεται καταχρηστικώς, αποφασίζει ότι το εν λόγω κράτος οφείλει να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει». Κατά το άρθρο 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού 659/1999, μια ενίσχυση εφαρμόζεται καταχρηστικά όταν «χρησιμοποιείται από τον δικαιούχο κατά παράβαση απόφασης που έχει ληφθεί σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, ή το άρθρο 7, παράγραφοι 3 ή 4, του [εν λόγω] κανονισμού».

145 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι, για να στοιχειοθετηθεί ότι μια ενίσχυση χορηγούμενη στο πλαίσιο επιτραπέντος συστήματος ενισχύσεων χορηγήθηκε καταχρηστικά, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει ότι η ενίσχυση αυτή χρησιμοποιήθηκε κατά παράβαση των εθνικών κανόνων που διέπουν το οικείο σύστημα ή των πρόσθετων όρων που δέχθηκε το κράτος μέλος κατά την έγκριση του συστήματος αυτού από την Επιτροπή.

146 Εν προκειμένω, στην αιτιολογική σκέψη 87 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή αιτιολόγησε την εκτίμησή της σχετικά με την καταχρηστική εφαρμογή των επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ως ακολούθως: «Από τις έρευνες των γερμανικών [δικαστικών] αρχών προέκυψε ότι εντός του ομίλου υπήρξε ανταλλαγή προϊόντων και υπηρεσιών μεταξύ των συμμετεχουσών επιχειρήσεων του ομίλου Pils της τάξης των 109 εκατ. DEM. Το συνολικό επενδυτικό σχέδιο δεν θα έπρεπε να είχε [λάβει ενίσχυση], δεδομένου ότι έλαβε χώρα παράβαση της απαγόρευσης όσον αφορά την προώθηση επενδύσεων στο πλαίσιο συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια, η εν λόγω επιχορήγηση επενδύσεων, η οποία χορηγήθηκε αδικαιολόγητα βάσει του [...] προγράμματος [TIC] και του νόμου περί [φορολογικών] ελαφρύνσεων για

επενδύσεις το 1991 και το 1992, πρέπει να θεωρηθεί ότι δεν συμβιβάζεται με το πρόγραμμα [για] ποσό ύψους 63,45 εκατ. DEM και ότι, κατά συνέπεια, δεν καλύπτεται [από τα εγκεκριμένα συστήματα ενισχύσεων]». Η Επιτροπή συνήγαγε, επομένως, ότι η εν λόγω ενίσχυση, που χορηγήθηκε μέσω του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχείρισης του ομίλου Pilz, έπρεπε να θεωρηθεί ως ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά και να αναζητηθεί. Επιπλέον, σημείωσε ότι, με την απόφαση της 27ης Ιουλίου 1995, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας απαίτησε την επιστροφή ποσού 32,5 εκατομμυρίων DEM μόνον, οπότε απέμενε ένα ποσό 30,95 εκατομμυρίων DEM προς αναζήτηση (αιτιολογική σκέψη 88 της προσβαλλόμενης απόφασης).

147 Από τις αιτιολογίες αυτές προκύπτει ότι, λόγω της υπάρξεως ανταλλαγών προϊόντων και υπηρεσιών εντός του ομίλου Pilz και της εκτροπής των προοριζόμενων για άλλον σκοπό πόρων μέσω του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχείρισης, η Επιτροπή θεώρησε στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι υπήρξε παράβαση της απαγορεύσεως υποστηρίξεως αγαθών εξοπλισμού στο πλαίσιο συνδεομένων μεταξύ τους επιχειρήσεων και, επομένως, καταχρηστική εφαρμογή υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

148 Όμως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, με τα υπομνήματά του, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας υποστήριξε, χωρίς να προβάλλει αντίρρηση η Επιτροπή επί του σημείου αυτού, ότι η εν λόγω απαγόρευση δεν περιλαμβανόταν στη ρύθμιση ΚΣ ούτε στον νόμο περί φορολογικών ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων που έλαβαν την έγκριση της Επιτροπής ως συστήματα ενισχύσεων, αλλά επρόκειτο για πρόσθετο όρο από τον οποίο το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας εξάρτησε την καταβολή κάθε τμήματος των επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων στην υπό κρίση υπόθεση, προκειμένου να αποφύγει το ενδεχόμενο της χρησιμοποίησής τους προς στήριξη άλλων επιχειρήσεων του ομίλου Pilz. Οι κατηγορίες που απήγγειλε η εισαγγελική αρχή του Landgericht Mühlhausen, που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, μπορούσαν επίσης να αποτελούν σχετική ένδειξη.

149 Αφού λοιπόν η απαγόρευση ενισχύσεως δεν περιλαμβανόταν ούτε στα σχετικά συστήματα ενισχύσεων ούτε στις αποφάσεις περί εγκρίσεως των συστημάτων αυτών, η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί μόνο στην παράβαση της απαγορεύσεως αυτής στην υπό κρίση υπόθεση για να συναγάγει ότι υπήρξε καταχρηστική εφαρμογή. Πράγματι, όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 145 ανωτέρω, για να στοιχειοθετηθεί ότι μια ενίσχυση χορηγούμενη στο πλαίσιο επιτραπέντος συστήματος ενισχύσεων χορηγήθηκε καταχρηστικά, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει ότι η ενίσχυση αυτή χρησιμοποιήθηκε κατά παράβαση των εθνικών κανόνων που διέπουν το οικείο σύστημα ή των προσθέτων όρων που

δέχθηκε το κράτος μέλος κατά την έγκριση του συστήματος αυτού. Ωστόσο, η παράβαση απλώς και μόνον ενός προσθέτου όρου τον οποίο επέβαλε μονόπλευρα ο καταβάλλων την ενίσχυση, χωρίς ο όρος αυτός να προβλέπεται ρητά από τους οικείους εθνικούς κανόνες, όπως αυτοί εγκρίθηκαν από την Επιτροπή, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως επαρκές στοιχείο που να χαρακτηρίζει μια καταχρηστική χρησιμοποίηση της εγγυήσεως υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ.

- 150 Είναι ακριβές ότι, γενικά, σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση, όπου ο δικαιούχος των ενισχύσεων είναι ενταγμένος σε έναν όμιλο εταιριών, στο πλαίσιο του οποίου έχει δημιουργηθεί ένα συγκεντρωτικό σύστημα οικονομικής διαχείρισεως, μπορεί να είναι χρήσιμο η καταβολή επιχορηγήσεων και λοιπών ενισχύσεων να εξαρτάται από μian αυστηρή απαγόρευση χρησιμοποίησης των ενισχύσεων υπέρ άλλων εταιριών του ομίλου στον οποίο ανήκει ο δικαιούχος. Εξάλλου, από τις κατηγορίες που απήγγειλε η εισαγγελική αρχή του Landgericht Mühlhausen προκύπτει ότι για τον λόγο αυτό ακριβώς, εν προκειμένω, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας εξάρτησε την καταβολή επιχορηγήσεων από την τήρηση της απαγορεύσεως αυτής. Εντούτοις, απλώς και μόνον το ότι θα ήταν καλύτερα να περιληφθεί μια συγκεκριμένη απαγόρευση σε ένα σύστημα ενισχύσεων δεν μπορεί να επισκιάσει το γεγονός ότι, εν προκειμένω, δεν προβλεπόταν μια τέτοια διάταξη ούτε στα επίμαχα συστήματα ενισχύσεων ούτε στην απόφαση της Επιτροπής, οπότε η μη τήρησή της δεν μπορεί να αποτελεί καταχρηστική εφαρμογή υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, διότι διαφορετικά θίγεται η δυνατότητα των ενδιαφερομένων να προβλέπουν τον έλεγχο που ασκεί η Επιτροπή βάσει της διατάξεως αυτής.
- 151 Επομένως, ορθώς ισχυρίζεται το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως εκτιμώντας ότι, με μόνη αιτιολογία την παράβαση της απαγορεύσεως που προβλέφθηκε κατά τη χορήγηση των ενισχύσεων, οι επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας «εφαρμόστηκαν καταχρηστικά» υπό την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ.
- 152 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, χωρίς μάλιστα να απαιτείται να εξεταστούν οι λοιπές αιτιάσεις που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας συναφώς, το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί καθόσον η Επιτροπή θεώρησε ότι η κρατική ενίσχυση που κηρύχθηκε ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά περιλαμβάνει ποσό 63,45 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας.

β) Επί των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA)

153 Από τις αιτιολογικές σκέψεις 93 έως 95 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι, όσον αφορά τις επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που κατέβαλε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA), η Επιτροπή προέβη στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

«[...] οι εν λόγω ενισχύσεις δεν διατέθηκαν για το επενδυτικό σχέδιο κατασκευής εργοστασίου CD, αλλά χρησιμοποιήθηκαν για τη [στήριξη] του ομίλου Pilz και κατά συνέπεια εφαρμόστηκαν καταχρηστικά, κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, [...] ΕΚ. [...]

Αυτό ισχύει επίσης για τα 19,42 εκατ. DEM, τα οποία καταβλήθηκαν βάσει του νόμου περί ελαφρύνσεων για επενδύσεις και των διατάξεων σχετικά με τα μέσα του κοινού προγράμματος [TIC].

Οι γερμανικές αρχές ανακοίνωσαν στην Επιτροπή ότι έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο για την ανάκτηση των ενισχύσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας πτώχευσης του ομίλου επιχειρήσεων Pilz.»

154 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ορθώς ισχυρίζεται ότι η αιτιολογία αυτή, αόριστη και γενική, συνιστά παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ, διότι δεν παρέχει καμία ένδειξη όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θεώρησε ότι οι επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας χρησιμοποιήθηκαν κατά παράβαση της ρυθμίσεως ΚΣ και του νόμου περί ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων.

155 Πράγματι, δεν αρκεί η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 95 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι γερμανικές αρχές πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι είχαν λάβει τα μέτρα που προέβλεπε το γερμανικό δίκαιο για να ζητήσουν την επιστροφή τής ως άνω ενισχύσεως. Ανεξάρτητα από το ζήτημα αν η Επιτροπή μπορούσε βασίμως να ερμηνεύσει το σχετικό αίτημά τους ως αναγνώριση από μέρους των αρχών αυτών της παράτυπης χρησιμοποίησεως των επίμαχων ενισχύσεων, τούτο δεν μπορεί να απαλλάξει την Επιτροπή από την υποχρέωσή της περί αιτιολογήσεως της πράξεώς της, βάσει του άρθρου 253 ΕΚ, όσον αφορά το ασυμβίβαστο της επίμαχης ενισχύσεως προς την κοινή αγορά.

156 Από πάγια νομολογία προκύπτει ότι από την αιτιολογία την οποία επιτάσσει το άρθρο 253 ΕΚ πρέπει να προκύπτει, κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο, η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής, έτσι ώστε να παρέχει τη δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους και στον κοινοτικό δικαστή να ασκήσει τον έλεγχο του (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1990, *Delacre* κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-350/88, Συλλογή 1990, σ. I-395, σκέψη 15, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Επιπλέον, όσον αφορά την έννοια των ενδιαφερομένων κατά την προαναφερθείσα νομολογία, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως πρέπει να εκτιμάται ιδίως σε συνάρτηση με το συμφέρον που έχουν για την παροχή διευκρινίσεων οι αποδέκτες ή άλλα πρόσωπα τα οποία η πράξη αφορά άμεσα και ατομικά υπό την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Μαρτίου 1985, 296/82 και 318/82, *Κάτω Χώρες και Leeuwarder Papierwarenfabriek* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 809, σκέψη 19· απόφαση *Confédération nationale du crédit mutuel* κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 127 ανωτέρω, σκέψη 68). Επομένως, προκύπτει ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως αποφάσεως λαμβανομένης στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων δεν μπορεί να καθορίζεται με γνώμονα το συμφέρον προς πληροφόρηση μόνον του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται η απόφαση αυτή, διότι το συμφέρον του αυτό μπορεί να είναι ελάχιστο για ειδικούς λόγους ανάλογα με το αν το εν λόγω κράτος αμφισβήτησε ή όχι ορισμένα νομικά ή πραγματικά στοιχεία διαρκούσας της διοικητικής διαδικασίας (βλ. επ' αυτού την απόφαση *British Airways* κ.λπ. και *British Midland Airways* κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 127 ανωτέρω, σκέψη 92). Κατά συνέπεια, όταν η προσβαλλόμενη απόφαση αφορά τον προσφεύγοντα άμεσα και ατομικά υπό την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, όπως συμβαίνει εν προκειμένω για το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, προκειμένου να ικανοποιηθεί η απαίτηση του άρθρου 253 ΕΚ ο προσφεύγων δικαιούται να ζητήσει να προκύπτει από την αιτιολογία τής εν λόγω αποφάσεως το σύνολο των πραγματικών και νομικών στοιχείων που αποτελούν το έρεισμά της.

- 157 Επομένως, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 253 ΕΚ διότι δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι οι επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας χρησιμοποιήθηκαν κατά παράβαση της ρυθμίσεως ΚΣ και του νόμου περί ελαφρύνσεων υπέρ επενδύσεων.
- 158 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν οι λοιπές αιτιάσεις που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας σχετικά, το άρθρο 1, παράγραφος 1, της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί όσον αφορά τις επενδυτικές επιχορηγήσεις και ελαφρύνσεις που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας.

Ε — Επί της εγγυήσεως που χορήγησε η ΤΗΑ στη Robotron και στην κοινή επιχείρηση

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 159 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή πεπλανημένα θεώρησε στις αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 99 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η χορήγηση της εγγυήσεως της ΤΗΑ και η μεταγενέστερη παρέμβασή της προς εκπλήρωση των υποχρεώσεών της ως εγγυήτριας δεν αποτελούν υφιστάμενη ενίσχυση σύμφωνη με ενδεχομένως εγκεκριμένο προηγουμένως από την Επιτροπή σύστημα ενισχύσεων, αλλά νέα ενίσχυση, ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Σημειώνει πρώτον, ότι, καθόσον η ΤΗΑ παρέσχε εγγύηση υπέρ της κοινής επιχειρήσεως προς διευκόλυνση της ιδιωτικοποιήσεως της επιχειρήσεως αυτής, η εν λόγω εγγύηση χορηγήθηκε πράγματι σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ (που εγκρίθηκαν με έγγραφα της Επιτροπής της 26ης Σεπτεμβρίου 1991 και της 8ης Δεκεμβρίου 1992) και αποτελεί επομένως υφιστάμενη και όχι νέα ενίσχυση. Παρατηρεί ότι το κείμενο του πρώτου συστήματος ενισχύσεων της ΤΗΑ προέβλεπε σαφώς ότι η ΤΗΑ εδικαιούτο να παρέχει εγγυήσεις καλύπτουσες τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων των οποίων η ίδια κατείχε το κεφάλαιό τους, ενώ ο όρος «επιχειρήσεις» πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι καλύπτει και τη συμμετοχή σε θυγατρικές ή σε κοινές επιχειρήσεις. Όμως, κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, τούτο ακριβώς συνέβαινε εν προκειμένω, διότι η παροχή εγγυήσεως υπέρ της Robotron και της κοινής επιχειρήσεως παρέσχε τη δυνατότητα της μεταφοράς των εταιρικών μεριδίων που

κατείχε κατά πλειοψηφία η Robotron —η οποία ήταν δημόσια εταιρία— στην ΡΒΚ —που ήταν ιδιωτική εταιρία— αποκλείοντας παράλληλα ενδεχόμενες αγωγές αποζημιώσεως κατά της πρώτης. Σημειώνει εξάλλου ότι οι δηλώσεις του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου της Robotron, περί των οποίων κάνει λόγο η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 98 της προσβαλλομένης αποφάσεως προς απόδειξη του ότι σκοπός της ΤΗΑ ήταν εξαρχής η εκκαθάριση και όχι η ιδιωτικοποίηση της Robotron, δεν έχουν σημασία διότι δεν έγιναν κατά τον χρόνο της χορηγήσεως της εγγυήσεως, αλλά πολύ αργότερα, όταν προβλεπόταν η θέση υπό εκκαθάριση της Robotron. Όμως, κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, όλες οι συμβάσεις περί συστάσεως της κοινής επιχειρήσεως συνάφθηκαν και η εγγύηση παρασχέθηκε πολύ πριν από την επανένωση της Γερμανίας, δηλαδή σε χρόνο κατά τον οποίο, αφενός, η Robotron ήλπιζε ακόμη πραγματικά ότι θα μετάρχει στην οικονομία της αγοράς —μέσω της κοινής επιχειρήσεως— και θα καταστεί κορυφαία επιχείρηση στην παραγωγή CD στην πρώην Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και, αφετέρου, δεν αναμενόταν το ενδεχόμενο της θέσεως της υπό εκκαθάριση.

160 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας αμφισβητεί, δεύτερον, τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι τα συστήματα ενισχύσεων της ΤΗΑ, περιλαμβανομένων των όρων χορηγήσεως των διαφόρων ενισχύσεων τις οποίες αφορούσαν αυτά, πρέπει να ερμηνευθούν στενά. Θεωρεί ότι, επιπλέον του γεγονότος ότι, όπως απέδειξε, η χορήγηση της εγγυήσεως στη Robotron και στην κοινή επιχείρηση ικανοποιούσε αναμφίβολα τους όρους χορηγήσεως που προέβλεπαν τα συστήματα ενισχύσεως της ΤΗΑ, έστω και με βάση την πιο στενή δυνατή ερμηνεία, η ως άνω άποψη της Επιτροπής δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, την περίοδο της εγκρίσεως των εν λόγω συστημάτων από την Επιτροπή, όλα τα μέρη —περιλαμβανομένης της Επιτροπής— συμφωνούσαν επί του γεγονότος ότι η άνευ προηγουμένου αποστολή της ΤΗΑ απαιτούσε μια «γενναϊόδωρη» εφαρμογή του κοινοτικού συστήματος των ενισχύσεων (βλ. Van Miert, K., *Markt, Macht, Wettbewerb. Meine Erfahrungen als Kommissar in Brüssel*, Deutsche Verlagsanstalt Stuttgart/München, 2000, σ. 243 επ.). Κατά το ομόσπονδο κράτος αυτό, η Επιτροπή δεν μπορεί να τροποποιήσει μονομερώς τη συμφωνία αυτή.

161 Τρίτον, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας σημειώνει ότι η εγγύηση παρασχέθηκε πριν από την επανένωση της Γερμανίας, οπότε πρέπει να θεωρηθεί είτε ότι δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση είτε ότι είναι κρατική ενίσχυση που υφίστατο ήδη πριν από την επανένωση —κατόπιν της οποίας η εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης επεκτάθηκε στο έδαφος της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

- 162 Τέταρτον, όσον αφορά την παρέμβαση προς εκπλήρωση των απορρεουσών από την παρασχεθείσα εγγύηση υποχρεώσεών του, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι η εκ μέρους της ΤΗΑ καταβολή ποσού 120 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση, διότι, ενεργώντας με τον τρόπο αυτό, η ΤΗΑ συμπεριφέρθηκε όπως ένας ιδιώτης επιχειρηματίας ενεργών στο πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς. Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας παρατηρεί ότι η εν λόγω καταβολή τού παρέσχε τη δυνατότητα να απαλλαγεί οριστικά από τις απορρέουσες από την εγγύηση υποχρεώσεις του, που αφορούσαν ποσό άνω των 160 εκατομμυρίων DEM και, επομένως, να εξοικονομήσει 40 εκατομμύρια DEM.
- 163 Πέμπτον, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι η υπέρ του ομίλου Pils διοχέτευση των πιστώσεων που καλύπτονταν από εγγύηση της ΤΗΑ δεν έθεσε υπό αμφισβήτηση την αρχική συμφωνία της εγγυήσεως αυτής προς την κοινή αγορά. Κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, υπήρξε καταχρηστική εφαρμογή μόνον στον βαθμό που ο όμιλος Pils δεν χρησιμοποίησε τα σχετικά ποσά για την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts, οπότε οι ενισχύσεις αυτές κατέστησαν για τον λόγο αυτό ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Παρατηρεί, επιπλέον, ότι το ως άνω μέρος των σχετικών ποσών δεν ωφέλησε την κοινή επιχείρηση αλλά τον όμιλο Pils και, ως εκ τούτου, ο όμιλος αυτός πρέπει να τα επιστρέψει.
- 164 Έκτον, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας παρατηρεί ότι, σε αντίθεση με όσα διατείνεται η ODS, η Επιτροπή δεν δήλωσε στο ανακοινωθέν Τύπου της 18ης Σεπτεμβρίου 1991 ότι οι κοινές επιχειρήσεις αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του συστήματος ενισχύσεων της ΤΗΑ και ότι θα ερμήνευε στενά τους κανόνες που ίσχυαν σχετικά με το σύστημα αυτό της ΤΗΑ. Ομοίως, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας εκτιμά ότι το άρθρο που συνέταξε ο Μ. Schütte περί του οποίου κάνει λόγο η ODS δεν αποδεικνύει ότι πρέπει να γίνει στενή ερμηνεία του συστήματος αυτού, διότι ο συντάκτης του άρθρου δήλωσε απλώς ότι η ΤΗΑ μπορούσε να παράσχει εγγύηση υπέρ των επιχειρήσεων των οποίων έχει την κυριότητα —πράγμα το οποίο συνέβη στην περίπτωση της κοινής επιχειρήσεως. Κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, τούτο σημαίνει ότι η ΤΗΑ μπορούσε επίσης να παράσχει εγγυήσεις στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που συνδέονταν με τη συμμετοχή της σε διάφορες επιχειρήσεις.

- 165 Τέλος, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης διότι δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους η παρέμβαση της ΤΗΑ στο πλαίσιο της εγγύησης αποτελούσε κρατική ενίσχυση. Κατ' αυτό, η σχετική αιτιολόγηση επιβαλλόταν για τον πρόσθετο λόγο ότι η ΤΗΑ ενεργούσε τότε στο πλαίσιο των συνθηκών της αγοράς. Ομοίως, θεωρεί ότι η απόφαση συνεπάγεται παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης καθόσον δεν αναφέρει γιατί η Επιτροπή είχε τη γνώμη ότι η εγγύηση δεν ήταν σύμφωνη με το σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ και για ποιους λόγους έπρεπε να εφαρμοστεί στην περίπτωση αυτή το κοινοτικό σύστημα ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, ενώ η παροχή της σχετικής εγγύησης πραγματοποιήθηκε πριν από την εφαρμογή τού ως άνω συστήματος στο έδαφος της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
- 166 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, αμφισβητεί ότι πλανήθηκε κατά την εκτίμησή της και ότι παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης θεωρώντας, στις αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 99 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι η εγγύηση της ΤΗΑ είναι ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.
- 167 Ισχυρίζεται, πρώτον, ότι κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι η εγγύηση υπέρ της κοινής επιχειρήσεως ήταν σύμφωνη προς τα συστήματα ενισχύσεων της ΤΗΑ. Σημειώνει ότι τα συστήματα ενισχύσεων της ΤΗΑ αποτελούν παρεκκλίσεις από τη γενική αρχή κατά την οποία οι κρατικές επιχορηγήσεις που αποσκοπούν να καταστήσουν δυνατή την ιδιωτικοποίηση επιχειρήσεων συνιστούν κρατικές ενισχύσεις οι οποίες, καταρχήν, είναι ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά.
- 168 Όμως, κατά την Επιτροπή, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας δεν αποδέχεται την ως άνω στενή ερμηνεία της εννοίας της «ιδιωτικοποίησης» όταν ισχυρίζεται ότι ακόμα και τα μέτρα υπέρ μιας κοινής επιχειρήσεως που αποσκοπούν στην ιδιωτικοποίηση μιας μετέχουσας κρατικής επιχειρήσεως καλύπτονται από το σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ. Σημειώνει ότι τα συστήματα ενισχύσεων της ΤΗΑ δεν προβλέπουν καμία παρέκκλιση όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση στο πλαίσιο μιας κοινής επιχειρήσεως (σημείο 3.1.1 της απόφασης περί εξετάσεως ενισχύσεων). Κατά την Επιτροπή, τούτο εξηγείται από το ότι η κατάσταση μιας κοινής επιχειρήσεως διαφέρει ουσιωδώς από εκείνη μιας κρατικής επιχειρήσεως που δεν μπορεί να έχει πρόσβαση στην αγορά ιδιωτικών κεφαλαίων χωρίς την παροχή εγγύησης εκ μέρους του Δημοσίου, διότι η φερεγγυότητα μιας κοινής επιχειρήσεως δεν εξαρτάται μόνον από την κρατική επιχείρηση που συμμετέχει στο κεφάλαιό της

αλλά και από τους ιδιώτες μετόχους της. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πληρούται η καθοριστική προϋπόθεση για την εφαρμογή των συστημάτων ενισχύσεων της ΤΗΑ σε περίπτωση ιδιωτικοποίησης μέσω μιας κοινής επιχειρήσεως, όταν η χορήγηση κάποιας επιδοτήσεως σε μια τέτοια επιχείρηση αποβαίνει επίσης σε όφελος των ιδιωτών μετόχων της, ενώ οι τελευταίοι δεν βρίσκονται στην ειδική κατάσταση των επιχειρήσεων που ανήκαν στην ΤΗΑ. Κατά την Επιτροπή, το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται ακόμη περισσότερο στις περιπτώσεις στις οποίες, όπως εν προκειμένω, η ύπαρξη ενός συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχειρίσεως στο πλαίσιο της κοινής επιχειρήσεως εντείνει τον κίνδυνο εκτροπής των επιχορηγήσεων υπέρ των ιδιωτών μετόχων.

169 Δεύτερον, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι παρατηρήσεις του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με την οικονομική ανάγκη δημιουργίας της κοινής επιχειρήσεως είναι άνευ σημασίας. Σημειώνει ότι, και αν ακόμα υποθεθεί ότι η συγχώνευση των δύο επιχειρήσεων μπορεί να θεωρηθεί ότι στηρίζεται σε μια οικονομικής φύσεως λογική, η διαπίστωση αυτή δεν έχει σημασία όσον αφορά το αν τα μέτρα υπέρ της κοινής επιχειρήσεως καλύπτονταν από το σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ. Κατά την Επιτροπή, το ίδιο ισχύει όσον αφορά τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας ότι η Robotron είχε ήδη αναλάβει την υποχρέωση να συστήσει την κοινή επιχείρηση πριν από την επανένωση της Γερμανίας. Θεωρεί ότι καθοριστική σημασία έχει μόνον η κατάσταση της επιχειρήσεως που ωφελήθηκε κατά τον χρόνο της χορηγήσεως των εν λόγω ενισχύσεων.

170 Τρίτον, η Επιτροπή αμφισβητεί τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας ότι η εγγύηση της ΤΗΑ χορηγήθηκε πριν από την επανένωση της Γερμανίας, οπότε είτε δεν έχει τον χαρακτήρα ενισχύσεως είτε πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση. Σημειώνει ότι η εν λόγω εγγύηση χορηγήθηκε το 1992, δηλαδή μετά την επανένωση της Γερμανίας.

171 Τέταρτον, η Επιτροπή θεωρεί ότι κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η καταβολή 120 εκατομμυρίων DEM στις τράπεζες δεν αποτελεί ενίσχυση διότι πρόκειται δήθεν για συμπεριφορά σύμφωνη με το κριτήριο του ιδιώτη επιχειρηματία που ενεργεί στο πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς. Σημειώνει

ότι, δεδομένου ότι η χορήγηση της εγγυήσεως αποτελεί κρατική ενίσχυση, δεν ενδιαφέρει αν ο χορηγών την ενίσχυση ενεργεί αργότερα κατά τρόπο σύμφωνο προς την αγορά (απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Ιουνίου 2000, T-234/95, DSG κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, II-2603, σκέψη 162). Παρατηρεί επιπλέον ότι, στην αιτιολογική σκέψη 99 της προσβαλλομένης αποφάσεως, έλαβε ρητώς υπόψη το γεγονός ότι η ΤΗΑ κατέβαλε μόνον 120 εκατομμύρια DEM, διότι διέταξε την αναζήτηση μόνο του ποσού αυτού.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

¹⁷² Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, όσον αφορά την εγγύηση της ΤΗΑ, ότι υπήρξε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

¹⁷³ Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στις αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 99 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η εγγύηση της ΤΗΑ, ποσού 190 εκατομμυρίων DEM, πρέπει να θεωρηθεί ως ενίσχυση ασυμβίβαστη προς τη Συνθήκη ΕΚ.

¹⁷⁴ Υπενθύμισε καταρχάς ότι, στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, η ίδια εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με το γεγονός ότι η εγγύηση της ΤΗΑ, αφορώσα ποσό 190 εκατομμυρίων DEM, εκ των οποίων χρέος 120 εκατομμυρίων DEM έπρεπε να αποπληρωθεί, μπορούσε ενδεχομένως να μην καλύπτεται από το πρώτο και το δεύτερο σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ (αιτιολογική σκέψη 97 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Ανέφερε, στην αιτιολογική σκέψη 98 της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα ακόλουθα:

«Οι εν λόγω αμφιβολίες επιβεβαιώθηκαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας κυρίως από τη δήλωση του διευθύνοντα σύμβουλου της Robotron [...], κ. Henzler, που διόρισε η ίδια η ΤΗΑ, προς τις γερμανικές δικαστικές αρχές. Ο κ. Henzler δήλωσε

ότι εξαρχής στόχος του ήταν να εκκαθαρίσει τη Robotron, συγκεκριμένα να τη διαχωρίσει σε μικρές επιχειρήσεις, τις οποίες να ιδιωτικοποιήσει. Μία επένδυση αυτού του μεγέθους δεν συμβιβαζόταν με το εν λόγω έργο. Η Robotron [...] θα υποχρεωνόταν για την απελευθέρωση των ίδιων μέσων να λάβει πιστώσεις ύψους άνω των 20 εκατ. DEM, γεγονός το οποίο αντίκειται στις εμπορικές βασικές αρχές. Ως κύριος μέτοχος [πίστευε ότι] δεν είχε [η] Robotron την [αναγκαία δυνατότητα παραγωγής] στον τομέα [των] CD. Κατά συνέπεια, η Robotron συνήψε τις συμβάσεις υπό τον όρο ότι η Pilz θα αγόραζε πάλι τις μετοχές της Robotron κατά τη στιγμή αποπεράτωσης του έργου στην ονομαστική τους αξία, συμπεριλαμβανομένων των [απαιτητών] τραπεζικών τόκων.»

- 175 Καταρχάς, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη η επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά την οποία η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως εκτιμώντας ότι η επίμαχη εγγύηση δεν χορηγήθηκε σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ.
- 176 Πράγματι, όπως προκύπτει από την απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, C-277/00, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-3925, σκέψεις 22 έως 24), το γενικό νομικό πλαίσιο που διέπει τις δραστηριότητες της ΤΗΑ, όπως θεσπίστηκε από την Επιτροπή, εισάγει σειρά παρεκκλίσεων από τη γενική αρχή του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, κατά την οποία οι κρατικές ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Σκοπός τής εκ μέρους της Επιτροπής θεσπίσεως των παρεκκλίσεων αυτών ήταν η διευκόλυνση της αποστολής της ΤΗΑ, μοναδικού στο είδος του οργανισμού, ήτοι της αναδιαρθρώσεως των επιχειρήσεων της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της διασφαλίσεως της μεταβάσεώς τους από την κρατικά ελεγχόμενη οικονομία στην οικονομία της αγοράς. Συνεπώς, ως προϋπόθεση για την εφαρμογή συστήματος παρεκκλίνοντος από τη γενική αρχή του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, κατά την οποία οι κρατικές ενισχύσεις δεν είναι συμβατές με την κοινή αγορά, η έννοια της «ιδιωτικοποιήσεως» στα συστήματα ενισχύσεων της ΤΗΑ πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Στο πλαίσιο της ερμηνείας αυτής, η ύπαρξη ιδιωτικοποιήσεως υπό την έννοια των συστημάτων αυτών δεν μπορεί καταρχήν να γίνει δεκτή παρά μόνον αν ιδιώτης επενδυτής αποκτά μέρος του κεφαλαίου υφισταμένης κρατικής επιχειρήσεως ικανό να του παράσχει τον έλεγχο της επιχειρήσεως αυτής. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί επίσης ότι το έγγραφο της Επιτροπής της 26ης Σεπτεμβρίου 1991 περί εγκρίσεως του πρώτου συστήματος ενισχύσεων της ΤΗΑ αναφέρει σαφώς ότι προϋπόθεση για την έγκριση των ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο της ιδιωτικοποιήσεως είναι ότι οι ενισχύσεις αυτές προορίζονται να παράσχουν τη δυνατότητα στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση να συνεχίσει την προηγούμενη δραστηριότητά της.

- 177 Όμως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, εν προκειμένω, η εγγύηση της ΤΗΑ χορηγήθηκε με σκοπό τη σύσταση νέας επιχειρήσεως στο ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας με αντικείμενο νέα εμπορική δραστηριότητα, ήτοι την παραγωγή CD, τούτο δε με τη μορφή μιας κοινής επιχειρήσεως μεταξύ μιας επιχειρήσεως της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας και μιας επιχειρήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Είναι πρόδηλο ότι μια τέτοια ενέργεια δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ιδιωτικοποίηση υπό την έννοια των προαναφερθεισών συστημάτων ενισχύσεων της ΤΗΑ. Πράγματι, σε αντίθεση με την ιδιωτικοποίηση που προέβλεπαν τα συστήματα αυτά, που αποσκοπεί στη μετάβαση μιας επιχειρήσεως από την ελεγχόμενη οικονομία στην οικονομία της αγοράς, η σύσταση νέας επιχειρήσεως παρέσχε τη δυνατότητα πραγματοποίησεως ex novo ενός σχεδίου επιχειρήσεως με νέα μέσα και με νέα εμπορική δραστηριότητα.
- 178 Στη συνέχεια, είναι απορριπτέος ο ισχυρισμός του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά τον οποίο η εγγύηση χορηγήθηκε πριν από την έναρξη της ισχύος των διατάξεων της Συνθήκης στα νέα ομόσπονδα κράτη της Γερμανίας, δηλαδή πριν από τις 3 Οκτωβρίου 1990. Πράγματι, επιπλέον του ότι δεν προσκομίζονται αποδείξεις προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, από το έγγραφο των γερμανικών αρχών της 3ης Μαρτίου 1995 προκύπτει ότι η εν λόγω εγγύηση χορηγήθηκε το 1992.
- 179 Από τις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι ορθώς η Επιτροπή θεώρησε ότι η εγγύηση της ΤΗΑ δεν χορηγήθηκε σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ και, επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση. Επομένως, ο λόγος που στηρίζεται σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- 180 Προκύπτει επίσης από τα ανωτέρω ότι, σε αντίθεση με τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας, η Επιτροπή αιτιολόγησε επαρκώς την προσβαλλόμενη απόφαση επ' αυτού. Πράγματι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας και ιδίως κατόπιν της προσωρινής εκτιμήσεως της Επιτροπής που περιλαμβάνεται στο σημείο 3.1.1 της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων, πέρα από την προβολή του ισχυρισμού ότι η χορηγηθείσα ενίσχυση καλυπτόταν από το πρώτο και το δεύτερο σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ όπως αυτά είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή, ούτε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ούτε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας προσκόμισαν στοιχεία, από τα οποία να αποδεικνύεται ότι, αφενός, δεν επρόκειτο για ενίσχυση και ότι, αφετέρου, εν πάση περιπτώσει, η εν λόγω ενίσχυση ήταν σύμφωνη με την κοινή αγορά και δεν υπήρχε περίπτωση καταχρηστικής εφαρμογής. Εξάλλου, μόλις κατά τη διάρκεια της δίκης

το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλέστηκε άλλα στοιχεία προς απόδειξη του ότι η χορήγηση της ως άνω συνδρομής ήταν σύμφωνη προς τη συμπεριφορά που θα επεδείκνυε ένας ιδιώτης επιχειρηματίας στην οικονομία της αγοράς. Όμως, δεδομένου ότι δεν δόθηκαν τέτοιες διευκρινίσεις κατά τη διοικητική διαδικασία, των οποίων η απόδειξη βαρύνει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η Επιτροπή νομίμως περιόρισε την αιτιολογία της, στην προσβαλλόμενη απόφαση, στο γεγονός ότι η ενίσχυση δεν ήταν σύμφωνη προς τους όρους που η ίδια έθεσε με τα έγγραφά της περί εγκρίσεως των συστημάτων ενισχύσεων της ΤΗΑ (βλ. επ' αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Οκτωβρίου 1991, C-261/89, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-4437, σκέψεις 20 επ.).

- 181 Κατά συνέπεια, ο λόγος που στηρίζεται σε παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.
- 182 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

ΣΤ — *Επί της πιστώσεως 25 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην ΡΑ*

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 183 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι η Επιτροπή πεπλανημένα διαπίστωσε στην αιτιολογική σκέψη 33 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η TAB παρέσχε στην ΡΑ πίστωση 25 εκατομμυρίων DEM προς κάλυψη των ταμειακών ελλειμμάτων της τελευταίας αυτής επιχειρήσεως. Σημειώνει ότι, όπως προκύπτει από τα έγγραφα των γερμανικών αρχών της 3ης Μαρτίου 1995 και της 18ης Ιανουαρίου 1996, η πίστωση αυτή χρησίμευσε μόνον για την εξόφληση, στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως, μέρους των τραπεζικών πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της ΤΗΑ. Στη συνέχεια, αμφισβητεί ότι η εν λόγω πίστωση αποτελεί κρατική ενίσχυση και, κατά μείζονα λόγο, ότι πρόκειται για νέα ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Εκθέτει ότι, δεδομένου ότι η πίστωση αυτή

χορηγήθηκε προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της THA και, κατά την Επιτροπή, η χορήγηση της εγγυήσεως αυτής αποτελεί κρατική ενίσχυση, κακώς η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ποσά που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο της παρεμβάσεως του εγγυητή δυνάμει της εγγυήσεως αποτελούν επίσης κρατικές ενισχύσεις, διότι τούτο ισοδυναμεί με το να υπολογίζονται δύο φορές τα ίδια ποσά ως κρατική ενίσχυση. Θεωρεί, επιπλέον, ότι, δεδομένου ότι, όπως το απέδειξε ήδη, η χορήγηση της εγγυήσεως πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση σύμφωνη με τη Συνθήκη, το ίδιο πρέπει να ισχύει αναγκαστικά για την υπό κρίση χρηματοδοτική συνδρομή, που χορηγήθηκε προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απέρρεαν από την εγγύηση. Αναγνωρίζει εντούτοις ότι το συμπέρασμα αυτό ασφαλώς δεν επιβάλλεται παρά μόνον στις περιπτώσεις που οι πιστώσεις που καλύπτονταν από την εγγύηση της THA χρησιμοποιήθηκαν πράγματι για την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts. Επιπλέον, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας παρατηρεί ότι η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση υπέρ της αναδιαρθρώσεως, διότι κατά τη στιγμή της χορηγήσεως της επίμαχης ενισχύσεως, η PA δεν ήταν προβληματική. Τέλος, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως διότι δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της PA και της CD Albrechts, ενώ η πίστωση αυτή χρησίμευσε μόνο για την εξόφληση των πιστώσεων που προορίζονταν για την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts και χορηγήθηκαν αποκλειστικά στην Pils Construction.

- 184 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη. Παρατηρεί καταρχάς ότι, και αν ακόμα είναι ακριβές ότι το έγγραφο των γερμανικών αρχών της 3ης Μαρτίου 1995 χαρακτηρίζει την επίμαχη πίστωση ως δάνειο προοριζόμενο προς εξόφληση χρεών, εντούτοις το σχετικό ποσό σημειώθηκε στη στήλη «μέσα εκμεταλλεύσεως» (Betriebsmittel) σε πίνακα που περιλαμβάνεται στο έγγραφο της 17ης Απριλίου 1997. Η Επιτροπή υπενθυμίζει, στη συνέχεια, ότι, κατά πάγια νομολογία, ο σκοπός μιας κρατικής χρηματοδοτικής συνδρομής δεν έχει σημασία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της ως ενισχύσεως, διότι καθοριστικό στοιχείο επ' αυτού είναι μόνον η παρεχόμενη με το οικείο μέτρο ωφέλεια. Σημειώνει επίσης ότι το γεγονός ότι άλλοι δημόσιοι οργανισμοί (η TIB και η LfA) παρενέβησαν παράλληλα με την THA προς εκπλήρωση των απορρεουσών από την εγγύηση υποχρεώσεων δεν μπορεί να ασκεί επιρροή επί του ζητήματος του χαρακτηρισμού της εγγυήσεως της THA ως κρατικής ενισχύσεως και επί της συμφωνίας της προς την κοινή αγορά. Κατά την Επιτροπή, μόνο αποτέλεσμα των παρεμβάσεων αυτών είναι ότι η THA υποχρεώθηκε να καταβάλει ποσό 120 εκατομμυρίων DEM αντί 156 εκατομμυρίων DEM.

185 Τέλος, αμφισβητεί ότι παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά την εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή. Η Επιτροπή σημειώνει ότι, καθόσον η συνδρομή αυτή είχε ήδη χαρακτηριστεί ως παράνομη ενίσχυση υπέρ αναδιαρθρώσεως στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων και η ίδια δεν είχε λάβει αντίθετες πληροφορίες, δεν είχε κανένα λόγο να καταλήξει σε διαφορετική εκτίμηση στην προσβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, παρατηρεί ότι, δεδομένου ότι προέκυπτε από τις πληροφορίες των γερμανικών αρχών ότι η ΡΑ αντιμετώπιζε δυσχέρειες, δηλαδή ήταν προβληματική επιχείρηση (βλ. τα έγγραφα της 18ης Ιανουαρίου 1996 και της 17ης Απριλίου 1997), προέβη σε εκτίμηση της συνδρομής αυτής λαμβανομένων υπόψη των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και διαπίστωσε ότι, ελλείψει σχεδίου με σκοπό την αποκατάσταση της βιωσιμότητας και της αποδοτικότητας της επιχειρήσεως εντός ευλόγου χρόνου, επρόκειτο για παράνομη ενίσχυση υπέρ αναδιαρθρώσεως (αιτιολογικές σκέψεις 104 έως 111 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

186 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την υπό κρίση συνδρομή, πραγματική πλάνη, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

187 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, στην αιτιολογική σκέψη 33 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, «ήδη τον Οκτώβριο του 1993, η TAB χορήγησε στην ΡΑ έντοκο δάνειο άνω των 25 εκατ. DEM για την κάλυψη των κενών ρευστότητας και, τον Μάρτιο του 1994, δάνειο άνω των 20 εκατ. DEM για την επιστροφή του δανείου με την εγγύηση της ΤΗΑ». Στη συνέχεια, στις αιτιολογικές σκέψεις 104 έως 111, εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι η συνδρομή αυτή έπρεπε να θεωρηθεί ως ενίσχυση υπέρ της αναδιαρθρώσεως, χορηγηθείσα κατά παράβαση των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και, επομένως, ως ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.

- 188 Κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας η εκτίμηση αυτή στηρίζεται σε πραγματική πλάνη, διότι η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB δεν χρησίμευσε για την κάλυψη ταμειακών ελλειμμάτων αλλά αποκλειστικά για την εξόφληση, στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως, ενός μέρους των τραπεζικών πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της ΤΗΑ.
- 189 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο σημείο 2.2.2, παράγραφος 1, της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων, η Επιτροπή ανέφερε ότι «ήδη από τις 29 Σεπτεμβρίου 1993 η TAB χορήγησε στην κοινή επιχείρηση δάνειο 20 εκατομμυρίων [DEM] με επιτόκιο 7%, επιστρεπτέο το αργότερο στις 21 Μαρτίου 1996, προς κάλυψη ταμειακών ελλειμμάτων, καθώς και δάνειο 25 εκατομμυρίων [DEM], με επιτόκιο 7%, επιστρεπτέο το αργότερο στις 31 Μαρτίου 1996, προς εξόφληση του δανείου που είχε εγγυηθεί η ΤΗΑ». Η ως άνω πραγματική διαπίστωση, που διαφέρει από εκείνη που περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 33 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιρρωννύεται από τα στοιχεία της δικογραφίας. Πράγματι, από τα έγγραφα των γερμανικών αρχών της 3ης Μαρτίου 1995 και της 18ης Ιανουαρίου 1996 προκύπτει ότι η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM χορηγήθηκε τον Μάρτιο του 1994 προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων της ΤΗΑ. Επιπλέον, από τις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων που υποβλήθηκαν μετά την κίνηση της επίσημης διαδικασίας δεν προκύπτει ότι αυτοί ζήτησαν τη διόρθωση της παρουσιάσεως των πραγματικών περιστατικών επί του σημείου αυτού η οποία περιλαμβανόταν στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων.
- 190 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που διέθετε κατά τον χρόνο της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή όφειλε να γνωρίζει ότι η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM δεν χρησίμευσε προς κάλυψη ταμειακού ελλείμματος τον Οκτώβριο του 1993, αλλά χορηγήθηκε τον Μάρτιο του 1994 προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που είχε εγγυηθεί η ΤΗΑ. Επομένως, η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη όσον αφορά τη συνδρομή αυτή.
- 191 Εντούτοις, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, ακόμη κι αν μια αιτιολογική σκέψη επίδικης πράξεως περιέχει μνεία ενέχουσα πραγματική πλάνη, το ελάττωμα αυτό δεν μπορεί να έχει ως συνέπεια την ακύρωση της πράξεως αν οι λοιπές αιτιολογικές σκέψεις της παρέχουν αιτιολογία που να στηρίζει το βάσιμο της προσβαλλομένης πράξεως (βλ. επ' αυτού τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 21ης Ιανουαρίου 1999, T-129/95, T-2/96 και T-97/96, Neue Maxhütte Stahlwerke και Lech-Stahlwerke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-17, σκέψη 160, και της 28ης Οκτωβρίου 2004, T-35/01, Shanghai Teraoka Electronic κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2004, σ. II-3663,

σκέψεις 167 επ.). Όμως, εν προκειμένω, η παρέμβαση των πιστώσεων που χορήγησε η TAB τον Σεπτέμβριο του 1993 και τον Μάρτιο του 1994 δεν επηρέασε την εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση των συνδρομών αυτών. Πράγματι, οι αιτιολογίες που παρέθεσε η Επιτροπή για την εκτίμηση της συμφωνίας τους προς την κοινή αγορά είναι ταυτόσημες, ήτοι ότι, κατά τις πληροφορίες της Επιτροπής, οι ενισχύσεις αυτές είχαν χορηγηθεί κατά παράβαση των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Επομένως, η πραγματική πλάνη που σημειώνεται ανωτέρω όσον αφορά την πίστωση των 20 εκατομμυρίων DEM και την πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM δεν δικαιολογεί την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως επί του σημείου αυτού.

192 Δεύτερον, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας αμφισβητεί ότι η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM αποτελεί κρατική ενίσχυση και, κατά μείζονα λόγο, ότι πρόκειται για νέα ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Πράγματι, εκθέτει ότι, δεδομένου ότι η ως άνω πίστωση χορηγήθηκε προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της THA και, κατά την Επιτροπή, η χορήγηση της εγγυήσεως αυτής αποτελεί κρατική ενίσχυση, κακώς η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ποσά που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο της παρεμβάσεως του εγγυητή στο πλαίσιο της εγγυήσεως αποτελούν επίσης κρατικές ενισχύσεις, διότι τούτο ισοδυναμεί με το να υπολογίζονται δύο φορές τα ίδια ποσά ως κρατική ενίσχυση.

193 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

194 Αφενός, πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 99 της προσβαλλομένης αποφάσεως, από το συνολικό ποσό της εγγυήσεως που χορήγησε η THA, δηλαδή 190 εκατομμύρια DEM, «πρέπει να επιστραφεί μόνο ποσό 120 εκατ. DEM, δεδομένου ότι η εγγύηση [κάλυψε μόνο το ποσό αυτό]». Υπό τις συνθήκες αυτές, ο χαρακτηρισμός ως κρατικής ενισχύσεως της πιστώσεως των 25 εκατομμυρίων DEM δεν οδηγεί σε διπλό υπολογισμό σε σχέση με την ενίσχυση που ελήφθη υπόψη στο πλαίσιο της εγγυήσεως αυτής.

- 195 Αφετέρου, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 175 έως 179 ανωτέρω, η εγγύηση της ΤΗΑ δεν χορηγήθηκε σύμφωνα με το πρώτο και το δεύτερο σύστημα ενισχύσεων της ΤΗΑ, οπότε μπορεί να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση. Επιπλέον, και αν ακόμα υποθεθεί ότι η εγγύηση της ΤΗΑ μπορεί να θεωρηθεί ως τέτοια, από τον εν λόγω χαρακτηρισμό αυτόν καθαυτόν δεν μπορεί να συναχθεί ότι μια πίστωση χορηγηθείσα στην ΡΑ από άλλη δημόσια επιχείρηση προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που καλύπτονταν από την ως άνω εγγύηση πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση.
- 196 Επιπλέον, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά την οποία η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση υπέρ αναδιαρθρώσεως, διότι κατά τον χρόνο της ως άνω ενισχύσεως η ΡΑ δεν ήταν προβληματική.
- 197 Καταρχάς, κανένας διάδικος δεν αμφισβητεί ότι, προ της συνάψεως της συμβάσεως εξυγιάνσεως τον Μάρτιο του 1994, η οικονομική κατάσταση της στην ΡΑ ήταν απελπιστική. Πράγματι, όπως προκύπτει από το έγγραφο των γερμανικών αρχών της 3ης Μαρτίου 1995, η μείωση των πωλήσεων της επιχειρήσεως και η χαμηλή εκμετάλλευση της παραγωγικής δυναμικότητάς της προκάλεσαν σημαντικές ζημίες και οδήγησαν σε δραματική επιδείνωση της ταμειακής καταστάσεώς της. Η κατάσταση αυτή επιβεβαιώνεται επίσης από τη χορήγηση εκ μέρους της TAB, τον Οκτώβριο του 1993, συνδρομής προς κάλυψη ταμειακών ελλειμμάτων.
- 198 Στη συνέχεια, πρέπει να σημειωθεί ότι, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας, ακριβώς προς αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής τα ενδιαφερόμενα μέρη, τόσο ιδιώτες όσο και δημόσιοι οργανισμοί, υπέγραψαν στις 7 Μαρτίου 1994 τη σύμβαση περί εξυγιάνσεως. Η σύμβαση αυτή είχε πράγματι ως αντικείμενο να απαλλάξει σε σημαντικό βαθμό την ΡΑ από τα μεγάλα χρέη που είχε, προς εξασφάλιση της επιβιώσεώς της. Το σαφώς σημαντικότερο μέτρο που ελήφθη στο πλαίσιο αυτό ήταν η παρέμβαση της ΤΗΑ βάσει της εγγυήσεως για ποσό 120 εκατομμυρίων DEM. Το εν λόγω ποσό, καθώς και άλλες πιστώσεις που χορήγησαν στην ΡΑ η ΤΙΒ και η TAB, παρέσχαν τη δυνατότητα εξοφλήσεως μεγάλου μέρους των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί στην κοινή επιχείρηση. Η TAB, η ΤΙΒ και η LfA έλαβαν επίσης διάφορα μέτρα με σκοπό, αφενός, την εξόφληση του υπολοίπου των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί στην ΡΒΚ και, αφετέρου, τη σταθεροποίηση της ταμειακής καταστάσεως της ΡΑ.

- 199 Επομένως, βάσει του συνόλου των στοιχείων αυτών, η Επιτροπή νομίμως κατέληξε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, στο συμπέρασμα ότι, κατά τη χορήγηση της πιστώσεως 25 εκατομμυρίων DEM, η ΡΑ αντιμετώπιζε ταμειακά ελλείμματα. Εξάλλου, η διαπίστωση αυτή δεν κλονίζεται από τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά τον οποίο, κατόπιν των διαφόρων αυτών παρεμβάσεων στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως, η λογιστική κατάσταση της επιχειρήσεως κατέστη αρκετά θετική. Πράγματι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων που οδήγησαν στην εξυγίανση της ΡΑ, η Επιτροπή ευλόγως θεώρησε ότι το στοιχείο αυτό, από μόνο του, δεν αρκούσε για να συναχθεί ότι η ΡΑ δεν αντιμετώπιζε πλέον δυσχέρειες και δεν ήταν πλέον προβληματική. Το ως άνω συμπέρασμα επιβάλλεται για τον πρόσθετο λόγο ότι προέκυψε στη συνέχεια ότι η αξία των στοιχείων ενεργητικού που αναγραφόταν στον προϋπολογισμό της εταιρίας είχε υπερεκτιμηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 36 και 37 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε λιγότερο από έξι μήνες μετά τη σύναψη της συμβάσεως εξυγιάνσεως, η ΡΑ αντιμετώπισε εκ νέου ταμειακά προβλήματα, τα οποία υποχρέωσαν την TAB και τη LfA να της χορηγήσουν και πάλι πιστώσεις. Εξάλλου, όπως υπογραμμίζει το ίδιο το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας στα σημεία 356 και 360 του δικογράφου της προσφυγής, η ΡΑ αντιμετώπιζε επίσης κίνδυνο λόγω της αναμενόμενης πτωχεύσεως του ομίλου Pilsz και λόγω του ότι οι απαιτήσεις που είχε η εν λόγω επιχείρηση έναντι των εταιριών του ομίλου αυτού έπρεπε να θεωρηθούν ως μη δυνάμενες να ικανοποιηθούν.
- 200 Ως εκ περισσού, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι, κατά τον χρόνο της συνάψεως της συμβάσεως εξυγιάνσεως, οι παρεμβάντες δημόσιοι οργανισμοί δεν ήταν ακόμη ενήμεροι περί των διαφόρων λογιστικών παρατυπιών του ομίλου Pilsz και της εκτροπής των ενισχύσεων από τον αρχικό τους σκοπό. Εντούτοις, από την άγνοια αυτή δεν μπορεί να συναχθεί ότι, κατά τον χρόνο της χορηγήσεως των διαφόρων αυτών συνδρομών, οι οργανισμοί αυτοί μπορούσαν να θεωρήσουν ότι, κατόπιν των εν λόγω παρεμβάσεων, η ΡΑ δεν ήταν πλέον προβληματική. Πράγματι, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, λαμβανομένης υπόψη της απελπιστικής καταστάσεως στην οποία βρισκόταν η ΡΑ κατά τον χρόνο της συνάψεως της συμβάσεως εξυγιάνσεως, κάθε ευλόγως επιμελής επενδυτής ενεργών στο πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς θα προέβαινε καταρχάς σε μελέτη σε βάθος της οικονομικής καταστάσεως της επιχειρήσεως και θα απαιτούσε την κατάρτιση σχεδίου βιώσιμης αναδιαρθρώσεως προτού της χορηγήσει τόσο μεγάλες πιστώσεις και, κατά μείζονα λόγο, πριν προβεί στην αγορά της. Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, παρά τα διάφορα αιτήματα της Επιτροπής, οι γερμανικές αρχές δεν παρέσχαν πληροφορίες σχετικά με την κατάρτιση κάποιου σχεδίου αναδιαρθρώσεως (αιτιολογική σκέψη 108 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Υπό τις συνθήκες αυτές, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας δεν μπορεί να επικαλείται την άγνοια των εν λόγω δημοσίων οργανισμών προς στήριξη των ισχυρισμών του, ότι, σύμφωνα με τις πληροφορίες που διέθεταν τον Μάρτιο του 1994, οι εν λόγω οργανισμοί μπορούσαν να θεωρήσουν ότι η ΡΑ δεν ήταν προβληματική επιχείρηση.

- 201 Υπό τις συνθήκες αυτές, δικαίως η Επιτροπή θεώρησε ότι, κατά τον χρόνο της χορηγήσεως των ενισχύσεων υπέρ αναδιρθρώσεως, η ΡΑ έπρεπε να θεωρηθεί ως προβληματική επιχείρηση και, επομένως, έπρεπε να εκτιμήσει την πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM με γνώμονα τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.
- 202 Τέλος, κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως. Ναι μεν η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει ελάχιστες ενδείξεις σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η ΡΑ έπρεπε να χαρακτηριστεί ως προβληματική επιχείρηση. Εντούτοις, στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, η Επιτροπή είχε δηλώσει σαφώς ότι «οι επίμαχες ενισχύσεις [δεν είχαν] προφανώς ως αντικείμενο την προώθηση της περιφερειακής αναπτύξεως, αλλά μάλλον την εξυγίανση της καταστάσεως και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων», οπότε, για να θεωρηθούν σύμφωνες με την κοινή αγορά, έπρεπε να πληρούν τις προϋποθέσεις που προέβλεπαν οι κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν αντέδρασαν στον χαρακτηρισμό αυτό. Εξ αυτού προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να παράσχει ευρύτερες εξηγήσεις επί του σημείου αυτού στην προσβαλλόμενη απόφαση. Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται για τον πρόσθετο λόγο ότι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται ιδίως βάσει του πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63). Για τους ίδιους λόγους και σε αντίθεση με τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να εκθέσει, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τους συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους θεωρούσε, μεταξύ άλλων, ότι η πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM αποτελούσε ενίσχυση υπέρ της CD Albrechts.
- 203 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω σκέψεων, οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά τη συνδρομή αυτή πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Z — Επί της πιστώσεως των 20 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην ΡΑ

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

204 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, καταρχάς, ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 33 της προσβαλλομένης απόφασης, η πίστωση των 20 εκατομμυρίων DEM χορηγήθηκε από την TAB στην ΡΑ τον Οκτώβριο του 1993 και όχι τον Μάρτιο του 1994. Επιπλέον, υπογραμμίζει ότι η πίστωση αυτή χρησίμευσε προς σταθεροποίηση της ταμειακής καταστάσεως της τελευταίας αυτής επιχειρήσεως και όχι προς εξόφληση μέρους των τραπεζικών πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της ΤΗΑ. Στη συνέχεια, προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, διότι διαπιστώνει ότι η εν λόγω πίστωση αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της ΡΑ, την οποία πρέπει να επιστρέψει η εταιρία αυτή. Θεωρεί ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, η ως άνω πίστωση δεν πρέπει να εκτιμηθεί με γνώμονα τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, διότι η ΡΑ δεν βρισκόταν σε μια τέτοια κατάσταση. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησως, διότι δεν εξήγησε τους λόγους που στήριξαν τη διαπίστωση κατά την οποία η CD Albrechts ωφελήθηκε από την εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή η οποία αποτελεί πλεονέκτημα χορηγηθέν με δημόσιους πόρους που πρέπει να εξεταστεί με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων.

205 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

206 Πρέπει να σημειωθεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας σχετικά με την πίστωση των 20 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η ΤΙΒ είναι σε μεγάλο βαθμό ανάλογη προς την προβαλλόμενη όσον αφορά την πίστωση των 25 εκατομμυρίων DEM.

207 Επομένως, με βάση το σύνολο των αιτιολογιών που περιλαμβάνονται στις σκέψεις 186 έως 205 ανωτέρω, που ισχύουν και για την ως άνω συνδρομή, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι που προβάλλει συναφώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας.

Η — *Επί της τιμής αγοράς ύψους 3 εκατομμυρίων DEM που κατέβαλε η TIB στην RBK*

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

208 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας σημειώνει ότι, στο πλαίσιο της εκτιμήσεώς της, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη ότι η συνδρομή αυτή χορηγήθηκε μετά την εξόφληση μεγάλου μέρους των χρεών της επιχειρήσεως PA, πράγμα το οποίο είχε ως αποτέλεσμα στοιχεία ενεργητικού ύψους 250 εκατομμυρίων DEM και χρέη ύψους 100 εκατομμυρίων DEM. Κατά το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, η Επιτροπή όφειλε να συναγάγει από την κατάσταση αυτή, που της γνωστοποίησαν ρητά οι γερμανικές αρχές με το έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1999, ότι η χορήγηση της εν λόγω συνδρομής ήταν σύμφωνη με την αρχή του ιδιώτη επιχειρηματία που ενεργεί στο πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς και ότι, επομένως, δεν αποτελούσε ενίσχυση. Επιπλέον, θεωρεί ότι, καθόσον το ως άνω τίμημα καταβλήθηκε σε εταιρία του ομίλου Pilz και, συνεπώς, ουδόλως απέβη σε όφελος της PA, η επιστροφή του πρέπει να ζητηθεί αποκλειστικά από τις επιχειρήσεις του ομίλου αυτού. Τέλος, θεωρεί ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως διότι δεν εξήγησε τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι η τιμή αγοράς των 3 εκατομμυρίων DEM, την οποία κατέβαλαν η TIB και η TAB, αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της PA και της CD Albrechts.

209 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, αμφισβητεί τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά τον οποίο η ίδια πεπλανημένα συνήγαγε την ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως. Σημειώνει ότι, μολονότι με τις ερωτήσεις που υπέβαλε στις γερμανικές αρχές, με έγγραφο της 25ης Νοεμβρίου 1996, απέβλεπε να βεβαιωθεί ότι η εξαγορά της επιχειρήσεως πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς, οι αρχές αυτές δεν υπέβαλαν σχετικές παρατηρήσεις ούτε διαβίβασαν αντίγραφο της συμβάσεως εξυγιάνσεως, αλλά περιορίστηκαν στον ισχυρισμό ότι η τιμή αγοράς είχε αποτελέσει το αντικείμενο διαπραγματεύσεως. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρεί ότι της ήταν αδύνατο να εξακριβώσει την ακρίβεια των θετικών εκτιμήσεων σχετικά με τη μέλλουσα αποδοτικότητα της επιχειρήσεως. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι το στοιχείο που καθόρισε την εκτίμησή της κατά την οποία ένας ιδιώτης επιχειρηματίας δεν θα είχε αγοράσει την PA και, επομένως, η

καταβολή του ως άνω τιμήματος έπρεπε να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση είναι το γεγονός ότι η ΡΑ έπρεπε να θεωρηθεί τότε ως προβληματική επιχείρηση. Σημειώνει ότι δεν προέκυπτε από τις πληροφορίες που διέθετε ότι οι ενισχύσεις είχαν χορηγηθεί στο πλαίσιο σχεδίου αναδιαρθρώσεως παρέχοντας τη δυνατότητα εξασφάλισης εντός ευλόγου χρόνου της αποδοτικότητας και της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της επιχειρήσεως. Αντιθέτως μάλιστα, από τις πληροφορίες αυτές συναγόταν ότι οι αξιώσεις των τραπεζών είχαν ικανοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό, ιδίως μετά την καταβολή ποσού 120 εκατομμυρίων DEM από την ΤΗΑ, και ότι τα μέτρα που προορίζονταν προς στήριξη ή διάσωση της ΡΑ είχαν χρηματοδοτηθεί σχεδόν αποκλειστικά από δημόσιους πόρους. Παρατηρεί επιπλέον ότι, ήδη από της λήψεως της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων, είχε κατατάξει το τίμημα της αγοράς μεταξύ των παρανόμων ενισχύσεων υπέρ της αναδιαρθρώσεως βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση. Τέλος, υπογραμμίζει ότι τον εν λόγω χαρακτηρισμό είχαν επιβεβαιώσει οι γερμανικές αρχές οι οποίες ισχυρίστηκαν ότι οι ενισχύσεις προς βελτίωση της ταμειακής καταστάσεως της εταιρίας ήταν απολύτως απαραίτητες (έγγραφο της 18ης Ιανουαρίου 1996) και ότι η ΡΑ δεν θα είχε επιβιώσει χωρίς τη λήψη των επίμαχων μέτρων εξυγιάνσεως (έγγραφο της 14ης Ιουλίου 1997).

210 Ομοίως, η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, αμφισβητεί τον ισχυρισμό κατά τον οποίο παρέβη συναφώς την υποχρέωση αιτιολογήσεως. Σημειώνει ότι, καθόσον η ως άνω συνδρομή είχε ήδη χαρακτηριστεί στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων ως παράνομη ενίσχυση υπέρ της αναδιαρθρώσεως προβληματικής επιχειρήσεως και η Επιτροπή δεν είχε λάβει αντίθετες πληροφορίες εκ μέρους των γερμανικών αρχών (έγγραφα της 18ης Ιανουαρίου 1996 και της 17ης Απριλίου 1997), δεν είχε κανένα λόγο να καταλήξει σε διαφορετική εκτίμηση στην προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 104 έως 111).

211 Η ODS παρατηρεί επιπλέον ότι το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας φαίνεται ότι συγχέει τις απαιτήσεις που συνδέονται με την υποχρέωση αιτιολογήσεως με το ζήτημα αν η Επιτροπή ορθά διεξήγαγε την έρευνα σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά. Υπογραμμίζει ότι μια ενδεχόμενη ανακρίβεια των πραγματικών περιστατικών που έλαβε υπόψη η Επιτροπή δεν συνδέεται με την υποχρέωση αιτιολογήσεως, διότι η Επιτροπή εδικαιούτο να θεωρήσει ότι αυτά ήταν ακριβή, καθόσον προέκυπταν από τις πληροφορίες που γνωστοποίησε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Σημειώνει ότι, αφού ήταν πρόδηλο ότι, κατά τις

πληροφορίες αυτές, τα επίμαχα μέτρα αποτελούσαν κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή δεν όφειλε να εξετάσει λεπτομερώς και ειδικώς κάθε συγκεκριμένο στοιχείο κατά το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ, αλλά μπορούσε να περιοριστεί σε μια συνοπτική αιτιολόγηση.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 212 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την παρούσα συνδρομή, πραγματική πλάνη, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης.
- 213 Όσον αφορά την αιτίαση που στηρίζεται σε πραγματική πλάνη και σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που διέθετε όταν εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, όφειλε να διαπιστώσει ότι το τίμημα των 3 εκατομμυρίων DEM που κατέβαλε η TIB για την αγορά των εταιρικών μεριδίων της PA ήταν σύμφωνο με τις συνθήκες της αγοράς.
- 214 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, η Επιτροπή ανέφερε ότι «η TAB και η TIB κατέβαλαν συνολικά 15 εκατομμύρια DEM στο πλαίσιο της εξαγοράς της [PA], τον Μάρτιο του 1994» και ότι «[από το ποσό αυτό] η TIB κατέβαλε 3 εκατομμύρια DEM για την αγορά των μετοχών από την [PBK]» (σημείο 2.2.2, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων). Στη συνέχεια, στο πλαίσιο της προσωρινής εκτιμήσεώς της των χρηματοδοτικών συνδρομών, υπογράμμισε ότι η τιμή αγοράς των 3 εκατομμυρίων DEM αποτελεί ασφαλώς κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, όπως και οι λοιπές συνδρομές (σημείο 3, πρώτο εδάφιο, της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων). Επιπλέον, ζήτησε ρητά από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να της εξηγήσει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκε η εν λόγω τιμή αγοράς (ερώτηση αριθ. 4 στο παράρτημα της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων).

- 215 Με το έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1999, οι γερμανικές αρχές έλαβαν θέση επ' αυτού. Υπογράμμισαν, αφενός, ότι η τιμή αγοράς δεν ανακοινώθηκε με τη μορφή υπολογισμού, αλλά συνιστά το αποτέλεσμα διαπραγματεύσεως, και, αφετέρου, ότι αποδέκτης της συνδρομής αυτής δεν ήταν η ΡΑ, αλλά ο όμιλος Pilsz. Επιπλέον, υπογράμμισαν ότι, λαμβανομένης υπόψη της θετικής καταστάσεως του προϋπολογισμού και του βαθμού στον οποίο είχαν αποπληρωθεί τα οφειλόμενα χρέη κατόπιν της συμβάσεως περί εξυγιάνσεως, η ΤΙΒ και η ΤΑΒ μπορούσαν να θεωρήσουν την περίοδο εκείνη ότι ήταν εύλογη μια τέτοια παρέμβαση, διότι η αξία των στοιχείων ενεργητικού της επιχειρήσεως υπερέβαινε σαφώς το ύψος των χρεών της. Κατά τις ως άνω αρχές, το συμπέρασμα αυτό επιβαλλόταν για τον πρόσθετο λόγο ότι η ΤΙΒ και η ΤΑΒ δεν ήταν ακόμη ενήμερες περί των διαφόρων λογιστικών παρατυπιών του Reiner Pilsz.
- 216 Ορθά η Επιτροπή θεώρησε ότι οι πληροφορίες αυτές δεν αρκούσαν για να επηρεάσουν το συμπέρασμά της κατά το οποίο η τιμή αγοράς έπρεπε να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση.
- 217 Πράγματι, αφενός, οι γερμανικές αρχές δεν παρέσχαν πληροφορίες από τις οποίες να μπορεί να εξακριβωθεί ο τρόπος υπολογισμού του τιμήματος των 3 εκατομμυρίων DEM. Απλώς και μόνον το γεγονός ότι το τίμημα αυτό αποτέλεσε το αντικείμενο διαπραγματεύσεως μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν έχει σημασία στο πλαίσιο αυτό. Αφετέρου, για τους λόγους που παρατίθενται στη σκέψη 199 ανωτέρω, κακώς οι γερμανικές αρχές επικαλέστηκαν την αξία των στοιχείων ενεργητικού της κοινής επιχειρήσεως μετά τη σύναψη της συμβάσεως εξυγιάνσεως και την άγνοια της ΤΙΒ και της ΤΑΒ για τις παρατυπίες σχετικά με αυτά τα στοιχεία ενεργητικού οι οποίες είχαν ως σκοπό τη δικαιολόγηση του τιμήματος. Το ως άνω συμπέρασμα επιβάλλεται για τον πρόσθετο λόγο ότι, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που διέθετε όταν εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή μπορούσε νομίμως να συναγάγει ότι, κατά τον χρόνο της αγοράς, τον Μάρτιο του 1994, ένας ευλόγως επιμελής επενδυτής ενεργών στο πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς θα όφειλε να διαπιστώσει ότι η ΡΑ ήταν προβληματική (βλ. τις σκέψεις 196 έως 202 ανωτέρω).
- 218 Αντιθέτως, δικαίως ισχυρίζεται το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ότι η Επιτροπή αμέλησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η συνδρομή αυτή χορηγήθηκε απευθείας στην ΡΒΚ. Πράγματι, η Επιτροπή δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο από

το οποίο να προκύπτει ότι η συνδρομή αυτή προοριζόταν για την αναδιάρθρωση της ΡΑ ή της CD Albrechts. Επομένως, κακώς η Επιτροπή θεώρησε, στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η ενίσχυση αυτή προοριζόταν «για την αναδιάρθρωση της [CD Albrechts]». Τέλος, η Επιτροπή δεν περιέλαβε καμία αιτιολογία στην προσβαλλόμενη απόφαση προς απόδειξη της υπάρξεως κάποιου πλεονεκτήματος υπέρ της ΡΑ απορρέοντος από τη χρηματοδοτική συνδρομή που να δικαιολογεί την αναζήτηση της ως άνω ενισχύσεως από την εταιρία αυτή.

- 219 Λαμβανομένης υπόψη της εν λόγω πραγματικής πλάνης όσον αφορά την ταυτότητα του δικαιούχου της ενισχύσεως και της ελλείψεως σχετικής αιτιολογίας, κατά παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί καθόσον η Επιτροπή δηλώνει ότι το τίμημα της αγοράς των 3 εκατομμυρίων DEM αποτελεί ενίσχυση «για την αναδιάρθρωση της [CD Albrechts]».

⊕ — *Επί της εισφοράς 12 εκατομμυρίων DEM εκ μέρους της TIB στο κεφάλαιο της ΡΑ*

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 220 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, καταρχάς, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη σχετικά με πολλά πραγματικά ζητήματα όσον αφορά τη συνδρομή αυτή. Εκθέτει ότι η Επιτροπή αμέλησε να διαπιστώσει ότι, όπως προκύπτει από τα έγγραφα των γερμανικών αρχών της 18ης Ιανουαρίου 1996 και της 30ής Μαρτίου 1999, η εισφορά κεφαλαίου ύψους 12 εκατομμυρίων DEM χρησίμευσε, μέχρι ποσού 7,6 εκατομμυρίων DEM, για την εξόφληση μέρους των τραπεζικών πιστώσεων οι οποίες καλύπτονταν από την εγγύηση της ΤΗΑ που είχαν καταβληθεί απευθείας στην Pilz Construction. Όσον αφορά το λοιπό μέρος της εισφοράς, δηλαδή 4,4 εκατομμύρια DEM, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας σημειώνει ότι το ως άνω χρηματικό ποσό εξετράπη παρανόμως υπέρ του ομίλου Pilz με τη μορφή μη επιστραφέντων εξόδων και μη πραγματοποιηθεισών πληρωμών στο πλαίσιο της συμβάσεως διαχειρίσεως και παραδόσεως αγαθών την οποία είχε συνάψει η ΡΑ με τον όμιλο αυτό.

221 Ισχυρίζεται, στη συνέχεια, ότι, λόγω αυτής της πραγματικής πλάνης, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά τη συνδρομή αυτή. Υπογραμμίζει ότι, καθόσον η εν λόγω επιχορήγηση χρησίμευσε, μέχρι ποσού 7,6 εκατομμυρίων DEM, προς εξόφληση ενός τμήματος των τραπεζικών πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της THA, δεν πρόκειται για κρατική ενίσχυση και, κατά μείζονα λόγο, για νέα ενίσχυση που θα ήταν ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Σημειώνει ότι, δεδομένου ότι το τμήμα αυτό της επιχορήγησεως καταβλήθηκε προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της THA και, κατά την Επιτροπή, η χορήγηση της εν λόγω εγγυήσεως αποτελεί κρατική ενίσχυση, κακώς η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ποσά που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο της παρεμβάσεως του εγγυητή βάσει της εν λόγω εγγυήσεως αποτελούν επίσης κρατικές ενισχύσεις, διότι τούτο ισοδυναμεί με το να υπολογίζονται δύο φορές τα ίδια ποσά ως κρατική ενίσχυση. Θεωρεί, επιπλέον, ότι, δεδομένου ότι, όπως το απέδειξε ήδη, η χορήγηση της εγγυήσεως πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση σύμφωνη με τη Συνθήκη, το ίδιο πρέπει να ισχύει αναγκαστικά για την υπό κρίση χρηματοδοτική συνδρομή, που χορηγήθηκε προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απέρρεαν από την εγγύηση. Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί εντούτοις ότι τούτο ισχύει μόνον αν οι καλυπτόμενες από την εγγύηση της THA πιστώσεις χρησίμευσαν πραγματικά για την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts.

222 Όσον αφορά τα υπόλοιπα 4,4 εκατομμυρία DEM, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί επίσης ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως, διότι στην προσβαλλόμενη απόφαση διαπιστώνει ότι το εν λόγω ποσό αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της PA. Σημειώνει ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή δεν μπορούσε να εκτιμηθεί με γνώμονα τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, διότι η PA δεν βρισκόταν σε μια τέτοια κατάσταση. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι η PA ουδέποτε ωφελήθηκε από την ως άνω συνδρομή, διότι αυτή χρησίμευσε για τη χρηματοδότηση της παραγωγής αγαθών που παραδόθηκαν στον όμιλο Pilz στο πλαίσιο της συμβάσεως διαχειρίσεως και παραδόσεως αγαθών, για τα οποία όμως ποτέ δεν καταβλήθηκε το αναλογούν τίμημα. Εκτιμά, επομένως, ότι, αν θεωρείται ότι η συνδρομή αυτή αποτελεί κρατική ενίσχυση, η επιστροφή της θα πρέπει να ζητηθεί αποκλειστικά από τις επιχειρήσεις του ομίλου Pilz.

223 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι το σύνολο της επιχειρηματολογίας όσον αφορά την εισφορά κεφαλαίου ύψους 12 εκατομμυρίων DEM πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 224 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την εν λόγω αιτίαση, πραγματική πλάνη για διάφορα περιστατικά, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.
- 225 Καταρχάς, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας για να αποδείξει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη όσον αφορά την εισφορά κεφαλαίου ύψους 12 εκατομμυρίων DEM που παρέσχε η TIB στην PA, αμελώντας να διαπιστώσει, αφενός, ότι, για ποσό 7,6 εκατομμυρίων DEM, η συνδρομή αυτή χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων από την THA πιστώσεων και, αφετέρου, ότι για ποσό 4,4 εκατομμυρίων DEM, η συνδρομή αυτή εξετράπη υπέρ του ομίλου Pilz.
- 226 Πράγματι, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, η Επιτροπή εξέθεσε ότι, από το ποσό των 15 εκατομμυρίων DEM που καταβλήθηκε στο πλαίσιο της αγοράς της κοινής επιχειρήσεως από την TIB και την TAB, 3 εκατομμύρια DEM αντιστοιχούσαν στην τιμή αγοράς των εταιρικών μεριδίων, «και [τα υπόλοιπα] 12 εκατομμύρια DEM [ήταν] εισφορά στο κεφάλαιο της κοινής επιχείρησης» και ότι, «από το ποσό αυτό [των 12 εκατομμυρίων DEM], 7,6 εκατομμύρια DEM χρησιμοποιήθηκαν για την εξόφληση του δανείου που είχε εγγυηθεί η THA και τα υπόλοιπα 4,4 εκατομμύρια χρησιμοποιήθηκαν ως κεφάλαια κινήσεως» (σημείο 2.2.2, δεύτερο εδάφιο, της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων).
- 227 Με το έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1999 οι γερμανικές αρχές επιβεβαίωσαν την ως άνω παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών. Επιπλέον, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι τούτο αμφισβητήθηκε από τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη.

- 228 Υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς η Επιτροπή διαπίστωσε στην αιτιολογική σκέψη 34 της προσβαλλομένης απόφασης, με βάση τις πληροφορίες που διέθετε όταν εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι, κατά την αγορά της κοινής επιχειρήσεως εκ μέρους της TIB και της TAB, οι επιχειρήσεις αυτές κατέβαλαν συνολικό ποσό 15 εκατομμυρίων DEM, εκ των οποίων 3 εκατομμύρια DEM που κατέβαλε η TIB στην PBK για την αγορά των εταιρικών μεριδίων και 12 εκατομμύρια DEM που κατέβαλε η TIB ως εισφορά στο κεφάλαιο της PA.
- 229 Στη συνέχεια, κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή αμέλησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι, για ποσό 7,6 εκατομμυρίων DEM, η συνδρομή αυτή χρησίμευσε προς εξόφληση των δανείων που κάλυπτε η THA. Χωρίς να απαιτείται να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί του αν η Επιτροπή πράγματι λησμόνησε να λάβει υπόψη κάτι τέτοιο, αρκεί να διαπιστωθεί ότι η παράλειψη αυτή, αν υποθεθεί ότι αποδεικνύεται, δεν έχει σημασία για το κύρος της εκτιμήσεως της επί του σημείου αυτού. Πράγματι, όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 194 ανωτέρω, αποκλείεται οι χρηματοδοτικές συνδρομές που χορηγήθηκαν προς εξόφληση των πιστώσεων που εγγυάτο η THA να ελήφθησαν υπόψη δύο φορές, διότι μόνον τα ποσά που πράγματι εκταμίευσε η THA προς εκτέλεση των απορρεουσών από την εγγύηση υποχρεώσεων της χαρακτηρίστηκαν ως κρατική ενίσχυση στην προσβαλλόμενη απόφαση.
- 230 Τέλος, καθόσον το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή αμέλησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι, όσον αφορά ποσό 4,4 εκατομμυρίων DEM, η συνδρομή αυτή εξετράπη παρανόμως υπέρ του ομίλου Pilsz, το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην εκτίμηση της ως άνω αιτιάσεως στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με τη νομιμότητα της σειράς αναζητήσεως των σχετικών ποσών που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης απόφασης (βλ. σκέψεις 307 έως 348 κατωτέρω).
- 231 Δεύτερον, δεδομένου ότι αποδείχθηκε ότι η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πραγματική πλάνη όσον αφορά τη συνδρομή αυτή, πρέπει να εξετασθούν τα διάφορα επιχειρήματα που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας για να αποδείξει την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως και την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως όσον αφορά την ως άνω συνδρομή.

- 232 Συναφώς, κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι, καθόσον η εισφορά χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων από την ΤΗΑ πιστώσεων, για ποσό 7,6 εκατομμυρίων DEM, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως χαρακτηρίζοντας τη συνδρομή αυτή ως νέα ενίσχυση. Πράγματι, απλώς και μόνον από το ότι η συνδρομή αυτή, η οποία χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων από την ΤΗΑ πιστώσεων, χορηγήθηκε από την ΤΙΒ μπορεί να συναχθεί ότι δεν πρόκειται για παρέμβαση στο πλαίσιο της εγγυήσεως αυτής. Εξ αυτού προκύπτει ότι πρόκειται όντως για νέα ενίσχυση.
- 233 Εν πάση περιπτώσει, δικαίως η Επιτροπή χαρακτήρισε την ως άνω συνδρομή ως ενίσχυση για την αναδιάρθρωση προβληματικής επιχειρήσεως. Πράγματι, όπως υπογραμμίστηκε στις σκέψεις 196 έως 202 ανωτέρω, η ΡΑ μπορούσε να χαρακτηριστεί ως προβληματική επιχείρηση κατά τον χρόνο της χορηγήσεως της ως άνω συνδρομής. Όμως, μπορεί κάλλιστα να υποτεθεί ότι μια ιδιωτική επιχείρηση στην κατάσταση της ΤΙΒ δεν θα είχε καταβάλει εισφορά κεφαλαίου σε προβληματική επιχείρηση όπως η ΡΑ χωρίς να προβεί, τουλάχιστον, σε λεπτομερή ανάλυση της οικονομικής καταστάσεως της επιχειρήσεως και χωρίς να εκπονήσει ένα σχέδιο αναδιρθρώσεώς της. Επιπλέον, ενώ η συνδρομή αυτή είχε χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, οι γερμανικές αρχές δεν διαφώνησαν με τον χαρακτηρισμό αυτό κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Τέλος, όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 202 ανωτέρω, η Επιτροπή παρέσχε επαρκή αιτιολογία, σύμφωνη προς τις επιταγές του άρθρου 253 ΕΚ, προκειμένου να αποδείξει το ασυμβίβαστο της ενισχύσεως αυτής προς την κοινή αγορά.
- 234 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή.

I — Επί της κτήσεως του εταιρικού κεφαλαίου της ΡΑ από την ΤΙΒ και την ΤΑΒ

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 235 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή πεπλανημένα διαπίστωσε στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι το ποσό των 33 εκατομμυρίων DEM

που μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 35 της προσβαλλομένης απόφασης αποτελεί χρηματοδοτική συνδρομή. Σημειώνει ότι το ποσό αυτό αντιστοιχεί στην πραγματικότητα στο ονομαστικό κεφάλαιο της ΡΑ. Επιπλέον, θεωρεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως.

²³⁶ Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Μαΐου 2004 η Επιτροπή αναγνώρισε ότι κακώς διαπίστωσε στην προσβαλλόμενη απόφαση ότι η κτήση από την ΤΙΒ και την ΤΑΒ του εταιρικού κεφαλαίου της ΡΑ, έναντι ποσού 33 εκατομμυρίων DEM, αποτελούσε κρατική ενίσχυση. Επομένως, δέχθηκε να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση επί του σημείου αυτού.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

²³⁷ Λαμβανομένων υπόψη των δηλώσεων της Επιτροπής κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Μαΐου 2004, που καταγράφηκαν στα πρακτικά της συνεδριάσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν οι λοιπές αιτιάσεις που προβάλλονται συναφώς, η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη χαρακτηρίζοντας ως κρατική ενίσχυση την εκ μέρους της ΤΙΒ και της ΤΑΒ κτήση του εταιρικού κεφαλαίου της ΡΑ, έναντι ποσού 33 εκατομμυρίων DEM.

²³⁸ Βάσει των ανωτέρω, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης απόφασης πρέπει να ακυρωθεί καθόσον η Επιτροπή θεώρησε ότι η ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά κρατική ενίσχυση που προοριζόταν για την αναδιάρθρωση της εταιρίας CD Albrechts περιλαμβάνει ποσό 33 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο της κτήσεως του εταιρικού κεφαλαίου της ΡΑ.

Κ — Επί της πίστώσεως των 2 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην ΡΑ

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

239 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, κακώς η Επιτροπή ούτε έλαβε υπόψη ούτε αιτιολόγησε επαρκώς το γεγονός ότι η πίστωση ύψους 2 εκατομμυρίων DEM που παρέσχε η LfA στην ΡΑ δεν χορηγήθηκε στην εταιρία αυτή αλλά χρησίμευσε αποκλειστικά για την εξόφληση των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν παρασχεθεί στην ΡΒΚ, οι οποίες καλύπτονταν από εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας. Όμως, θεωρεί ότι, καθόσον η Επιτροπή υπολόγισε ήδη το συνολικό ποσό της εγγυήσεως (54,7 εκατομμύρια DEM) ως κρατική ενίσχυση, το να θεωρηθεί ότι η πίστωση αυτή αποτελεί επίσης κρατική ενίσχυση ισοδυναμεί με διπλό υπολογισμό ως ενισχύσεως του ίδιου ποσού. Ομοίως, θεωρεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως εκτιμώντας στην προσβαλλόμενη απόφαση, χωρίς να παράσχει την παραμικρή αιτιολογία, ότι η πίστωση των 2 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA αποτελεί νέα ενίσχυση. Τέλος, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως διότι δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι η πίστωση των 2 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην ΡΑ αποτελούσε ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.

240 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά τη συνδρομή αυτή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

241 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την υπό κρίση χρηματοδοτική συνδρομή, πραγματική πλάνη, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρέωσεως αιτιολογήσεως.

242 Συναφώς, πρέπει να εξεταστεί, πρώτον, αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη, όπως ισχυρίζεται το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, παραλείποντας να λάβει υπόψη ότι η εν λόγω πίστωση των 2 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην ΡΑ χρησίμευσε προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που καλύπτονταν από εγγύηση του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας.

243 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο σημείο 2.2.2, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως περί εξετάσεως ενισχύσεων, η Επιτροπή προέβη στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

«Στις 8 Μαρτίου 1994, [το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας] συνήψε, μέσω της LfA [...], δύο δανειοδοτικές συμβάσεις υπέρ της κοινής επιχείρησης, ύψους 2 και 7 εκατομμυρίων DEM αντίστοιχα· και στις δύο περιπτώσεις το επιτόκιο είχε καθοριστεί σε 7% και η εξόφλησή τους έπρεπε να ολοκληρωθεί το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου 1996 και [τις] 30 Μαρτίου 1996, αντίστοιχα. Το πρώτο δάνειο χρησιμοποιήθηκε για την εξόφληση [...] της πίστωσης που εγγυήθηκε [το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας].»

244 Από το χωρίο αυτό προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή ήταν ενήμερη του γεγονότος ότι το δάνειο των 2 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων πιστώσεων.

245 Στη συνέχεια, πρέπει να σημειωθεί ότι, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, ούτε οι γερμανικές αρχές ούτε τα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη διατύπωσαν παρατηρήσεις προς διόρθωση της πληροφορίας αυτής. Αντιθέτως, στο έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1999, οι γερμανικές αρχές επιβεβαίωσαν την ακρίβεια όσων είχαν διαπιστωθεί συναφώς στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων.

246 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι με βάση τις πληροφορίες που διέθετε η Επιτροπή κατά τον χρόνο της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, αυτή όφειλε να γνωρίζει ότι η πίστωση των 2 εκατομμυρίων DEM χρησίμευσε προς εξόφληση μέρους των εγγυημένων από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας πιστώσεων.

247 Εντούτοις, σε αντίθεση με όσα έγιναν δεκτά όσον αφορά την παραίτηση από την απαίτηση των 3 εκατομμυρίων DEM (βλ. τις σκέψεις 123 έως 130 ανωτέρω), το σφάλμα αυτό δεν ασκεί επιρροή επί της νομιμότητας της αποφάσεως, διότι εν προκειμένω αποκλείεται, εν πάση περιπτώσει, να πρόκειται για διπλό υπολογισμό του ίδιου πλεονεκτήματος. Πράγματι, απλώς και μόνον το γεγονός ότι η συνδρομή αυτή χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων από το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας πιστώσεων δεν μπορεί να συναχθεί ότι πρόκειται για παρέμβαση στο πλαίσιο της εγγυήσεως αυτής. Ειδικότερα, η ως άνω πίστωση χορηγήθηκε στην ΡΑ για να μπορέσει η τελευταία να εξοφλήσει μέρος των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση. Έτσι, μολονότι η χορήγηση της πιστώσεως αποσκοπεί στη διευκόλυνση της εξοφλήσεως των εγγυημένων πιστώσεων, δεν πρόκειται για παρέμβαση του εγγυητή στο πλαίσιο υφισταμένης εγγυήσεως, αλλά για νέα ενίσχυση.

248 Δεύτερον, κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως εκτιμώντας ότι η πίστωση αυτή χορηγήθηκε σε προβληματική επιχείρηση και χαρακτηρίζοντάς την ως κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Πρέπει, πράγματι, να υπομνησθεί ότι, κατά τον χρόνο της χορηγήσεως της ως άνω πιστώσεως, η ΡΑ μπορούσε να χαρακτηριστεί ως προβληματική επιχείρηση (βλ. συναφώς τις σκέψεις 196 έως 202 ανωτέρω). Όμως, μπορεί όντως να υποτεθεί ότι μια ιδιωτική επιχείρηση που βρίσκεται στην κατάσταση της LfA δεν θα είχε χορηγήσει άλλη πίστωση σε προβληματική επιχείρηση όπως η ΡΑ χωρίς να προβεί, τουλάχιστον, σε λεπτομερή ανάλυση της οικονομικής καταστάσεως της επιχειρήσεως και χωρίς κάποιο σχέδιο αναδιαρθρώσεώς της. Επιπλέον, ενώ η πίστωση αυτή είχε χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, οι γερμανικές αρχές δεν αντιτάχθηκαν στη συνέχεια στον χαρακτηρισμό αυτό. Τέλος, όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 202 ανωτέρω, η Επιτροπή παρέσχε επαρκή αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της ΡΑ ως προβληματικής επιχειρήσεως και, επομένως, όσον αφορά τη συμφωνία της ενισχύσεως με την κοινή αγορά.

249 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή.

Λ — Επί του δανείου από εταίρο ύψους 3,5 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TIB στην PA

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

250 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση συνεπάγεται παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και της υποχρέωσης αιτιολογήσεως, καθόσον χαρακτηρίζει το χορηγηθέν από εταίρο δάνειο ύψους 3,5 εκατομμυρίων DEM ως κρατική ενίσχυση υπέρ της PA, ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Σημειώνει ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, το δάνειο αυτό δεν έπρεπε να εκτιμηθεί βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, διότι η PA δεν βρισκόταν σε μια τέτοια κατάσταση. Επιπλέον παρατηρεί ότι, όπως προκύπτει από το έγγραφο των γερμανικών αρχών της 30ής Μαρτίου 1999, το χορηγηθέν από εταίρο δάνειο ύψους 3,5 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TIB στην PA εξετράπη παρανόμως υπέρ του ομίλου Pilz μέσω του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχειρίσεως.

251 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

252 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την ως άνω συνδρομή, πραγματική πλάνη, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.

253 Πρέπει να σημειωθεί, καταρχάς, ότι το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας δεν αμφισβητεί τη διαπίστωση που περιλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 35 της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η TIB χορήγησε, τον Απρίλιο του 1994, ένα δάνειο εταίρου ύψους 3,5 εκατομμυρίων DEM στην PA.

254 Στη συνέχεια, πρέπει να σημειωθεί ότι κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική πλάνη και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως ακολουθώντας τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και χαρακτηρίζοντας την ως άνω πίστωση ως κρατική ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Πράγματι, όπως υπογραμμίστηκε στις σκέψεις 196 έως 202 ανωτέρω, η ΡΑ μπορούσε να θεωρηθεί ως προβληματική επιχείρηση κατά τον χρόνο της χορηγήσεως της ως άνω πιστώσεως. Όμως, μπορεί πράγματι να υποτεθεί ότι μια ιδιωτική εταιρία ευρισκόμενη στην κατάσταση της ΤΙΒ δεν θα χορηγούσε πίστωση σε προβληματική επιχείρηση όπως η ΡΑ χωρίς να προβεί, τουλάχιστον, σε λεπτομερή ανάλυση της οικονομικής καταστάσεως της κοινής επιχειρήσεως και χωρίς να εκπονήσει ένα σχέδιο αναδιάρθρωσεως της. Επιπλέον, ενώ η συνδρομή αυτή είχε χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, οι γερμανικές αρχές δεν αντιτάχθηκαν στη συνέχεια στον χαρακτηρισμό αυτό. Τέλος, όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 202 ανωτέρω, η Επιτροπή παρέσχε επαρκή αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της ΡΑ ως προβληματικής επιχειρήσεως και, επομένως, όσον αφορά τη συμφωνία της ενισχύσεως με την κοινή αγορά.

255 Τέλος, καθόσον το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή αμέλησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η ως άνω συνδρομή εξετράπη παρανόμως υπέρ του ομίλου Pilz, το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην εκτίμηση της ως άνω αιτιάσεως στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με τη νομιμότητα της σειράς αναζητήσεως των σχετικών ποσών που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψεις 307 έως 347 κατωτέρω).

256 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την υπό κρίση συνδρομή.

M — Επί της πιστώσεως των 15 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στον όμιλο Pilz

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

257 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά την πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM που

χορήγησε η LfA, διότι η εν λόγω πίστωση χορηγήθηκε απευθείας στον όμιλο Pitz, οπότε δεν υπάρχει λόγος να ζητηθεί από την κοινή επιχείρηση και τους διαδόχους της η επιστροφή της. Στη συνέχεια, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως διότι δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους η εν λόγω πίστωση αποτελεί ενίσχυση υπέρ της PA ή της CD Albrechts.

258 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη. Υπογραμμίζει ότι ελάχιστη σημασία έχει αν η πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM προοριζόταν για τον όμιλο Pitz, διότι, δεδομένου ότι επρόκειτο για πίστωση εκμεταλλεύσεως που έπρεπε να χρησιμεύσει ως προσωρινό βοήθημα εν αναμονή της ευρέσεως αγοραστή της κοινής επιχειρήσεως, ευνόησε και την κοινή επιχείρηση και την PA.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

259 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την εν λόγω συνδρομή, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρέωσεως αιτιολογήσεως.

260 Δικαίως το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή αμέλησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η συνδρομή αυτή χορηγήθηκε απευθείας στον όμιλο Pitz. Πράγματι, η Επιτροπή δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι η συνδρομή αυτή προοριζόταν για την αναδιάρθρωση της PA ή της CD Albrechts.

261 Το ως άνω συμπέρασμα δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 37 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η πίστωση

των 15 εκατομμυρίων DEM έπρεπε να χρησιμοποιηθεί προς στήριξη του ομίλου Pilz εν αναμονή της ευρέσεως αγοραστή της ΡΑ. Πράγματι, επιπλέον του ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς στήριξη της διαπιστώσεως αυτής, δεν αποδεικνύεται ότι η ΡΑ όντως ευνοήθηκε από την εν λόγω ενίσχυση. Επομένως, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ότι από την εν λόγω πίστωση ωφελήθηκε η ΡΑ.

- 262 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, χωρίς να απαιτείται να εξεταστεί η αιτίαση σχετικά με την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί καθόσον η Επιτροπή δηλώνει ότι η πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM συνιστά ενίσχυση «για την αναδιάρθρωση της [CD Albrechts]».

N — Επί της πιστώσεως των 15 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην CD Albrechts

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 263 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας σημειώνει ότι, όπως προκύπτει από το έγγραφο των γερμανικών αρχών της 30ής Μαρτίου 1999, η πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην CD Albrechts διοχετεύθηκε στον όμιλο Pilz. Παρατηρεί επίσης ότι η εν λόγω πίστωση έχει ήδη εξοφληθεί. Στη συνέχεια, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ, διότι θεώρησε, στην προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της ΡΑ. Σημειώνει ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, η εν λόγω πίστωση δεν πρέπει να εκτιμηθεί βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση, διότι η ΡΑ, που κατέστη στη συνέχεια CD Albrechts, δεν βρισκόταν σε μια τέτοια κατάσταση κατά τον χρόνο της καταβολής των σχετικών ποσών. Επιπλέον, εκθέτει ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως διότι δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους η εν λόγω πίστωση αποτελεί ενίσχυση υπέρ της ΡΑ ή της CD Albrechts.

264 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την εν λόγω συνδρομή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

265 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την ως άνω συνδρομή, πραγματική πλάνη, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.

266 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί, καταρχάς, ότι το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας δεν προσκομίζει καμία απόδειξη προς στήριξη του ισχυρισμού του ότι ένα μέρος ή το σύνολο της εν λόγω πίστώσεως έχει ήδη εξοφληθεί. Επιπλέον, δεν αποδεικνύει ούτε ότι, κατά τη διοικητική διαδικασία, η Επιτροπή είχε ενημερωθεί σχετικά με μια τέτοια εξόφληση.

267 Στη συνέχεια, κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε νομική πλάνη και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως χαρακτηρίζοντας την εν λόγω πίστωση ως κρατική ενίσχυση για την αναδιάρθρωση, ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Πράγματι, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 196 έως 202 ανωτέρω, η CD Albrechts, πρώην PA, μπορούσε να θεωρηθεί ως προβληματική επιχείρηση κατά τον χρόνο της χορηγήσεως της ως άνω πίστώσεως. Όμως, μπορεί πράγματι να υποτεθεί ότι μια ιδιωτική εταιρία ευρισκόμενη στην κατάσταση της TAB δεν θα χορηγούσε πίστωση σε προβληματική επιχείρηση όπως η CD Albrechts χωρίς να προβεί, τουλάχιστον, σε λεπτομερή ανάλυση της οικονομικής καταστάσεως της επιχειρήσεως και χωρίς να εκπονήσει ένα σχέδιο αναδιάρθρωσεώς της. Επιπλέον, ενώ η συνδρομή αυτή είχε χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, οι γερμανικές αρχές δεν αντιτάχθηκαν στη συνέχεια στον χαρακτηρισμό αυτό. Εξάλλου, όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 202 ανωτέρω, η Επιτροπή παρέσχε επαρκή αιτιολογία όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της CD Albrechts ως προβληματικής επιχείρησεως και, επομένως, όσον αφορά τη συμφωνία της ενισχύσεως με την κοινή αγορά.

- 268 Τέλος, καθόσον το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή αμέλησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η ως άνω συνδρομή διοχετεύθηκε παρανόμως στον όμιλο Pilz, το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην εκτίμηση της ως άνω αιτιάσεως στο πλαίσιο της επιχειρηματολογίας του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με τη νομιμότητα της σειράς αναζήτησεως των σχετικών ποσών που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως (βλ. σκέψεις 318 έως 344 κατωτέρω).
- 269 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, με την επιφύλαξη της μεταγενέστερης εξετάσεως της τελευταίας αυτής αιτιάσεως, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την υπό κρίση συνδρομή.

Ξ — Επί της πιστώσεως των 7 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην CD Albrechts

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 270 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, καταρχάς, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε διάφορα σημεία σε πραγματική πλάνη όσον αφορά την πίστωση των 7 εκατομμυρίων DEM. Διατείνεται ότι, σε αντίθεση με όσα διαπίστωσε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 36 και 73 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η πίστωση των 7 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην PA δεν χρησίμευσε προς στήριξη της εταιρίας αυτής. Παρατηρεί ότι, κατόπιν της συνάψεως της συμβάσεως εξυγιάνσεως, η εν λόγω πίστωση χρησιμοποιήθηκε, μέχρι ποσού 2 εκατομμυρίων DEM, προς εξόφληση των δεδουλευμένων τόκων των τραπεζικών πιστώσεων που είχαν χορηγηθεί στην PBK και που καλύπτονταν από την εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας. Θεωρεί επομένως ότι, καθόσον η Επιτροπή υπολόγισε ήδη το συνολικό ποσό της εγγυήσεως (54,7 εκατομμύρια DEM) ως κρατική ενίσχυση, το να θεωρηθεί ότι το εν λόγω μέρος της πιστώσεως αυτής αποτελεί επίσης κρατική ενίσχυση ισοδυναμεί με υπολογισμό δύο φορές του ίδιου ποσού ενισχύσεως.

- 271 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί, στη συνέχεια, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πολλά σημεία σε νομική πλάνη και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά τη συνδρομή αυτή. Αμφισβητεί ειδικότερα ότι η εν λόγω πίστωση αποτελεί κρατική ενίσχυση και, κατά μείζονα λόγο, ότι πρόκειται για νέα ενίσχυση, ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Εκθέτει ότι, δεδομένου ότι ποσό 5 εκατομμυρίων DEM από την εν λόγω πίστωση χρησιμοποιήθηκε προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της THA και δεδομένου ότι, κατά την Επιτροπή, η χορήγηση της εν λόγω εγγυήσεως αποτελεί κρατική ενίσχυση, κακώς η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ποσά που καταβλήθηκαν σε εκτέλεση των απορρεουσών από την εγγύηση αυτή υποχρεώσεων αποτελούν επίσης κρατικές ενισχύσεις, διότι τούτο ισοδυναμεί με το να υπολογίζονται δύο φορές τα ίδια ποσά ως κρατική ενίσχυση. Θεωρεί, επιπλέον, ότι, δεδομένου ότι, όπως το απέδειξε ήδη, η χορήγηση της εγγυήσεως πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση σύμφωνα με τη Συνθήκη, το ίδιο πρέπει να ισχύει αναγκαστικά για την υπό κρίση χρηματοδοτική συνδρομή, που χορηγήθηκε προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απέρρεαν από την εγγύηση. Τέλος, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως διότι δεν ανέφερε τους λόγους για τους οποίους θεωρούσε ότι η πίστωση των 7 εκατομμυρίων DEM αποτελεί κρατική ενίσχυση υπέρ της CD Albrechts, ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, ενώ η πίστωση αυτή χρησιμοποιήθηκε, για ποσό 5 εκατομμυρίων DEM, μόνο για την εξόφληση των τραπεζικών πιστώσεων που προοριζόνταν για την κατασκευή του εργοστασίου CD στο Albrechts και χορηγήθηκε αποκλειστικά στην Pils Construction, ενώ άλλα 2 εκατομμύρια DEM από την ως άνω πίστωση χρησιμοποιήθηκαν για την εξόφληση των τόκων των καλυπτομένων από την εγγύηση αυτή πιστώσεων.
- 272 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, θεωρεί ότι η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 273 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας επικαλείται, όσον αφορά την ως άνω συνδρομή, πραγματική πλάνη ως προς διάφορα στοιχεία, πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

274 Συναφώς, πρέπει να εξετασθεί, καταρχάς, αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη, όπως ισχυρίζεται το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, παραλείποντας να λάβει υπόψη ότι η εν λόγω πίστωση των 7 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην ΡΑ χρησίμευσε, αφενός, για ποσό 2 εκατομμυρίων DEM, προς εγγύηση των μελλοντικών τόκων των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας και, αφετέρου, για ποσό 5 εκατομμυρίων DEM, προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση της ΤΗΑ.

275 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στην απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, η Επιτροπή προέβη στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

«Στις 8 Μαρτίου 1994, [το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας] συνήψε, μέσω της LfA [...], δύο δανειοδοτικές συμβάσεις υπέρ της κοινής επιχείρησης, ύψους 2 και 7 εκατομμυρίων DEM αντίστοιχα και στις δύο περιπτώσεις το επιτόκιο είχε καθοριστεί σε 7% και η εξόφλησή τους έπρεπε να ολοκληρωθεί το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου 1996 και [τις] 30 Μαρτίου 1996, αντίστοιχα. Το πρώτο δάνειο χρησιμοποιήθηκε για την εξόφληση [...] της πίστωσης που εγγυήθηκε [το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας]. Όσον αφορά το δεύτερο δάνειο, 5 εκατομμύρια DEM χρησιμοποιήθηκαν προς μείωση του ποσού του δανείου που είχε εγγυηθεί η ΤΗΑ και τα υπόλοιπα 2 εκατομμύρια DEM χρησιμοποιήθηκαν ως κεφάλαιο κινήσεως.»

276 Από το χωρίο αυτό προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή πληροφορήθηκε, πριν από την κίνηση της επίσημης διαδικασίας, ότι, για ποσό 5 εκατομμυρίων DEM, το δάνειο των 7 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων από την ΤΗΑ πιστώσεων. Αντιθέτως, στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, δεν φαίνεται ότι είχε πληροφορηθεί ότι τα υπόλοιπα 2 εκατομμύρια DEM του ως άνω δευτέρου δανείου των 7 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA χρησίμευσαν προς εγγύηση της πληρωμής των μελλοντικών τόκων που είχε εγγυηθεί το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας.

- 277 Όμως, πρέπει να σημειωθεί ότι, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, οι γερμανικές αρχές διατύπωσαν παρατηρήσεις σχετικά με τη χρησιμοποίηση του δανείου αυτού. Πράγματι, στο έγγραφο της 30ής Μαρτίου 1999, υπογράμμισαν καταρχάς ότι, για ποσό 5 εκατομμυρίων, το δάνειο αυτό δεν χρησίμευσε για την εξόφληση των πιστώσεων που είχε εγγυηθεί το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας αλλά των πιστώσεων που είχε εγγυηθεί η ΤΗΑ. Στη συνέχεια, οι αρχές αυτές ανέφεραν ότι τα υπόλοιπα 2 εκατομμύρια DEM εμβάστηκαν στις ιδιωτικές τράπεζες προς εγγύηση της καταβολής των μελλοντικών τόκων.
- 278 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που διέθετε κατά τον χρόνο της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή όφειλε να γνωρίζει ότι η πίστωση των 7 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA χρησίμευσε, αφενός, για ποσό 5 εκατομμυρίων DEM, προς εξόφληση μέρους των πιστώσεων που είχε εγγυηθεί η ΤΗΑ και, αφετέρου, για ποσό 2 εκατομμυρίων DEM, προς εγγύηση της καταβολής των μελλοντικών τόκων των πιστώσεων που καλύπτονταν από εγγύηση του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας.
- 279 Εντούτοις, πρέπει να σημειωθεί ότι η έλλειψη τέτοιων διαπιστώσεων στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν άσκησε επιρροή επί της νομιμότητάς της όσον αφορά την εν λόγω συνδρομή.
- 280 Πράγματι, και αν ακόμα υποτεθεί ότι η Επιτροπή είχε λάβει υπόψη το γεγονός ότι, για ποσό 5 εκατομμυρίων DEM, η πίστωση των 7 εκατομμυρίων DEM χρησιμοποιήθηκε προς εξόφληση των πιστώσεων που είχε εγγυηθεί η ΤΗΑ, η περίπτωση αυτή δεν θα είχε μεταβάλει την εκτίμησή της σχετικά με τη συνδρομή αυτή διότι, για τους λόγους που περιλαμβάνονται στη σκέψη 194 ανωτέρω, οι χρηματοδοτικές συνδρομές που χορηγήθηκαν για την εξόφληση των πιστώσεων που είχε εγγυηθεί η ΤΗΑ διακρίνονται από τα ποσά που κατέβαλε η ΤΗΑ στο πλαίσιο της ίδιας αυτής εγγυήσεως.
- 281 Επιπλέον, κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι, καθόσον η πίστωση αυτή χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων από την ΤΗΑ πιστώσεων, για ποσό 5 εκατομμυρίων DEM, η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη

εκτιμήσεως και παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως χαρακτηρίζοντας τη συνδρομή αυτή ως νέα ενίσχυση. Πράγματι απλώς και μόνον το γεγονός ότι η συνδρομή αυτή χρησίμευσε προς εξόφληση των εγγυημένων από την ΤΗΑ πιστώσεων δεν μπορεί να συναχθεί ότι πρόκειται για παρέμβαση στο πλαίσιο της εγγυήσεως αυτής. Ειδικότερα, η ως άνω πίστωση χορηγήθηκε στην κοινή επιχείρηση για να μπορέσει η τελευταία να εξοφλήσει μέρος των πιστώσεων που καλύπτονταν από την εγγύηση. Επομένως, μολονότι η χορήγηση της πιστώσεως αποσκοπεί στη διευκόλυνση της εξοφλήσεως των εγγυημένων πιστώσεων, δεν πρόκειται για παρέμβαση του εγγυητή στο πλαίσιο υφισταμένης εγγυήσεως, αλλά για νέα ενίσχυση.

- 282 Τέλος, όσον αφορά το ότι, για ποσό 2 εκατομμυρίων DEM, η ως άνω συνδρομή χρησιμοποιήθηκε προς εγγύηση της καταβολής των μελλοντικών τόκων των πιστώσεων που είχε εγγυηθεί το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας δεν αποδεικνύει με ποιο τρόπο το πραγματικό αυτό στοιχείο θα μπορούσε να επηρεάσει την εκ μέρους της Επιτροπής εκτίμηση όσον αφορά τη συνδρομή αυτή, δηλαδή ότι πρόκειται για ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά, δεδομένου ότι χορηγήθηκε κατά παράβαση των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση.
- 283 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη στο σύνολό της η επιχειρηματολογία που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την εν λόγω συνδρομή.

Ο — Επί της πιστώσεως των 9,5 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην CD Albrechts

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 284 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας σημειώνει ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η εν λόγω πίστωση εξοφλήθηκε πλήρως. Υπογραμμίζει επίσης ότι η εν λόγω πίστωση είναι η μόνη από

την οποία ωφελήθηκε πράγματι η CD Albrechts, καθόσον, τον Δεκέμβριο του 1994, οι σχέσεις της με τον όμιλο Pilsz διακόπηκαν οριστικά. Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή έπρεπε να εκτιμήσει το δάνειο αυτό σε συνάρτηση με το κριτήριο του επενδυτή που δρα στην οικονομία της αγοράς, δηλαδή λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές δυσχέρειες τις οποίες αντιμετώπιζε η CD Albrechts λόγω των παρανόμων ενεργειών του ομίλου Pilsz.

- 285 Η Επιτροπή σημειώνει ότι δεν έλαβε πληροφορίες σχετικά με μια ενδεχόμενη εξόφληση, οπότε εδικαιούτο να πιστεύει ότι η εν λόγω πίστωση δεν είχε εξοφληθεί.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 286 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με την υπό κρίση συνδρομή, αρκεί η διαπίστωση ότι το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας δεν προσκομίζει κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς στήριξη του ισχυρισμού του ότι το ποσό της συνδρομής αυτής είχε επιστραφεί πλήρως. Εξάλλου, και αν ακόμα υποτεθεί ότι θα μπορούσε να αποδείξει κάτι τέτοιο, δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, οπότε δεν μπορεί να προσάψει στην Επιτροπή ότι δεν τα έλαβε υπόψη στο πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως. Τέλος, ο ισχυρισμός του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας που στηρίζεται στο ότι η χορήγηση της ενισχύσεως αντιστοιχεί σε μια λογική συμπεριφορά ιδιώτη επιχειρηματία δεν μπορεί να ευδοκιμήσει, δεδομένου ότι, λαμβανομένων υπόψη όσων εκτίθενται στην σκέψη 217 ανωτέρω, εν προκειμένω, το ζήτημα αν η TAB ενήργησε ως ιδιώτης επιχειρηματίας δεν ασκεί επιρροή επί της εκτιμήσεως της συμφωνίας της ενισχύσεως προς την κοινή αγορά και, επομένως, δεν έχει σημασία.

- 287 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας όσον αφορά την ως άνω συνδρομή.

Π — Επί των τόκων συνολικού ποσού 21,3 εκατομμυρίων DEM

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

288 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, καταρχάς, ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά τους τόκους. Σημειώνει ότι, η Επιτροπή Επιτροπή δεν προέβη σε διαπιστώσεις ή δεν παρέσχε δικαιολογίες σε κανένα σημείο της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τον υπολογισμό του ποσού των 21,3 εκατομμυρίων DEM που αντιπροσωπεύει τους μη καταβληθέντες τόκους των διαφόρων χρηματικών συνδρομών. Κατά το ομόσπονδο κράτος αυτό, τούτο εκπλήσσει ακόμη περισσότερο διότι τα ποσά που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο της συμβάσεως εξυγιάνσεως με σκοπό την απελευθέρωση των εγγυήσεων περιελάμβαναν ήδη ένα σημαντικό τμήμα για τόκους. Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας θεωρεί, εξάλλου, ότι, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση προβλέπει ότι οι επιστρεπτέες ενισχύσεις πρέπει να προσαυξηθούν με βάση το επιτόκιο αναφοράς, η Επιτροπή όφειλε να εξηγήσει με σαφήνεια για ποιους τόκους επρόκειτο και γιατί τα σχετικά ποσά απέβησαν σε όφελος της κοινής επιχειρήσεως και των διαδόχων της. Κατ' αυτό, η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιοριστεί, συναφώς, σε απλή παραπομπή στις πληροφορίες που της είχε διαβιβάσει το κράτος μέλος.

289 Στη συνέχεια, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας αμφισβητεί τον ισχυρισμό της Επιτροπής κατά τον οποίο η ίδια, κατόπιν των ενδείξεων των γερμανικών αρχών, υποχρεώθηκε να διατάξει την αναζήτηση των ωφελημάτων που συνδέονταν με τόκους ύψους 21,3 εκατομμυρίων DEM. Παρατηρεί, αφενός, ότι η Επιτροπή δεν προσκόμισε καμία απόδειξη ότι οι γερμανικές αρχές ισχυρίστηκαν κάτι τέτοιο και, αφετέρου, ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι, και αν ακόμα υποτεθεί ότι οι αρχές αυτές προέβησαν σε μια τέτοια δήλωση — πράγμα το οποίο το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας αμφισβητεί—, τούτο δεν δικαιολογεί την έλλειψη συγκεκριμένων διαπιστώσεων όσον αφορά τον υπολογισμό του ποσού των τόκων.

290 Εξάλλου, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ, διότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, καθόρισε κατ' αποκοπή σε 21,3 εκατομμύρια DEM το κατ' αυτήν όφελος της κοινής επιχειρήσεως και των διαδόχων της σχετικά με τους τόκους.

- 291 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, αμφισβητεί το σύνολο της επιχειρηματολογίας του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας όσον αφορά το όφελος το οποίο συνιστούν οι τόκοι ύψους 21,3 εκατομμυρίων DEM.
- 292 Σημειώνει ότι υποχρεώθηκε να λάβει απόφαση με βάση τις πληροφορίες που της είχαν διαβιβάσει οι γερμανικές αρχές, δηλαδή ότι οι διάφορες καταβολές είχαν ως αποτέλεσμα πλεονεκτήματα όσον αφορά τους τόκους, ύψους τουλάχιστον 21,3 εκατομμυρίων DEM για την περίοδο από τα τέλη του 1993 έως το 1998 (αιτιολογική σκέψη 40 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Θεωρεί, επιπλέον, ότι η παρατήρηση του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας σχετικά με τους τόκους που έπρεπε να καταβληθούν λόγω της διαταγής αναζήτησεως της ενισχύσεως είναι πεπλανημένη, διότι το ποσό των 21,3 εκατομμυρίων DEM αντιπροσωπεύει μόνον τα πλεονεκτήματα σχετικά με τους τόκους τα οποία αποκόμισε η επιχείρηση και που αποτελούν, επομένως, αυτά τα ίδια ενίσχυση. Κατά την Επιτροπή, αυτά πρέπει να διακριθούν από τους οφειλόμενους τόκους που έπρεπε να υπολογιστούν από την ημερομηνία της καταβολής των ενισχύσεων οι οποίοι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, υπολογίζονται βάσει του επιτοκίου αναφοράς το οποίο χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επιχορήγησης των περιφερειακών ενισχύσεων.
- 293 Επιπλέον, αρνείται τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά τον οποίο η ίδια προσδιόρισε κατ' αποκοπή το ύψος των τόκων σε τουλάχιστον 21,3 εκατομμύρια DEM, χωρίς να λάβει υπόψη το γεγονός ότι οι σχετικές καταβολές απέβησαν σε όφελος διάφορων επιχειρήσεων, αλλ' ούτε και το ότι το πλεονέκτημα αυτό είχε ήδη ληφθεί υπόψη κατά ένα μέρος για τον υπολογισμό ορισμένων σχετικών ποσών. Υπενθυμίζει ότι αποφασιστική σημασία για τον υπολογισμό του ποσού των καταβληθεισών ενισχύσεων δεν έχει ο τελικός αποδέκτης των οικονομικών ενισχύσεων εντός ενός ομίλου επιχειρήσεων αλλά ο αντικειμενικός αποδέκτης, δηλαδή, εν προκειμένω, η κοινή επιχείρηση και οι διάδοχοί της. Επιπλέον, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το συνολικό ποσό των πλεονεκτημάτων με μορφή τόκων που περιλαμβάνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση δεν στηρίζεται σε εσφαλμένους υπολογισμούς αλλά, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 40 της προσβαλλομένης αποφάσεως, στις πληροφορίες που διαβίβασαν οι γερμανικές αρχές.
- 294 Τέλος, αμφισβητεί ότι παρέβη την υποχρέωση αιτιολογήσεως όσον αφορά τα πλεονεκτήματα που χορηγήθηκαν με μορφή τόκων. Σημειώνει, ότι, ελλείψει σαφών

πληροφοριών εκ μέρους των γερμανικών αρχών, ήταν υποχρεωμένη να στηριχθεί στο ποσό των 21,3 εκατομμυρίων DEM το οποίο, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 40 της προσβαλλομένης αποφάσεως, είχαν παραθέσει οι γερμανικές αρχές αναφέροντας ότι πρόκειται για το σύνολο των πλεονεκτημάτων σχετικά με τους τόκους τα οποία παρασχέθηκαν στην κοινή επιχείρηση και στους διαδόχους της. Επιπλέον, σημειώνει ότι το πλεονέκτημα αυτό εκτιμήθηκε βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και ότι, στο πλαίσιο αυτών, θεωρήθηκε ως παράνομη ενίσχυση υπέρ της αναδιάρθρωσεως. Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά τον οποίο η ίδια δεν ανέφερε σε ποιο βαθμό ελήφθη υπόψη, κατά τη διαπίστωση του συνολικού ποσού του πλεονεκτήματος σχετικά με τους τόκους, το γεγονός ότι δύο πιστώσεις χρησίμευσαν προς εξόφληση των δεδουλευμένων τόκων των πιστώσεων, ισχυρίζεται ότι, λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που διέθετε, δεν είχε άλλη επιλογή από το να συναγάγει ότι επρόκειτο για δάνεια τα οποία έπρεπε να θεωρηθούν ως παράνομες ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

²⁹⁵ Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας υπογράμμισε ότι οι υπηρεσίες της δεν διαβίβασαν στην Επιτροπή στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι τα πλεονεκτήματα σχετικά με τους τόκους που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου κατασκευής εργοστασίου CD στο Albrechts ανέρχονταν τουλάχιστον σε 21,3 εκατομμύρια DEM για την περίοδο από το 1993 έως το 1998. Επιπλέον, σημείωσε ότι το εν λόγω αριθμητικό στοιχείο έρχεται σε αντίφαση με το ποσό των τόκων που περιλαμβάνεται στο έγγραφο της Γερμανικής Κυβερνήσεως της 17ης Απριλίου 1997, ήτοι 14,9 εκατομμύρια DEM.

²⁹⁶ Όσον αφορά την Επιτροπή, το κοινοτικό αυτό όργανο επιβεβαίωσε, με την απάντησή της στο γραπτό ερώτημα του Πρωτοδικείου, ότι δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι έλαβε από μέρους των γερμανικών αρχών στοιχεία κατά τα οποία η ως άνω ενίσχυση ανερχόταν σε 21,3 εκατομμύρια DEM.

297 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πραγματική πλάνη διαπιστώνοντας, στην αιτιολογική σκέψη 40 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι, «σύμφωνα με στοιχεία που [παρέσχαν] οι γερμανικές αρχές, οι εν λόγω πληρωμές είχαν ως αποτέλεσμα σημαντικά πλεονεκτήματα όσον αφορά τους τόκους, ύψους τουλάχιστον 21,3 εκατ. DEM από το τέλος του 1993 μέχρι το 1998».

298 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν οι λοιπές αιτιάσεις που προβάλλονται συναφώς, πρέπει να ακυρωθεί το άρθρο 1, παράγραφος 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον περιλαμβάνει ποσό 21,3 εκατομμυρίων DEM, όσον αφορά τα πλεονεκτήματα σχετικά με τους τόκους που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο της αναδιαρθρώσεως του εργοστασίου CD στο Albrechts.

III — *Επί των λόγων σχετικά με τη νομιμότητα του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως*

A — *Προεισαγωγικές παρατηρήσεις*

299 Το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, υποστηριζόμενο από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ισχυρίζεται ότι, όσον αφορά την περιλαμβανόμενη στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως διαταγή της Επιτροπής προς αναζήτηση των ενισχύσεων από τη LCA, την CDA, και από «κάθε άλλη επιχείρηση στην οποία έχουν μεταβιβασθεί ή πρόκειται να μεταβιβαστούν περιουσιακά στοιχεία ή/και υποδομή της [PBK], [της κοινής επιχειρήσεως] ή [της PA]», η διάταξη αυτή είναι παράνομη λόγω του ότι η σειρά αναζητήσεως την οποία προβλέπει στηρίζεται σε πεπλανημένη εκτίμηση πολλών πραγματικών περιστατικών, αντιβαίνει προς το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ και προς το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, παραβιάζει την υποχρέωση αιτιολογήσεως και την αρχή της τηρήσεως των δικαιωμάτων άμυνας και, τέλος, προσβάλλει τις αρχές της ασφαλείας δικαίου και της αναλογικότητας.

300 Το Πρωτοδικείο αποφασίζει να εξετάσει καταρχάς την επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά την οποία η σειρά αναζήτησεως που προβλέπει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως παραβιάζει το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ και το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

B — Επί της παραβάσεως του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

301 Προς στήριξη του λόγου που αντλείται από παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να επιτάσσει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας την αναζήτηση ενισχύσεων από επιχειρήσεις οι οποίες δεν ωφελήθηκαν από τις επίμαχες ενισχύσεις. Σημειώνει ότι, πρώτον, οι ενισχύσεις διοχετεύθηκαν παρανόμως, σε μεγάλο βαθμό, στις επιχειρήσεις του ομίλου Pilz, δεύτερον, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 103 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η MTDA, που κατέστη στη συνέχεια CDA, δεν ωφελήθηκε από τις ενισχύσεις στο πλαίσιο της αγοράς των στοιχείων ενεργητικού της CD Albrechts, που κατέστη στη συνέχεια LCA, διότι κατέβαλε τίμημα σύμφωνο με τις συνθήκες της αγοράς, και, τρίτον, ένα μέρος των ενισχύσεων χορηγήθηκε απευθείας στον όμιλο Pilz.

302 Επιπλέον, υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να απαιτεί την αναζήτηση ενισχύσεων από τρίτους περιοριζόμενη στην επίκληση της υπάρξεως καταστρατηγήσεως. Εκθέτει, καταρχάς, ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιλάβει έναν τρίτο στη σειρά αναζήτησεως των σχετικών ποσών χωρίς να αποδείξει ότι ο τρίτος αυτός ωφελήθηκε από την ενίσχυση. Επιπλέον, θεωρεί ότι τα αντικειμενικά κριτήρια που ακολουθεί προς διαπίστωση μιας παράνομης διοχετεύσεως της ενισχύσεως σε άλλη επιχείρηση —ήτοι το αντικείμενο της μεταβιβάσεως, η τιμή αγοράς, η ταυτότητα των εταίρων ή των κυρίων του κεφαλαίου της επιχειρήσεως και εκείνη του αγοραστή, η ημερομηνία πραγματοποιήσεως της μεταβιβάσεως και ο εμπορικός χαρακτήρας της—, που εκτίθενται στην αιτιολογική σκέψη 118 της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν επαρκούν εν προκειμένω.

- 303 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από την ODS, αμφισβητεί το σύνολο της επιχειρηματολογίας του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας με την οποία αυτό επιχειρεί να αποδείξει ότι η ίδια παρέβη το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ και το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, απαιτώντας από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να ζητήσει την επιστροφή της ενισχύσεως από τη LCA, την CDA και από κάθε επιχείρηση στην οποία είχαν μεταβιβαστεί ή θα μεταβιβάζονταν στοιχεία ενεργητικού ή υποδομή της κοινής επιχειρήσεως με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 304 Εκθέτει, καταρχάς, γενικά την άποψή της σχετικά με τον προσδιορισμό των υποχρέων προς επιστροφή των ενισχύσεων σε περίπτωση μεταβιβάσεως των εταιρικών μεριδίων της δικαιούχου των ενισχύσεων εταιρίας ή των στοιχείων ενεργητικού της. Συναφώς, αρχίζει με την παρατήρηση ότι το ζήτημα αυτό δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα στην περίπτωση μεταβιβάσεως εταιρικών μεριδίων, δεδομένου ότι η δικαιούχος των ενισχύσεων εταιρία εξακολουθεί να υφίσταται, ενώ αλλάζει μόνον ο ιδιοκτήτης. Κατά την Επιτροπή, από τη νομολογία προκύπτει ότι, στην περίπτωση αυτή, υποχρέωση επιστροφής έχει η εταιρία που έλαβε τις ενισχύσεις ή οι διάδοχοί της, ανεξάρτητα από τις μεταβολές που επήλθαν όσον αφορά τη δομή των ιδιοκτησιακών σχέσεων και ανεξάρτητα από το αν ελήφθη ενδεχομένως υπόψη η υποχρέωση αναζητήσεως κατά τον προσδιορισμό των όρων πώλησεως. Σημειώνει ότι η επιχείρηση αυτή, συνεχίζοντας να ασκεί τη δραστηριότητα για την οποία δόθηκαν ενισχύσεις, συνεχίζει να ωφελείται από τις ενισχύσεις αυτές, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να υφίσταται η προκληθείσα στρέβλωση του ανταγωνισμού. Στη συνέχεια, θεωρεί ότι δεν υφίστανται δυσχέρειες ούτε στην περίπτωση που τα στοιχεία ενεργητικού της δικαιούχου των ενισχύσεων εταιρίας μεταβιβάζονται σε επιχειρήσεις ανήκουσες στον ίδιο όμιλο. Σημειώνει ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, επιπλέον της δικαιούχου των ενισχύσεων εταιρίας, θα είναι επίσης υποχρεωμένες σε επιστροφή των ενισχύσεων οι επιχειρήσεις του ομίλου οι οποίες, χάρη στη μεταβίβαση των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού, επωφελήθηκαν από τα ευνοϊκά αποτελέσματα των ενισχύσεων, αποκομίζοντας οικονομικά πλεονεκτήματα. Εξάλλου, όσον αφορά την πώληση σε τρίτες επιχειρήσεις στοιχείων ενεργητικού της δικαιούχου των ενισχύσεων εταιρίας, η Επιτροπή προβαίνει σε διάκριση ανάλογα με το αν τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία πωλούνται μεμονωμένα ή ως σύνολο. Κατά την Επιτροπή, όταν τα περιουσιακά στοιχεία πωλούνται μεμονωμένα, στην ισχύουσα στην αγορά τιμή, οι αγοραστές δεν υποχρεούνται σε επιστροφή των ενισχύσεων, διότι, κατόπιν της πώλησεως μεμονωμένων στοιχείων ενεργητικού, παύει να υφίσταται η επιχορηγηθείσα δραστηριότητα, ενώ για τον λόγο αυτό η ενίσχυση που χορηγήθηκε πριν από τη μεταβίβαση των στοιχείων ενεργητικού δεν μπορεί πλέον να έχει δυσμενή αποτελέσματα σε βάρος των ανταγωνιστών της δικαιούχου των ενισχύσεων εταιρίας. Αντιθέτως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η κατάσταση είναι διαφορετική όταν στοιχεία ενεργητικού πωλούνται ως σύνολο, έτσι ώστε να παρέχεται στον αγοραστή

η δυνατότητα να συνεχίσει τη δραστηριότητα της ως άνω εταιρίας. Κατά την Επιτροπή, στην περίπτωση αυτή, η συνέχιση της επιχορηγηθείσας δραστηριότητας μπορεί να οδηγήσει σε διαρκή στρέβλωση του ανταγωνισμού, οπότε απαιτείται η επίδειξη ιδιαίτερης προσοχής προς αποφυγή του ενδεχομένου να οδηγήει η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της εν λόγω εταιρίας σε ουσιαστική καταστρατήγηση της υποχρέωσης επιστροφής, μέσω της περιαγωγής των πωληθέντων περιουσιακών στοιχείων σε «ασφαλή θέση». Ισχυρίζεται ότι μια τέτοια καταστρατήγηση δεν μπορεί να αποκλείεται παρά μόνον όταν, επιπλέον της πραγματοποιήσεως της πώλησεως στην ισχύουσα στην αγορά τιμή, η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της εν λόγω εταιρίας ως συνόλου πραγματοποιείται στο πλαίσιο απαλλαγμένης από όρους διαδικασίας, ανοιχτής σε όλους τους ανταγωνιστές της εταιρίας αυτής.

305 Λαμβανομένων υπόψη των αρχών αυτών, η Επιτροπή θεωρεί ότι ορθά επέβαλε να επιστρέψουν την ενίσχυση η LCA και η CDA, καθόσον:

- η CDA συνεχίζει την οικονομική δραστηριότητα του αρχικού δικαιούχου της ενίσχυσεως χρησιμοποιώντας τα «βεβαρημένα» μέσα παραγωγής που ανέλαβε εντός του ομίλου των μεταξύ τους συνδεδεμένων επιχειρήσεων υπό τον έλεγχο της TIB·
- η CDA και η LCA συνεχίζουν να ωφελούνται από τις παράνομες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην κοινή επιχείρηση —καθώς και στους διαδόχους της—, καθόσον η στρέβλωση του ανταγωνισμού εξαιτίας της χορηγήσεως των ενισχύσεων αυτών εξακολουθεί να παράγει τα αποτελέσματά της όσον αφορά την CDA και τη LCA·
- το τίμημα της αγοράς, συνολικού ύψους 35,3 εκατομμυρίων DEM, που καταβλήθηκε με τη μορφή αναλήψεως του παθητικού (αιτιολογική σκέψη 102 της προσβαλλομένης αποφάσεως), παρέμεινε εν πάση περιπτώσει εντός του ίδιου ομίλου επιχειρήσεων λόγω του ελέγχου που ασκεί η TIB τόσο στην CDA όσο και στη LCA·
- στην περίπτωση ομίλου επιχειρήσεων που είναι ενταγμένες σε ένα ενιαίο οικονομικό σύνολο, το να λάβει υπόψη η Επιτροπή το τίμημα της αγοράς θα ήταν αντίθετο προς την υποχρέωση που τη βαρύνει να αποφεύγει την καταστρατήγηση των αποφάσεών της και προς την υποχρέωση των κρατών μελών να μεριμνούν για την τήρηση των διατάξεων των αποφάσεών της (αιτιολογικές σκέψεις 118 και 119 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

306 Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι κακώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας διατείνεται ότι η ίδια δεν μπορεί να απαιτεί την αναζήτηση από την CDA και τη LCA των ενισχύσεων που καταβλήθηκαν απευθείας ή πλαγίως στον όμιλο Pils. Παρατηρεί ότι οι ενισχύσεις αυτές περιήλθαν στο πεδίο δραστηριοτήτων της κοινής επιχειρήσεως ή των διαδόχων της, έστω και αν στη συνέχεια διοχετεύθηκαν αμέσως αλλού προς όφελος των άλλων εταιριών του ομίλου Pils. Κατά την Επιτροπή, ελάχιστη σημασία έχει συναφώς το ότι οι ενισχύσεις αυτές δεν ωφέλησαν πράγματι την κοινή επιχείρηση. Σημειώνει ότι, στην απόφαση της 20ής Μαρτίου 1997, C-24/95, Alcan Deutschland (Συλλογή 1997, σ. I-1591), το Δικαστήριο έκρινε ότι η ένσταση που στηρίζεται στο γεγονός ότι εξέλιπε πλέον ο πλουτισμός δεν αποτελεί σοβαρό επιχειρήμα προκειμένου να αποφευχθεί η αναζήτηση της οικείας ενισχύσεως. Θεωρεί ότι η συλλογιστική του Δικαστηρίου μπορεί να μεταφερθεί σε μια υπόθεση όπως η υπό κρίση, όπου οι μηχανισμοί μεταβιβάσεως στοιχείων ενεργητικού εντός ομίλου επιχειρήσεων έχουν συνήθως ως αντικείμενο να εξαλείψουν τον πλουτισμό του αρχικού δικαιούχου της ενισχύσεως. Κατά την Επιτροπή, σε τέτοιες περιπτώσεις, αποκλείεται να γίνεται δεκτή η αντίρρηση ότι εξαλείφθηκε ο πλουτισμός, ενώ, αντιθέτως, θεωρείται ότι το παράνομο πλεονέκτημα απέβη σε όφελος των επιχειρήσεων του ομίλου που έλαβαν τις αρχικές ενισχύσεις που προοριζόνταν γι' αυτές. Ομοίως, θεωρεί ότι ούτε η ΤΙΒ και οι συνδεδεμένες μεταξύ τους επιχειρήσεις μπορούν να προβάλουν την αντίρρηση αυτή, διότι η παράνομη διοχέτευση των ενισχύσεων σε άλλους στην οποία προέβη ο όμιλος Pils απέβη επίσης σε όφελος της κοινής επιχειρήσεως και των διαδόχων της.

2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

307 Προεισαγωγικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το κοινοτικό δίκαιο, η Επιτροπή, όταν διαπιστώνει ότι κάποιες ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά, μπορεί να διατάσσει στο οικείο κράτος μέλος να τις αναζητήσει από τους δικαιούχους (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1973, 70/72, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 609, σκέψεις 13 και 20, και απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 176 ανωτέρω, σκέψη 73).

308 Η κατάργηση παράνομης ενισχύσεως μέσω της αναζήτησεώς της είναι η λογική συνέπεια της διαπιστώσεως του παρανόμου της και αποσκοπεί στην αποκατάσταση της προτέρας καταστάσεως (απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 176 ανωτέρω, σκέψη 74).

- 309 Ο σκοπός αυτός επιτυγχάνεται όταν οι δικαιούχοι ή, με άλλα λόγια, οι επιχειρήσεις που ωφελήθηκαν πραγματικά επιστρέφουν τις οικείες ενισχύσεις, προσαυξημένες ενδεχομένως με τόκους υπερημερίας (βλ. επ' αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1991, C-303/88, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-1433, σκέψεις 57 και 60). Με την επιστροφή αυτή ο δικαιούχος της ενισχύσεως χάνει πράγματι το πλεονέκτημα που αποκόμισε στην αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές του και αποκαθίσταται η προτέρα κατάσταση, όπως αυτή είχε πριν από την καταβολή της ενισχύσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Απριλίου 1995, C-350/93, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1995, σ. I-699, σκέψη 22).
- 310 Επομένως, ο κύριος σκοπός που επιδιώκεται με την επιστροφή μιας παρανόμως καταβληθείσας κρατικής ενισχύσεως είναι η εξάλειψη της στρεβλώσεως του ανταγωνισμού που προκαλείται εξαιτίας του πλεονεκτήματος που παρέσχε η παράνομη ενίσχυση (απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 176 ανωτέρω, σκέψη 76).
- 311 Η νομιμότητα της σειράς αναζήτησεως που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να εξετασθεί με γνώμονα αυτές τις γενικές παρατηρήσεις.
- 312 Συναφώς, πρέπει να εξετασθεί χωριστά η νομιμότητα της σειράς αυτής καθόσον επιτάσσει την αναζήτηση της ενισχύσεως από τη LCA, αφενός, και από την CDA, αφετέρου. Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι, σε αντίθεση με τη LCA, η οποία πρέπει να θεωρηθεί ως άμεσος διάδοχος της κοινής επιχειρήσεως και της PA, η κατάσταση της CDA είναι διαφορετική. Στην προσβαλλόμενη απόφαση, η επέκταση της σειράς αναζήτησεως στην τελευταία αυτή επιχείρηση στηρίζεται, πράγματι, στην ύπαρξη καταστρατηγήσεως.
- 313 Όσον αφορά την αναζήτηση της ενισχύσεως από τη LCA, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας ισχυρίζεται ότι η σειρά αυτή είναι παράνομη καθόσον περιλαμβάνει τις ενισχύσεις που καταβλήθηκαν απευθείας στον όμιλο Pilsz, αφενός, και τις ενισχύσεις οι οποίες, μολονότι καταβλήθηκαν στην κοινή επιχείρηση και στην PA, διοχετεύθηκαν παρανόμως στον όμιλο αυτό, αφετέρου.

- 314 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από τους πίνακες που περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις 32 και 39 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ενίσχυση που περιγράφεται στο άρθρο 1 της εν λόγω αποφάσεως περιλαμβάνει όντως ορισμένες ενισχύσεις καταβληθείσες απευθείας στον όμιλο Pilz και στην PBK, μια επιχείρηση ανήκουσα στον όμιλο αυτό. Ειδικότερα, τούτο συμβαίνει όσον αφορά τη συνδρομή που χορηγήθηκε στην PBK βάσει της εγγυήσεως του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας (LfA) ποσού 54,7 εκατομμυρίων DEM, τη συνδρομή που χορηγήθηκε στην PBK βάσει της παραιτήσεως από απαίτηση ποσού 3 εκατομμυρίων DEM, τη συνδρομή που χορηγήθηκε στην PBK στο πλαίσιο του τιμήματος των εταιρικών μεριδίων της PA ύψους 3 εκατομμυρίων DEM και τη συνδρομή που χορηγήθηκε στον όμιλο Pilz βάσει της πιστώσεως 15 εκατομμυρίων DEM.
- 315 Σχετικά με τις δύο πρώτες συνδρομές, δεν αμφισβητείται ότι, μολονότι είχαν καταβληθεί απευθείας στην PBK, οι ως άνω συνδρομές προορίζονταν για τη χρηματοδότηση της κατασκευής του εργοστασίου CD στο Albrechts, οπότε, παραβλεπομένης της παράνομης διοχετεύσεως των σχετικών ποσών στις άλλες επιχειρήσεις του ομίλου Pilz και της παραβάσεως της υποχρέωσης αιτιολογήσεως όσον αφορά την παραίτηση από την απαίτηση των 3 εκατομμυρίων DEM, καταρχήν η Επιτροπή ορθά διέταξε την αναζήτηση της ενισχύσεως από τη LCA (βλ. επ' αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Ιουλίου 2003, C-457/00, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-6931, σκέψεις 55 έως 62).
- 316 Όσον αφορά την τιμή αγοράς των 3 εκατομμυρίων DEM και την πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως έγινε ήδη δεκτό στις σκέψεις 218 και 260 ανωτέρω, οι ενισχύσεις αυτές καταβλήθηκαν απευθείας στον όμιλο Pilz και δεν προορίζονταν για την αναδιάρθρωση της κοινής επιχειρήσεως και της PA. Επομένως, αποκλείεται η δυνατότητα να θεωρηθεί ότι οι τελευταίες αυτές επιχειρήσεις ωφελήθηκαν πραγματικά από τις ως άνω ενισχύσεις. Όπως έγινε ήδη δεκτό στη σκέψη 261 ανωτέρω, το συμπέρασμα αυτό δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 37 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM έπρεπε να χρησιμοποιηθεί προς στήριξη του ομίλου Pilz εν αναμονή της ευρέσεως αγοραστή της PA. Πράγματι, επιπλέον του ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε κανένα αποδεικτικό στοιχείο προς στήριξη της διαπιστώσεως αυτής, δεν αποδεικνύεται ότι η PA όντως ευνοήθηκε από την εν λόγω ενίσχυση.

- 317 Επομένως, καθόσον διατάσσει την αναζήτηση από τη LCA των ενισχύσεων που περιγράφονται στο άρθρο 1, συμπεριλαμβάνοντας ενίσχυση που χορηγήθηκε στην ΡΒΚ στο πλαίσιο της τιμής αγοράς των 3 εκατομμυρίων DEM καθώς και την ενίσχυση που χορηγήθηκε στον όμιλο Pilz βάσει της πιστώσεως των 15 εκατομμυρίων DEM, το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι σύμφωνο προς τις αρχές που διέπουν την αναζήτηση παράνομων κρατικών ενισχύσεων.
- 318 Στη συνέχεια, πρέπει να εξετασθεί η επιχειρηματολογία του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας κατά την οποία η σειρά αναζητήσεως είναι παράνομη διότι αφορά ενισχύσεις οι οποίες, μολοντί προορίζονταν για την κοινή επιχείρηση και την ΡΑ, διοχετεύθηκαν παράνομως στις επιχειρήσεις του ομίλου Pilz.
- 319 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό διαπιστώσεων σχετικά με την υπέρ του ομίλου Pilz εκτροπή των ενισχύσεων που περιγράφονται στο άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως. Έτσι, ιδίως από τις αιτιολογικές σκέψεις 27, 33, 38 και 63 έως 75 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι μεγάλο μέρος των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν για την κατασκευή, τη σταθεροποίηση και την αναδιάρθρωση του εργοστασίου CD στο Albrechts εξετράπη υπέρ των επιχειρήσεων του ομίλου αυτού. Επίσης από τις διαπιστώσεις αυτές προκύπτει ότι η εκτροπή των ενισχύσεων πραγματοποιήθηκε μέσω της αναγραφής διογκωμένων τιμών στα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο της κατασκευής του εργοστασίου, μέσω του συγκεντρωτικού συστήματος οικονομικής διαχείρισεως του ομίλου Pilz και μέσω της μη πληρωμής προϊόντων που παρέδιδαν και υπηρεσιών που παρείχαν η κοινή επιχείρηση και η ΡΑ στον όμιλο Pilz.
- 320 Ομοίως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι κατηγορίες που απήγγειλε η εισαγγελική αρχή του Landgericht Mühlhausen, στις οποίες στηρίχθηκαν οι γερμανικές αρχές στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, περιλαμβάνουν ορισμένα στοιχεία από τα οποία μπορεί να προσδιοριστεί, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, η έκταση της εκτροπής των ενισχύσεων υπέρ του ομίλου Pilz. Σε αντίθεση με όσα ισχυρίζεται η Επιτροπή, απλώς και μόνον το γεγονός ότι οι κατηγορίες αυτές αφορούν παράνομες πράξεις στο πλαίσιο της παροχής επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων εκ μέρους του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας δεν δικαιολογεί, αυτό καθαυτό, το συμπέρασμα ότι τα στοιχεία που διαλαμβάνονται σ' αυτό δεν έχουν σημασία για την εκτίμηση στην οποία υποχρεούται να προβεί η Επιτροπή. Πράγματι, οι κατηγορίες αυτές περιλαμβάνουν, ιδίως στο μέρος εκείνο όπου

περιγράφονται οι διάφοροι μηχανισμοί που χρησιμοποιούνταν στο πλαίσιο της απάτης και της εκτιμήσεως της αξίας των πραγματοποιηθεισών επενδύσεων, συγκεκριμένες και χρήσιμες ενδείξεις για την εκτίμηση της εκτάσεως της εκτροπής των ενισχύσεων.

- 321 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να θεωρηθεί ότι, τουλάχιστον κατά τον χρόνο της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διέθετε πληθώρα σοβαρών και διασταυρωμένων ενδείξεων από τις οποίες προέκυπτε ότι η κοινή επιχείρηση και η ΡΑ πράγματι δεν είχαν ωφεληθεί από μεγάλο μέρος των ενισχύσεων που προορίζονταν για την κατασκευή, τη σταθεροποίηση της καταστάσεως και την αναδιάρθρωση του εργοστασίου CD στο Albrechts. Επιπλέον, από τις ενδείξεις αυτές μπορούσε να προσδιοριστεί, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, η έκταση της εκτροπής των ενισχύσεων.
- 322 Είναι ακριβές ότι, όπως διατείνεται η Επιτροπή, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι οι γερμανικές αρχές είχαν παράσχει σαφείς ενδείξεις σχετικά με το μέρος της ενισχύσεως που εξετράπη υπέρ του ομίλου Pilz.
- 323 Εντούτοις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι η Επιτροπή διέθετε τα αναγκαία προς τούτο μέσα (βλ. επ' αυτού απόφαση Γερμανία και Pleuger Worthington κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 71 ανωτέρω, σκέψη 29), δεν προκύπτει από κανένα στοιχείο της δικογραφίας ότι η Επιτροπή ζήτησε από τις γερμανικές αρχές να της παράσχουν συγκεκριμένα στοιχεία επ' αυτού. Όμως, όπως προκύπτει από την απόφαση περί εξετάσεως ενισχύσεων, είχε γνώση, τουλάχιστον από το 1997, περί της εκτροπής μεγάλου μέρους των ενισχύσεων από τον προορισμό τους. Επομένως, δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι, με βάση τις πληροφορίες που διέθετε όταν έλαβε την προσβαλλόμενη απόφαση, εδικαιούτο να επιβάλει την αναζήτηση από τη LCA των ενισχύσεων εκείνων από τις περιγραφόμενες στο άρθρο 1 για τις οποίες εγνώριζε ή δεν μπορούσε να αγνοεί ότι δεν ωφέλησαν την κοινή επιχείρηση και την ΡΑ.
- 324 Ομοίως, πρέπει να απορριφθεί η επιχειρηματολογία της Επιτροπής κατά την οποία η έκταση της σειράς αναζητήσεως που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως δικαιολογείται από την υπαγωγή της κοινής

επιχειρήσεως και των διαδόχων της σε όμιλο συνδεδεμένων μεταξύ τους επιχειρήσεων, στο πλαίσιο του οποίου υφίστανται εσωτερικοί μηχανισμοί μεταφοράς στοιχείων ενεργητικού. Πράγματι, επιπλέον του γεγονότος ότι η κοινή επιχείρηση δεν αποτελούσε μέρος του ομίλου Pilz παρά μόνον κατά την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου 1992 και τέλους Δεκεμβρίου 1993, από τις διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει σαφώς ότι, εν προκειμένω, οι ως άνω μηχανισμοί μεταφοράς που υφίσταντο στο πλαίσιο του ομίλου αυτού χρησιμοποιήθηκαν μόνον σε βάρος της εν λόγω επιχείρησης και όχι υπέρ αυτής. Επομένως, δεν μπορεί να προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι, λόγω της υπαγωγής της στον εν λόγω όμιλο, η κοινή επιχείρηση πράγματι ωφελήθηκε από τις ενισχύσεις που δεν χορηγήθηκαν σ' αυτήν.

325 Επομένως, καθόσον διατάσσει την αναζήτηση των ενισχύσεων που περιγράφονται στο άρθρο 1 από τη LCA, περιλαμβανομένων εκείνων από τις οποίες αποδεικνύεται ότι δεν ωφελήθηκε πράγματι η επιχείρηση αυτή, το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι σύμφωνο προς τις αρχές που διέπουν την αναζήτηση παράνομων κρατικών ενισχύσεων.

326 Στη συνέχεια, καθόσον το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως διατάσσει την αναζήτηση της ενισχύσεως που περιγράφεται στο άρθρο 1 της ως άνω αποφάσεως από την CDA, από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι η Επιτροπή στήριξε το ουσιώδες μέρος της εκτιμήσεώς της στην ύπαρξη προθέσεως καταστρατηγήσεως των συνεπειών της ως άνω αποφάσεως, η οποία, κατά την Επιτροπή, προκύπτει αντικειμενικά από το γεγονός ότι η CDA επωφελήθηκε από την ενίσχυση που είχε χορηγηθεί προηγουμένως στην PBK, στην κοινή επιχείρηση, στην PA και την CD Albrechts, διότι χρησιμοποιούσε στοιχεία του ενεργητικού των επιχειρήσεων αυτών και επιπλέον συνεχίζει να ασκεί τη δραστηριότητά τους (αιτιολογικές σκέψεις 118 και 120 της προσβαλλομένης αποφάσεως).

327 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

328 Είναι ακριβές ότι, όπως προκύπτει εξάλλου από την αλληλογραφία που αντάλλαξαν οι γερμανικές αρχές και η Επιτροπή στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, η μεταφορά μέρους των στοιχείων ενεργητικού της LCA στην CDA είχε ως αντικείμενο τη διάσωση του μέρους αυτού από την εκμετάλλευση της LCA

με την παροχή της δυνατότητας αναπτύξεως χωρίς τον κίνδυνο της νομικής και οικονομικής αβεβαιότητας που απειλούσε την επιβίωση της LCA. Ομοίως, από διάφορα στοιχεία που προσκόμισαν η Επιτροπή και η ODS στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς προκύπτει ότι, κατόπιν της μεταφοράς στοιχείων ενεργητικού, η CDA συνέχισε πράγματι τη δραστηριότητα της κοινής επιχειρήσεως, της PA και της CD Albrechts.

329 Όμως, αυτό καθαυτό το ως άνω στοιχείο δεν αποδεικνύει την ύπαρξη προθέσεως καταστρατηγήσεως των αποτελεσμάτων της σειράς αναζητήσεως στην υπό κρίση υπόθεση.

330 Το ως άνω συμπέρασμα επιβάλλεται για τον πρόσθετο λόγο ότι, όπως διαπιστώθηκε στην αιτιολογική σκέψη 103 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η CDA κατέβαλε τίμημα σύμφωνο προς τις συνθήκες της αγοράς για την ανάληψη των στοιχείων ενεργητικού της LCA, οπότε η δικαιοπραξία αυτή δεν συνεπάγεται ότι η CDA διατήρησε πράγματι το έναντι των ανταγωνιστών πλεονέκτημα το οποίο απέρρευε από τις ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί στην LCA (βλ. επ' αυτού την απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 176 ανωτέρω, σκέψη 92).

331 Στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή στα υπομνήματά της, κατόπιν της εκ μέρους της CDA αγοράς στοιχείων ενεργητικού η LCA απέμεινε «ως ένα κενό κέλυφος, από το οποίο δεν είναι δυνατό να ζητηθεί η επιστροφή των παράνομων ενισχύσεων».

332 Πράγματι, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, εν προκειμένω, η LCA βρίσκεται υπό εκκαθάριση από της ενάρξεως διαδικασίας πτωχεύσεως τον Οκτώβριο του 2000, πρέπει να υπομνησθεί ότι από τη νομολογία περί των επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενισχύσεις και κηρύσσονται στη συνέχεια σε πτώχευση προκύπτει ότι η αποκατάσταση της προτέρας καταστάσεως και η εξάλειψη της στρεβλώσεως του ανταγωνισμού που προκύπτει από παράνομες ενισχύσεις μπορούν να επέλθουν, καταρχήν, με την αναγραφή στο παθητικό της υπό εκκαθάριση επιχειρήσεως υποχρεώσεως σχετικά με την επιστροφή των οικείων ενισχύσεων. Πράγματι, κατά τη νομολογία αυτή, η σχετική αναγραφή αρκεί προς

εξασφάλιση της εκτελέσεως μιας αποφάσεως που διατάσσει την αναζήτηση κρατικών ενισχύσεων ασυμβίβαστων με την κοινή αγορά (βλ. επ' αυτού τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Ιανουαρίου 1986, 52/84, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1986, σ. 89, σκέψη 14, και της 21ης Μαρτίου 1990, C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-959, σκέψεις 60 και 62).

- 333 Στη συνέχεια, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ισχυρίστηκε, χωρίς η Επιτροπή να τη διαψεύσει, ότι, αφενός, πωλήθηκε μέρος μόνον των στοιχείων ενεργητικού στην CDA, δηλαδή πάγια στοιχεία ενεργητικού, βραχυπρόθεσμες αξίες, καθώς και τεχνογνωσία και δίκτυο εμπορίας προϊόντων, και, αφετέρου, ο τρόπος αυτός ενεργείας παρέσχε τη δυνατότητα επιτεύξεως υψηλότερου τιμήματος έναντι του αναμενόμενου σε περίπτωση χωριστής πώλησεως των ως άνω στοιχείων ενεργητικού.
- 334 Το συμπέρασμα αυτό δεν μεταβάλλεται από το γεγονός ότι το τίμημα της αγοράς καταβλήθηκε με τη μορφή αναλήψεως του παθητικού. Πράγματι, πρέπει να σημειωθεί ότι ο τρόπος αυτός πληρωμής δεν είχε αρνητικά αποτελέσματα επί της καταστάσεως των δανειστών, διότι η μείωση του ενεργητικού της εταιρίας αντισταθμίστηκε από ισόποση μείωση του παθητικού της.
- 335 Η εκ μέρους της Επιτροπής παραπομπή στην αιτιολογική σκέψη 118 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν θίγει την ανάλυση αυτή. Πράγματι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στην αιτιολογική σκέψη αυτή, η Επιτροπή εκθέτει, γενικά και με επεξηγηματικές παρατηρήσεις, τα κριτήρια που ακολουθεί προς προσδιορισμό του αν μια συγκεκριμένη δικαιοπραξία αποσκοπεί σε καταστρατήγηση. Αντιθέτως, το ως άνω χωρίο δεν περιλαμβάνει καμία εφαρμογή των κριτηρίων αυτών στην υπό κρίση υπόθεση.
- 336 Επομένως, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι, με βάση μόνον τις πραγματικές διαπιστώσεις που περιλαμβάνονται στην προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή δεν μπορούσε να συναγάγει την ύπαρξη προθέσεως καταστρατηγήσεως των αποτελεσμάτων της σειράς αναζητήσεως στην υπό κρίση υπόθεση.

- 337 Όσον αφορά τα υπόλοιπα τέσσερα πραγματικά στοιχεία που προέβαλε η Επιτροπή στο πλαίσιο των υπομνημάτων της και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αρκεί η διαπίστωση ότι δεν περιλαμβάνονται σε κανένα σημείο της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι, επομένως, δεν είναι δυνατή η επίκλησή τους προς δικαιολόγηση της επεκτάσεως της σειράς αναζητήσεως και στην CDA.
- 338 Ως εκ περισσού, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι ούτε από τα διάφορα αυτά στοιχεία μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη καταστρατηγήσεως στην υπό κρίση υπόθεση.
- 339 Έτσι, κακώς η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, εν προκειμένω, η αγορά στοιχείων ενεργητικού πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του ομίλου TIB, δηλαδή ενός ομίλου συνδεδεμένων μεταξύ τους επιχειρήσεων. Πρέπει, πράγματι, να σημειωθεί ότι, επιπλέον του ότι η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής δεν διαπιστώνει την ύπαρξη κάποιου ομίλου TIB, η Επιτροπή δεν προσκομίζει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η LCA και η CDA ανήκουν σε έναν τέτοιο όμιλο επιχειρήσεων και, κατά μείζονα λόγο, ότι οι επιχειρήσεις αυτές συνδέονται μεταξύ τους με εσωτερικούς μηχανισμούς μεταφοράς στοιχείων ενεργητικού. Αντιθέτως, από τις διευκρινίσεις που παρέσχε συναφώς το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας και η CDA προκύπτει ότι η TIB ενεργεί, σύμφωνα με το καταστατικό της ως εταιρία συμμετοχών (χαρτοφυλακίου).
- 340 Στη συνέχεια, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της Επιτροπής κατά τον οποίο η εκ μέρους της CDA αγορά στοιχείων ενεργητικού δεν ανταποκρίνεται προς την οικονομική λογική. Πράγματι, διαπιστώνεται ότι, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, οι γερμανικές αρχές υπογράμμισαν επανειλημμένα ότι η αγορά μέρους των στοιχείων ενεργητικού της LCA εκ μέρους της CDA ανταποκρινόταν προς μια τέτοια λογική. Όμως, μολονότι «ο εμπορικός χαρακτήρας της μεταβίβασης [στοιχείων ενεργητικού]» αποτελεί μια από τις πτυχές που [η Επιτροπή] λαμβάνει υπόψη για τον προσδιορισμό της υπάρξεως καταστρατηγήσεως (αιτιολογική σκέψη 118 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η Επιτροπή δεν περιέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφαση καμία παρατήρηση ικανή να αποδυναμώσει τη θέση των γερμανικών αρχών.

- 341 Ομοίως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι απλώς και μόνον από το γεγονός ότι η LCA και η CDA διευθύνονταν από το ίδιο άτομο κατά τον χρόνο της αγοράς των στοιχείων ενεργητικού τον Ιανουάριο του 1998 και ότι, ύστερα από τη δικαιοπραξία αυτή, η CDA εμφανίζεται στην αγορά ως διάδοχος της κοινής επιχείρησης και της PA, δεν μπορεί να συναχθεί ότι η αγορά στοιχείων ενεργητικού της LCA είχε ως σκοπό την καταστράτηγηση της σειράς αναζήτησεως που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 της προσβαλλομένης απόφασης. Πράγματι, τα στοιχεία αυτά δεν αρκούν προς απόδειξη του ότι η CDA ενήργησε έχοντας την πρόθεση να παρεμποδίσει την εκτέλεση της προσβαλλομένης απόφασης.
- 342 Τέλος, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της Επιτροπής κατά τον οποίο η αγορά «ως σύνολο» των στοιχείων ενεργητικού της LCA δεν πραγματοποιήθηκε ύστερα από μια ανοιχτή και διαφανή διαδικασία και ότι αποκλείστηκε η δυνατότητα ορισμένων ανταγωνιστών της LCA να αποκτήσουν στοιχεία ενεργητικού με τα οποία η εταιρία αυτή ασκούσε τις επιχορηγούμενες δραστηριότητές της. Πράγματι, τόσο από την προσβαλλόμενη απόφαση όσο και από ορισμένα έγγραφα της δικογραφίας και από δηλώσεις του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας και της CDA κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 5ης Μαΐου 2004 προκύπτει, αντιθέτως, ότι η αγορά των στοιχείων ενεργητικού της LCA από την CDA δεν πραγματοποιήθηκε αμέσως, αλλά ότι της αγοράς αυτής είχαν προηγηθεί ανεπιτυχείς προσπάθειες να πωληθεί το σύνολο της LCA σε τρίτους, μεταξύ των οποίων η μητρική εταιρία της παρεμβαίνουσας, δηλαδή της ODS (βλ. επ' αυτού την απόφαση Γερμανία κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα στη σκέψη 176 ανωτέρω, σκέψη 95).
- 343 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, συνάγεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε την ύπαρξη καταστρατηγήσεως των συνεπειών της προσβαλλομένης απόφασης που να μπορεί να στηρίξει την επιβληθείσα στην CDA υποχρέωση επιστροφής των παράνομων ενισχύσεων που είχαν χορηγηθεί στην κοινή επιχείρηση και στους διαδόχους της.
- 344 Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι σύμφωνη προς τις αρχές που διέπουν την αναζήτηση παρανόμων κρατικών ενισχύσεων καθόσον διατάσσει την αναζήτηση από την CDA και τη LCA των ενισχύσεων που είχαν χορηγηθεί στην PBK, στην κοινή επιχείρηση, στην PA και την CD Albrechts.

- 345 Το ίδιο συμπέρασμα επιβάλλεται καθόσον το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως διατάσσει την αναζήτηση της ενισχύσεως που περιγράφεται στο άρθρο 1 από «κάθε άλλη επιχείρηση στην οποία έχουν μεταβιβασθεί ή πρόκειται να μεταβιβαστούν περιουσιακά στοιχεία ή/και υποδομή της [PBK], [της κοινής επιχειρήσεως] ή της [PA] προκειμένου να διαφύγουν των συνεπειών της [...] απόφασης [αυτής]». Πράγματι, αρκεί η διαπίστωση ότι η επέκταση της σειράς αναζητήσεως στις εν λόγω επιχειρήσεις στηρίζεται στους ίδιους λόγους όπως και η επέκταση της σειράς αυτής στην CDA.
- 346 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, ο ως άνω λόγος ακυρώσεως πρέπει να γίνει δεκτός.
- 347 Δεδομένου ότι, εν πάση περιπτώσει, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί να υποκαταστήσει την Επιτροπή ή το εμπλεκόμενο κράτος μέλος όσον αφορά τον ακριβή προσδιορισμό των ενισχύσεων που πρέπει να επιστρέψει το κράτος αυτό, το άρθρο 2 της αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί όσον αφορά το σύνολο της σειράς αναζητήσεως καθόσον το άρθρο αυτό αφορά τις απαριθμούμενες στην παράγραφο 3 επιχειρήσεις. Επομένως, το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να ακυρωθεί καθόσον διατάσσει την αναζήτηση της ενισχύσεως που περιγράφεται στο άρθρο 1 της αποφάσεως αυτής από τις εταιρίες CDA και LCA, καθώς και από κάθε άλλη επιχείρηση στην οποία έχουν μεταβιβασθεί ή πρόκειται να μεταβιβαστούν περιουσιακά στοιχεία ή υποδομή των εταιριών PBK, της κοινής επιχειρήσεως ή της PA προκειμένου να αποφευχθούν οι συνέπειες της αποφάσεως αυτής.
- 348 Υπό τις συνθήκες αυτές, παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων που προβάλλει το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 349 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας.

350 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη που παρενέβησαν στη διαφορά φέρουν τα δικά τους έξοδα. Επομένως, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας πρέπει να φέρει τα δικά της έξοδα.

351 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, το Πρωτοδικείο μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρεμβαίνων, ακόμα και όταν είναι άλλος από τους αναφερόμενους στο άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, θα φέρει τα δικαστικά του έξοδα. Στην προκειμένη υπόθεση, η ODS θα φέρει τα έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση 2000/796/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Ιουνίου 2000, σχετικά με ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία υπέρ της εταιρείας CDA Compact Disc Albrechts GmbH στη Θουριγγία καθόσον:

— στο άρθρο 1, παράγραφος 1, περιλαμβάνει στην ενίσχυση που χορηγήθηκε στις εταιρίες R. E. Pilz GmbH & Co Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG και Pilz Albrechts GmbH για την κατασκευή, την εκμετάλλευση και τη σταθεροποίηση της κατα-

στάσεως του εργοστασίου CD στο Albrechts (Θουριγγία) ποσό 54,7 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο της εγγυήσεως του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας, ποσό 3 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο της παραιτήσεως από σχετική αξίωση, καθώς και ποσό 63,45 εκατομμυρίων DEM και ποσό 19,42 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων εκ μέρους του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας και του ομοσπόνδου κράτους της Βαυαρίας, αντιστοίχως·

- στο άρθρο 1, παράγραφος 2, περιλαμβάνει στην ενίσχυση που χορηγήθηκε για την αναδιάρθρωση της εταιρίας CDA Compact Disc Albrechts GmbH ποσό 33 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο της κτήσεως του εταιρικού κεφαλαίου της PA/CD Albrechts και ποσό 21,3 εκατομμυρίων DEM στο πλαίσιο πλεονεκτημάτων με τη μορφή τόκων·

- στο άρθρο 1, παράγραφος 2, δέχεται ότι η τιμή αγοράς των 3 εκατομμυρίων DEM και η χορηγηθείσα από την LfA πίστωση των 15 εκατομμυρίων DEM συνιστούν ενισχύσεις «για την αναδιάρθρωση της CDA Compact Disc Albrechts GmbH»·

- στο άρθρο 2, διατάσσει την αναζήτηση της άμεσης ενισχύσεως που περιγράφεται στο άρθρο 1 από τις εταιρίες CDA Datenträger Albrechts GmbH και LCA Logistik Center Albrechts GmbH, καθώς και από κάθε άλλη επιχείρηση στην οποία έχουν μεταβιβασθεί ή πρόκειται να μεταβιβαστούν περιουσιακά στοιχεία ή/και υποδομή των εταιριών R. E. Pilz GmbH & Co. Beteiligungs KG, Pilz & Robotron GmbH & Co. Beteiligungs KG ή Pilz Albrechts GmbH, προκειμένου να αποφευχθούν οι συνέπειες της αποφάσεως αυτής.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

- 3) Η Επιτροπή θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα, καθώς και εκείνα του ομοσπόνδου κράτους της Θουριγγίας. Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η ODS Optical Disc Service GmbH θα φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.

Azizi

García-Valdecasas

Cooke

Jaeger

Dehousse

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Οκτωβρίου 2005.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

E. Coulon

J. Azizi

Περιεχόμενα

Νομικό πλαίσιο	II - 4189
Ιστορικό της διαφοράς	II - 4193
Α — Γενικό πλαίσιο της υποθέσεως	II - 4194
1. Στάδιο της συστάσεως της επιχειρήσεως (από το 1990 έως το 1992)	II - 4194
2. Στάδιο της αναδιαρθρώσεως (από το 1993 έως το 1998)	II - 4196
3. Εξαγορά ορισμένων στοιχείων ενεργητικού εκ μέρους της MTDΑ	II - 4197
Β — Εξέλιξη της διοικητικής διαδικασίας	II - 4197
Γ — Διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και νομική εκτίμηση	II - 4199
1. Χρηματοδοτικές συνδρομές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κατά το στάδιο της συστάσεως	II - 4199
2. Χρηματοδοτικές συνδρομές χορηγηθείσες κατά τη διάρκεια της αναδιαρθρώσεως	II - 4203
3. Επί της αναζήτησεως των ενισχύσεων	II - 4206
4. Διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως	II - 4207
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 4209
Σκεπτικό	II - 4211
I — Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 4211
II — Επί της νομιμότητας του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως	II - 4212
Α — Επί της δυνατότητας στηρίξεως της προσβαλλομένης αποφάσεως στις διαθέσιμες πληροφορίες	II - 4213
1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4213
2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4214
	II - 4305

B —	Επί της εγγυήσεως που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA) στην PBK	II - 4219
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4219
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4222
Γ —	Επί της εκ μέρους του ομόσπονδου κράτους της Βαυαρίας (της LfA) παραίτησής από απαίτηση 3 εκατομμυρίων DEM έναντι της PBK ..	II - 4229
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4229
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4230
Δ —	Επί των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων ποσού 63,45 εκατομμυρίων DEM και 19,42 εκατομμυρίων DEM που παρέσχαν, αντιστοίχως, το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας και το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA) στην κοινή επιχείρηση και την PA	II - 4232
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4232
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4237
	α) Επί των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας	II - 4237
	β) Επί των επενδυτικών επιχορηγήσεων και ελαφρύνσεων που παρέσχε το ομόσπονδο κράτος της Βαυαρίας (η LfA)	II - 4241
E —	Επί της εγγυήσεως που χορήγησε η THA στη Robotron και στην κοινή επιχείρηση	II - 4243
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4243
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4248
ΣΤ —	Επί της πιστώσεως 25 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην PA	II - 4251
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4251
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4253
Z —	Επί της πιστώσεως των 20 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην PA	II - 4259
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4259
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4259

H —	Επί της τιμής αγοράς ύψους 3 εκατομμυρίων DEM που κατέβαλε η TIB στην PBK	II - 4260
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4260
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4262
Θ —	Επί της εισφοράς 12 εκατομμυρίων DEM εκ μέρους της TIB στο κεφάλαιο της PA	II - 4264
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4264
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4266
I —	Επί της κτήσεως του εταιρικού κεφαλαίου της PA από την TIB και την TAB	II - 4268
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4268
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4269
K —	Επί της πιστώσεως των 2 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην PA	II - 4270
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4270
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4270
Λ —	Επί του δανείου από εταίρο ύψους 3,5 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TIB στην PA	II - 4273
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4273
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4273
M —	Επί της πιστώσεως των 15 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στον όμιλο Pilz	II - 4274
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4274
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4275
N —	Επί της πιστώσεως των 15 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην CD Albrechts	II - 4276
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4276
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4277
Ξ —	Επί της πιστώσεως των 7 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η LfA στην CD Albrechts	II - 4278
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4278
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4279
		II - 4307

Ο —	Επί της πιστώσεως των 9,5 εκατομμυρίων DEM που χορήγησε η TAB στην CD Albrechts	II - 4282
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4282
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4283
Π —	Επί των τόκων συνολικού ποσού 21,3 εκατομμυρίων DEM	II - 4284
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4284
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4286
III —	Επί των λόγων σχετικά με τη νομιμότητα του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως	II - 4287
A —	Προεισγωγικές παρατηρήσεις	II - 4287
B —	Επί της παραβάσεως του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ και του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ	II - 4288
	1. Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 4288
	2. Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 4291
	Επί των δικαστικών εξόδων	II - 4301